TALLINNA RIIKLIK KONSERVATOORIUM

TALLINNA RIIKLIK KONSERVATOORIUM

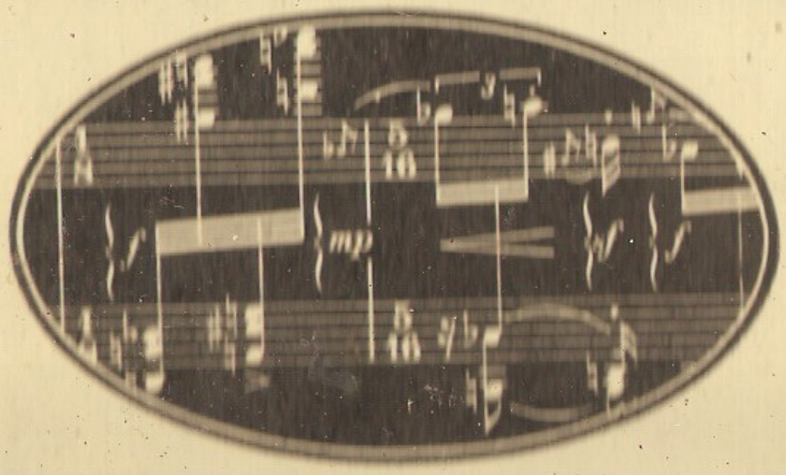

TALLINNA RIIKLIK KONSERVATOORIUM

70

TALLINN
«EESTI RAAMAT»
1989

Koostanud Andres Pung
Fotod valinud Maris Valk-Falk
Kujundanud Kersti Tormis

T $\frac{4905000000-453}{901(15)-89}$ Tellitud

© Kirjastus «Eesti Raamat», 1989

ISBN 5—450—00890—2

KOOSTAJALT

Käesolev kogumik on juubelihõnguline — Tallinna Riiklik Konservatoorium tähistab 1989. a. oma 70. sünnipäeva. Ka eelmised TRK kohta käivad trükised on olnud juubelikogumikud: esimene neist ilmus, tähistamaks TRK 50. (Tallinna Riiklik Konservatoorium 1919—1969. — Tln., ER, 1969, koostaja M. Topman) ja teine — 60. tähtpäeva (Tallinna Riiklik Konservatoorium. — Tln., ER, 1979, koostaja H. Rannap). Praegune kogumik toetab seega juba väljakujunevat traditsiooni ja märgib ära järgmise kümnendi täitumise Eesti muusika *alma mater*'i arenguloos.

Kogumikul on täita veel teinegi eesmärk. Kuna siiamaani pole ilmunud praktiliselt mitte ühtegi trükist, tutvustamaks TRK-d vene ja võõrkeeltes, siis püüab praegune kogumik seda lünka veidigi täita. Selleks siis ongi raamatu vene- ja inglis-keelne osa raamatus resümeede ja õppeasutust tutvustava artikli näol.

Andres Pung

TALLINNA RIIKLIK KONSERVATOORIUM 70

28. septembril 1919. a. «Estonia» kontserdisaalis toimunud Tallinna Kõrgema Muusikakooli avaaktusest algas tänase Tallinna Riikliku Konservatooriumi ajaarvamine. Käesoleva trükisega märgime ära õppeasutuse 70. sünnipäeva.

Tundub, et konservatoorium on kasvanud just nii suureks, kui võiks lugeda Eesti rahvaarvu juures optimaalseks: *ca* 400 päevase ja 100 kaugõppe osakonna üliõpilast. Konservatooriumi üliõpilaste arvu reguleerib ühelt poolt muusikaliste annete esinemissagedus, teiselt kõrgeltkoolitatud muusikute erialase töö võimalused. Andetuid ei pea õpetatama professionaalideks, kord kunsti-Olymposelе jõudnuile peab aga olema kindlustatud vääriline erialane töö.

Tallinna Riiklikus Konservatooriumis antakse kõrgharidus klaveri, oreli, keelpilli, puhkpilli, kompositsiooni, muusikateaduse, laulu, koorijuhtimise, puhkpilliorkestri dirigeerimise, muusikapedagoogika ja lavakunsti erialadel. Eriala- ja üldkateedrid (kokku 15) jaotuvad kahte teaduskonda.

Õppeasutuse juhtimises on ühitatud ainuisikuline vastutus kollektiivsuse printsiibiga. Viimane väljendub kõige vahetumalt TRK Nõukogu kaudu. Selle omamoodi parlamendi volitused on suured: alates õppetöö sisu määramisest ja lõpetades õppejõudude kaadri valimisega.

Ühe üliõpilase koolitamine konservatooriumis läheb riigile rohkem maksma kui mistahes teises kõrgkoolis. See on tingitud väga suurest individuaaltundide hulgast konservatooriumi õppetöös. Kui muidu on kehtestatud normiks 1 õppejõud 8 üliõpilase kohta, siis konservatooriumis on see suhe 1 : 3,4.

TRK õppejõudude erialane kvalifikatsioon kajastub osaliselt kutse- ja aunimetustes. Meil on 22 professorit, 33 dotsenti, 2 teaduste doktorit, 13 teaduste kandidaati, 4 NSVL rahvakunstnikku, 20 ENSV rahvakunstnikku, 31 teenelist kunstnikku, kunsti- ja kultuuritegelast, 1 teeneline õpetaja.

Õppejõudude kaader saab täiendust peamiselt Moskva ja Leningradi konservatooriumide juures tegutsevate assistentuuride-aspirantuuride kaudu, kuhu TRK plaanipäraselt suunab oma eredamaid lõpetajaid. Enesetäiendamine mainitud konservatooriumides nimekate muusikute käe all avardab meie noorte interpreetide muusikalist silmaringi. Erialase kõrgtasemega on jõutud rahvusvahe-

gi tunnustuseni — konservatoo-
mi kasvandike nooremast põlv-
nast näiteks on rahvusvaheliste
kursside laureaadid pianistid
Randalu ja I. Ilja. Kuid erialase
setäienduse võimalused peaksid
ma veelgi laialdasemad ja sugugi
te seostuma üksnes pedagoogide
valmistamise plaaniliste ülesan-
ga assistentuuris. Stažeerimisest
lismaal ei saa ikka veel rääkida.
ikese erandi moodustavad siin lau-
edagoogid, kellest A. Kaal ja
Krumm on end täiendanud Itaa-

Mis laiema maailmaga suhtlemi-
puudu jääb, seda püüame kom-
seerida kultuurikontaktidega teis-
Nõukogude Liidu vabariikidega ja
servatooriumidega. Kaasaja üli-
lasi iseloomustab varajane kunsti-
e küpsemine, sellest tulenevalt ka
tiivne osavõtt vabariiklikest, vaba-
ikidevahelistest ja üleliidulistest
konkursidest. Pole sugugi haruldane,
et konservatooriumi üliõpilane on
ba jõudnud diplomini mõnel kaalu-
l konkursil. Erialase kasvu stimu-
erimist peavad silmas loomingulise
postöö leping Leningradi ja Riia
onservatooriumidega, kontsertgrup-
ide lähetamine Bakuu, Tbilisi, Taš-
endi jt. konservatooriumidesse, Balti
konservatooriumide vahelised kam-
nermuusika festivalid jm.

Enne kui oma võimeid mõõta
eistest rahvustest ja koolkondadest
muusikutega, tuleb koduseinte vahel
omandada esmane kontserttegevuse
kogemus. Anda üliõpilaste kasutusse
rohkem kontserdipaiku, korraldada
plaanilisi kontserdisarju, kajastada
üliõpilaste esinemisi kriitiliste ülevaadetega ajakirjanduses — kõik see
on saanud tänase konservatooriumi
üheks põhieesmärgiks. Erinevatel
aastatel on saanud võimalikuks TRK
üliõpilaskontsertide korraldamine
«Estonia» kontserdisaalis, Niguliste
muuseum-kontserdisaalis, Olevi saalis J. Kreuksi nim. Kultuuripalees,
Teatri- ja Muusikamuuseumis, Vanalinna Muusikamajas, Kuressaare lossis. Seda kõike on aga vähe. Oma
kontserdisaali puudumine annab valusasti tunda.

Oma saali tuleb ka kõige suuremat optimistidel veel kannatlikult
oodata, sest uue konservatooriumi
ehituskavades on saal teises ehitusjärjekorras . . .

Kui 1945. aastal anti konservatooriumile sõjas hävinud hoone asemele
a j u t i s e k s kasutamiseks elumaja
Kaarli pst. 3 (hilisem Suvorovi pst.
3), ei tuntud veel ütlust «pole püsivamat lahendust kui ajutine lahendus». Lahenduseks ei saa lugeda ka
Vabaduse pst. 130 endise eriinternaatkooli üleandmist konservatooriumile 1971. aastal. Sellega algas üliõpilaste plaanipärane jooksutamine
Kivimäe ja Suvorovi pst. õppebaaside vahel. Mida on riigile maksma
läinud Kivimäe hoonete kohaldamine
konservatooriumi tarvis, selle üle
pole arvestust peetud. Klaverikateeder, mis asub endises internaadihoones, tunnetab kõige valusamalt,
mida tähendab helimasside üheaegne
läbikostmine ülalt, alt, vasakult ja
paremalt. Ajad olid aga toona sellised, et räägiti aina õppeasutuse enneolematust kasvamisest ja lahedatest
õppimisvõimalustest.

Konservatooriumi 70. aastapäeva
ettevalmistamine langes kõige erutavamasse ajajärku nii ühiskonna kui
õppeasutuse jaoks. Ühiskonnas on
leidnud mõistmist, et tootmise eelisarendamine kultuuri arvel, viimase
alahindamine on olnud ajalooline
viga. Konservatoorium loodab, et täidetakse vabariigi direktiivorganite
otsus alustada konservatooriumi uue
õppehoone ehitamist 1989. aastal —
juhuslikult konservatooriumi 70. sünnipäeva aastal. Ehituse I järjekord
(1989—91) on õppehoone, II järjekorda (1991—93) jäävad saal, võimla, raamatukogu, söökla. Järelikult
peab konservatooriumist saama XII—
XIII viisaastakute ehitusobjekt.

Uue õppehoone valmimiseni püüame teha kaunimaks vana. Suvorovi
pst. õppehoone kapitaalremondi mured on küll aeg-ajalt paistnud suurematena kui uue konservatooriumi
ehitamine, kuid helikindlamaks ja
nägusamaks on seal muudetud mõndagi. Kivimäel sai aula ARS-i sisekujunduse, seal on saanud võimalikuks ka juba riigieksamite korraldamine. Vahemaid linna ja Kivimäe
vahel ei lühenda aga ei kapitaalremondi rasked rahad ega ARS-i meistrimehed . . .

70-aastane konservatoorium ei ole
ainult nende nägu, kes sel viimasel
kümnendil selles majas õppinud või
töötanud. Iga aeg on jätnud oma
jälje, kandnud endas nii positiivset
kui negatiivset. Aeg peseb mälestustest välja ebakohad või omandavad
need humoorika allteksti. Kuidas aga
võimendada seda väärtuslikku, mida
on andnud aastate kogemus — sellele olgu keskendatud nende tähelepanu, kes teevad nüüd ja edaspidi
tagasivaateid konservatooriumi läbikäidud teele.

Kes armastab oma maad ja hindab selle kultuuri, see ei saa olla
ükskõikne konservatooriumi oleviku
ja tuleviku suhtes. Järgmisesse kümnendisse astub konservatoorium usus
ja lootuses, et lõpuks täitub eelmiste
aastakümnete soovunelm — koondada konservatoorium ühe katuse alla
kõigiti kaasaegses ja esinduslikus
hoones. Selle päeva nimel tasub
elada!

Rektor Venno Laul

Topman

TALLINNA RIIKLIK KONSERVATOORIUM

Minevik ja tänapäev

XX sajandi alguses olid Eestis malused muusikahariduse saami- napid. Tegutsesid küll mõnin- eraõppeasutused, kuid neid oli e ja eestlastest õpilaste arv neis eliselt väike. Enamik meie tolle- seid juhtivaid muusikategelasi oli nud hariduse Peterburi Konser- oriumis, üksikud olid õppinud Moskvas või välismaal — Ber- s, Dresdenis, Pariisis ja mujal. asikaelu tunduv elavnemine sa- di alguse Eestis tõstis päevakorda aduse kodumaise professionaalse usikaõppeasutuse järele.

Juba enne Esimest maailmasõda kus haritlasringkondades mõtteid olise õppeasutuse loomisest. Üks liseid oli «Estonia» Muusika Osa- na (EMO) segakooris 1914. aasta guses tekkinud idee muusikakursus- st. Kavatsuse elluviimist takistas ja puhkemine, kuid neli aastat hil- m, 1918. aastal, kerkis mõte — see- ord juba julgemalt arendatuna — uesti üles ja EMO juhatuse koos- lekul 4. aprillil 1918 tegi EMO koo- ijuht August Topman oma koori ni- el «Estonia» seltsi juhatusele ette- paneku muusikakooli asutamiseks. Eeltööde tegemiseks loodi komisjon. «Estonia» seltsi peakoosolek 17. novembril 1918 otsustas küsimuse jaatavalt. 9. mail 1919 alustas tööd uus komisjon, kuhu kuulusid insener Georg Hellat seltsi juhatusest, heliloja Mihkel Lüdig, dirigent Raimund Kull ning August Topman. Asuti põhikirja ning õppekavade väljatöötamisele.

16. veebruaril 1919 kinnitati esimene muusikakooli kuratoorium. Vastse õppeasutuse direktoriks valiti M. Lüdig. 10. septembril samal aastal kinnitas haridusminister kooli põhikirja ning esimesed õppejõud. Vaidlusi tekitas kooli nimetuse küsimus: asutajad pooldasid nimetust «Tallinna Konservatoorium», kuid Haridusministeerium ei nõustunud, sest «Estonia» seltsil puuduvat põhikirjas punkt, mis lubaks tal asutada konservatooriumi. Nii saigi uus õppeasutus nimeks Tallinna Kõrgem Muusikakool.

*

5. septembril 1919 «Päevalehes» ilmunud kuulutus andis teada, et Tallinna Kõrgema Muusikakooli sisseastumiseksamid algavad 15. septembril ja «esialgu avatakse järgmised spetsiaalklassid: klaver, orel, muusika teooria, laul, viiul, cello ja kõik puhkpillide klassid».

28. septembril 1919 toimus «Estonia» kontserdisaalis Tallinna Kõrgema Muusikakooli avaaktus. 29. septembril algas õppetöö. Kuna koolil oma ruume polnud, toimusid tunnid põhiliselt «Estonia» kontserdisaali kõrvalruumides, osaliselt saadi kasutada mõningaid ruume Eesti Panga hoones ja Lenderi gümnaasiumis.

Kool alustas tööd 452 õpilasega. Enamik neist — üle 250 õpilase — õppis klaverit, kuid ka laulu ja viiuli erialad olid esindatud küllaltki arvukalt. Puhkpillide, tšello, kontrabassi, oreli ning kompositsiooni (muusikateooria) erialadel oli õpilasi vähem. Õppejõude oli esimesel õppeaastal 32, nende hulgas direktor Mihkel Lüdig, inspektor Samuel Lindpere (õpetas ka üldteooriat). Kompositsiooni, orelit ja teoreetilisi aineid õpetas Peeter Süda, klaverit Alice Segal, Sigrid Hörschelmann-Antropoff, Gertrud Ruckteschell, Helmi Mohrfeldt-Viitol, Erika Franz, Vanda Saarmann, Vladimir Padva jt., laulu Matilde Lüdig-Sinkel, Galina Nasimova, Emeline Hellmann, Leonhard Neuman jt., viiulit Johannes Paulsen, Eddy Bullerian, Alfred Papmehl, tšellot Raimond Bööcke, kontrabassi Ludvig Juht, flööti Anton Schutinski, klarnetit Bernhard Lukk, trompetit Julius Vaks. Üldteoreetilisi distsipliine õpetasid August Topman, Georg Reder, Leonhard Neuman, alates II semestrist ka Adolf Vedro.

1920. a. lahkusid mitmed nooremad õppejõud, nende asemel aga asusid tööle endised Peterburi Konservatooriumi professorid Artur ja Theodor Lembad ning Jaan Tamm, Astrahani muusikakooli direktor Artur Kapp, Moskva klaveripedagoog Peeter Ramul jt.

Pärast ühe meie andekama heliloja ja orelikunstniku P. Süda ootamatut surma 1920. aasta suvel võttis kompositsiooniklassi juhatamise üle A. Kapp, kes etendas tähtsat osa eesti heliloomingu edasises arengus noorte heliloojate ja muusikute kasvatajana. Oreliklassi pedagoogi kohustused võttis endale direktor M. Lüdig, alates 1922. aastast juhatas oreliklassi A. Topman. Samal 1922. aastal alustati Tallinna Kõrgemas Muusikakoolis ka keskkooli laulu- ja muusikaõpetajate ettevalmistamist.

Esimestest tööaastatest alates oli kooli juhtkonna mureks maja ehitamine. Krunt saadi Tallinna Linnavalitsuselt tasuta, kuid ehitussummad tuli muretseda vabatahtlike annetuste näol, sest riigivalitsus keeldus toetust andmast. Hoone ehitati osade kaupa, esimene järk valmis 1922. aastal. Selle asukoht oli Müürivahe tänava ja Jaani kiriku vahel (praegu

ib selles hooneosas Teatri- ja usikamuuseum). Välimuselt pol- d maja kuigi esinduslik, kuid või- aldas siiski õppetööd veidigi pare- ti korraldada.

Kõrgema Muusikakooli ülalpida- kulud kaeti põhiliselt õppemaksu- t (põhikiri nägi ette küll ka mit- uguseid abirahasid, annetusi ja andusi jms., kuid enamasti jäid d saamata). Seetõttu oli koolil oniline rahapuudus ning esimes- tööaastatel polnud sugugi harul- e, et õppejõud kuude viisi palka ranud.

1923. aasta alguses, pärast M. Lüs- lahkumist, valiti Tallinna Kõr- a Muusikakooli direktoriks pro- or J. Tamm. See sai pöördepunk- kooli elus. Oli ilmne, et alluvus stonia» seltsile muutus takistavaks ti edasisele arengule. Olukorra andamiseks asutati 1923. aasta vadel Konservatooriumi Selts. Init- atorid-asutajaliikmed olid prof. Tamm, prof. A. Lemba, R. Bööcke P. Ramul. Esimesel koosolekul, toimus 16. mail 1923, võeti vastu 24 liiget ning valiti kinnisel hää- sel seltsi juhatus koosseisus: prof. Tamm, prof. A. Lemba, A. Top- an, G. Reder, P. Ramul.

11. juulil 1923 toimus Konserva- oriumi Seltsi juhatuse ja Tallinna rgema Muusikakooli kuratooriumi ühine koosolek, kus kirjutati alla akt ooli üleandmise kohta «Estonia» eltsilt Konservatooriumi Seltsile. mal koosolekul otsustati paluda Haridusministeeriumilt luba «senist Tallinna Kõrgemat Muusikakooli konservatooriumiks nimetada»,[1] ühtlasi taotledes õppeasutuse riigistamist.

Vastne Konservatooriumi Selts põrkas õppeasutuse töö organiseerimisel kokku suurte majanduslike ja organisatoorsete raskustega. Lootused konservatooriumi riigistamisele ei täitunud. Riigikogu lükkas konservatooriumi põhikirja eelnõu tagasi. 3. mail 1924. a. otsustas Riigikogu hariduskomisjon «konservatooriumi riigistamise küsimust edasi lükata, kuid praegu soovi avaldada, et valitsus Tallinna Konservatooriumi toetuseks 1924. a. lisaeelarvesse 4 miljonit marka üles võtaks ja sellega Riigikogule esineks»[2].

Kui uskuda läti heliloojat A. Kalninšit («Muusikaleht», 1924, nr. 2), takistas konservatooriumi riigistamist asjaolu, et «...konservatoorium kõrgema kooli printsiibist kinni peab, aga valitsus tema õpetajatele ja professoritele ülikooli õppejõudude palkasid ei taha maksta».

Nii jäidki Tallinna Konservatooriumi põhiliseks ülalpidamisallikaks endiselt õppemaksud, mis seetõttu olid küllaltki kõrged. Alates 1923/24. õppeaastast maksid enamiku erialade õpilased aastas 10 000 marka, vaid puhkpilliklassides, kus õpilasi suhteliselt vähe, oli õppemaks madalam — 6000 marka. Konservatooriumis

[1] ORKA, f. 3635, sü. 1, t. 1, l. 25.
[2] «Muusikaleht» 1924, nr. 5.

võis õppida ka vabakuulajana (sisseastumis- ja kursuseeksameid sooritamata), kuid sel juhul tuli maksta «vabakuulajamaksu» 15 000 marka.

Nagu juba öeldud, majandas konservatoorium end peaasjalikult õppemaksudest. Mida suurem oli maksumaksjate arv — nende andekus oli tihti üpris keskpärane —, seda rohkem oli võimalik soodustada andekate, kuid vaeste õpilaste õppimist tasuta või vähendatud tasu eest (mida muide üsna sageli praktiseeriti). Seetõttu oli õpilaste arv konservatooriumi algaastail tihti üsna suur (näiteks 1923. aastal 554).

Lisaks õppemaksule olid sisse seatud ka «eksamirahad» ning «registreerimismaks» (100 marka), mis läks nn. «õpilasabi» kassasse toetusteks ning laenudeks puudustkannatavatele andekamatele õpilastele. «Õpilasabi» kassasse läksid ka õpilasõhtute sissetulekud. «Õpilasabi» kõrval leiti õpilaste toetamiseks teisigi võimalusi. Nii avati 1923. aastal klaveriõpetuse-pedagoogika klass. Praktikandid andsid tunde obligatoorklaveri (üldklaveri) õpilastele, saades praktikanditasu — 300 marka kuus igast nädalatunnist (õpetaja palk oli 500 marka kuus nädalatunnist). Järgmisest poolaastast alates said praktikandipalka ka need vanema klaveriklassi õpilased, keda rakendati saatjatena lauluklassis.

Järgmistel aastatel jätkus konservatooriumi kui kõrgema õppeasutuse väljakujundamine. 1925. a. kinnitati uus konservatooriumi põhikiri, mille alusel valiti kohe ka esimesed «oma» professorid: A. Kapp, A. Topman, P. Ramul, J. Paulsen ja R. Bööcke. Koos endiste professorite A. Lemba, T. Lemba ja J. Tammega, kes olid saanud tiitlid juba Peterburi Konservatooriumis, oli Tallinna Konservatooriumis nüüd 8 professorit.

1925. aasta läks Tallinna Konservatooriumi ajalukku ka esimese lõpetajatelennuga. Klaveri alal oli lõpetajaid kolm: Edith Teige ja Stanislav Schulz (prof. A. Lemba klassist) ning Stella Lukk (õp. A. Segali klassist). Oreliklassi lõpetasid Peeter Laja ja Johannes Jürgenson (Jürme) (mõlemad prof. A. Topmani õpilased), puhkpillimängijatest metsasarve erialal August Strandberg ja Albert Kõhelik (prof. J. Tamme klass) ning klarneti erialal Eduard Simson (õp. B. Luki klass). Leontine Prommik lõpetas keskkooli laulu- ja muusikaõpetajate klassi. Lisaks eelmainitutele sooritas eksamid klaveri erialal Aleksandra Ponomarjova (eksternina).

Uue põhikirja ning õppekavade alusel pikendati üldist õppeaega. Nii kehtestati klaveri-, viiuli- ja tšelloklassides endise 5 aasta asemel õppeajaks 9 aastat (see jagunes kaheks astmeks — noorem 6, vanem 3 aastat, kusjuures maksimaalne vanus üleminekuks ühelt astmelt teisele oli klaveri- ja viiuliõpilastel 20, tšellistitidel 24 aastat). Lauluklassi õppeaeg oli 5, oreli- ja spetsiaalteooria (kom-

sitsiooni) klassis tuli õppida 6 aas-
. Ka teistel erialadel oli õppeaeg
6 aastat.

1920-ndate aastate lõpus täienes
iservatooriumi pedagoogide pere
te jõududega. Lauluklassis asusid
le Ludmilla Hellat-Lemba ja noor
eksander Arder, puhkpilliosakon-
avati fagotiklass (õppejõud And-
Mihailov) ning saksofoniklass
etasid flöödi- ja klarnetiklassi
pejõud Anton Schutinski ja Bern-
l Lukk). Trombooni- ja trompeti-
jejõududeks kutsuti R. Kull ja
epeal konservatooriumist eemal
id J. Vaks.

1926. a. tuli Haridusministeeriumi
ämisel vähendada õpilaste arvu,
määraks 300. (Siinjuures peab
stama seda, et tolleaegne kon-
atoorium ühendas ju eneses tege-
it kaks, mõnel erialal koguni kolm
iastet — alg-, kesk- ja kõrgema
ine.) Õpilaste arvu vähendamine
korda tõi kaasa vajaduse tõsta
emaksu. Endise 100 krooni ase-
(vahepealse rahareformi tulemu-
olid margad asendunud kroonid-
) tuli maksta 120 krooni, puhk-
erialadel 70, vabakuulajail 180
oni aastas.

Korduvalt nõuti ka õpetajate
osseisu vähendamist või nende
lkade alandamist. Enamasti valis
nservatooriumi Selts viimase või-
aluse, kui õppetöö normaalset kul-
vähem kahjustas.

Majandusprobleemide seas oli
ilisel kohal ka ehitus. Kuigi esi-
algne majaosa paari aastaga kitsaks muutus ja kirjavahetus Haridusministeeriumi ja Eesti Vabariigi valitsusega vajalike krediitide saamiseks käis juba 1922. aastast, saadi ehitustöid alustada alles 1930. aastal, kusjuures esimese tööna tuli juba olemasolev hooneosa «restaureerida». Paralleelselt ehitamisega kestis kogu aeg õppetöö. Uus majaosa valmis 1932. a.

1933. a. suri prof. J. Tamm. Uueks direktoriks valiti prof. Juhan Aavik. Tänu energilisele asjaajamisele õnnestus uuel direktoril saavutada, et 1934. a. said konservatooriumi õppejõud pensioniõiguslikeks.[3] Kuid kahtlemata kõige olulisem konservatooriumi edasise käekäigu jaoks oli see, et viimaks langetati soodne otsus ka konservatooriumi ülevõtmiseks riigi poolt. 5. märtsil 1935. a. ilmus «Riigi Teatajas» nr. 20 «Eesti Vabariigi Tallinna Konservatooriumi Seadus», mis jõustus 1. augustil 1935. a. Sellega lakkas olemast Konservatooriumi Selts, õppeasutus allutati Haridus- ja Sotsiaalministeeriumile. Ministeeriumil oli õigus kontrollida konservatooriumi administratiivset, majanduslikku ja õppetegevust, kuid viimasesse puutuvate küsimuste otsustamisel oldi kohustatud ära kuulama konservatooriumi arvamust. E. V. Tallinna Konservatooriumi juhtimist ja valitsemist teostasid Konservatooriumi Valitsus, direktor ja inspektor, konservatooriumi nõukogu, osakondade kogud ja nende juhatajad. Osakondi oli viis: I — kompositsiooni-, oreli- ja teooriaosakond; II — klaveriosakond; III — lauluosakond; IV — keelpilliosakond; V — puhkpilliosakond. Lisaks sellele oli ette nähtud Tallinna Konservatooriumi juurde võimaluse korral avada ka lavakunstikool.[4]

Kõik osakonnad jagunesid eel-, kesk- ja kõrgemaks kursuseks. Viimase õpilasi (kui neil oli keskharidus) nimetati üliõpilasteks. Seati sisse iga-aastased üleminekueksamid erialas, kusjuures eriti tõsteti nõudlikkust kõrgemale kursusele üleminekul.

1. augustil 1935 kinnitas Haridusministeerium konservatooriumi õppejõud — 16 «määralist» ja 8 «ülemääralist» ja tunniandjat õppejõudu. (Hiljem õppejõudude arv kasvas tunduvalt.) 2. augustil valiti osakondade poolt osakonnajuhatajaid: I osakond — prof. A. Topman, II osakond — prof. Th. Lemba, III osakond — van. õp. A. Arder, IV osakond — prof. J. Paulsen, V osakond — van. õp. J. Vaks.[5] Samal päeval toimus esimene konservatooriumi nõukogu koosolek, kus muuhulgas otsustati valida konservatooriumi auprofessoriks kuulus vene helilooja, Peterburi (Leningradi) Konservatooriumi kauaaegne direktor Aleksandr Glazunov seoses tema 70. sünnipäevaga.[6]

«Uus» konservatoorium avas uksed 9. septembril 1935. a. Enne seda aga tuli sisseastumiseksamite käigus katsed sooritada ka kõigil endise Tallinna Konservatooriumi õpilastel. Selle tulemusena oli 1935. aasta lõpuks konservatooriumis 298 õpilast (I osakonnas 28, II — 109, III — 53, IV — 59, V — 40; õpilasi, kes kuulasid ainult üldaineid — 9). E. V. Tallinna Konservatooriumi pidulik avaaktus-kontsert toimus 29. oktoobril 1935. a.

30-ndatel aastatel oli õppeasutuse töös pearõhk sisulistel küsimustel, õpilase professionaalse taseme tõstmisel. Lisaks vene eesrindlikust muusikapedagoogikast ammutatud impulssidele (oli ju enamik õppejõude Peterburi Konservatooriumi kasvandikud) püüti kursis olla ka Lääne-Euroopa muusikaeluga. Õppekavad toetusid põhiliselt klassikalisele muusikale, 30-ndate aastate keskpaiku suurenes õpperepertuaaris ka eesti muusika osakaal. 1937. aasta sügi-

---

[3] «Riigi Teataja» 1934, nr. 29.

[4] Esmakordselt nägi taolise võimaluse ette juba «Konservatooriumi Põhjuskiri» 1919. aastast, kus oli muuhulgas kirjas, et «Eesmärgiks» selts «avab Tallinna kõrgema helikunsti õppeasutuse dramaatilise osakonnaga».

[5] Samad õppejõud juhtisid neid osakondi ka enne konservatooriumi riigistamist.

[6] 1939. aastal, konservatooriumi 20. aastapäeva eel, valiti veel 3 auprofessorit — eesti muusikategelased lauljatar Aino Tamm ning helilooja Aleksander Läte ning läti helilooja Jāzeps Vītols (viimane oli oma tööaastail Peterburi Konservatooriumis olnud nii mõnegi meie helilooja ja interpreedi õpetajaks). Hiljem lisandusid veel Miina Härma ning Mihkel Lüdig.

t hakati õpetama eraldi distsipliidena eesti rahvaloomingut ning ti muusika ajalugu.

1937. aastal avati uuesti koolimuusika klass, mis õpetajate üleprotsiooni kartusel oli viis aastat tagasi suletud. Õppekursus koolimuusika erialal kestis 2 aastat, kuid tingimuseks oli, et sisseastujad olid õiendanud eksamid üleminekus kõrgemale kursusele ühel Tallinna Konservatooriumis õpitaval erialal ning kõigis muusikalistes ainetes. Avati ka kirikumuusika klass, mis pidi ette valmistama köstreid, organiste ning apostliku õigeusu kirikute tarvis kirikukoori juhte. Ainaseid loeti «ainekuulajaiks», kes õppemaks oli 10 krooni aas-

1938. aastal jõuti ammuplaneeritud lavakunstikooli avamiseni konservatooriumi juures. Selle juhataja määrati Leo Kalmet, õppejõudude hulgas töötasid Ants Lauter, Paul Ott Raukas, Gerd Neggo, Ar- Grünberg, Hugo Reimann, Han- Kompus, Voldemar Mettus, Arka- Krull.

Seoses uute erialade avamisega kasvas konservatooriumi õpilaste arv ulatudes 1938/39. õppeaastal 362 õpilaseni (neist 18 ainekuulajat).

1937/38. õppeaastal kinnitati V. Tallinna Konservatooriumi õppekavad», mis trükiti ka eriväljaandena.

1939. aastal sai Tallinna Konservatoorium 20-aastaseks. Sel aastal lasti välja kooli 15. lend. Võrreldes esimese lennuga oli lõpetajate arv kasvanud üle nelja korra — nüüd anti diplom või lõputunnistus 44 noorele muusikule. Üldse aga oli selleks ajaks Tallinna Konservatooriumis välja antud 436 diplomit või lõputunnistust. Paljud konservatooriumi kasvandikud töötasid juba ise oma *alma mater*'is õppejõudude või assistentidena.

Samal 1939. aastal, seoses saksa rahvusest isikute väljarändamisega Eesti Vabariigist, lahkusid konservatooriumi perest kaks tugevat pedagoogi, kes olid siin töötanud juba õppeasutuse asutamisest saadik. Need olid konservatooriumi esimene naisprofessor Sigrid Antropoff ja keelpilliosakonna juhataja, silmapaistev viiulipedagoog Johannes Paulsen. Viimane annetas konservatooriumile lahkumiskingitusena oma suure noodikogu. Tema klassi uueks õppejõuks määrati, algul ajutiselt, hiljem alaliselt, senine assistent Vladimir Alumäe.

*

1940. aasta juunipäevil alguse saanud põhjalik murrang Eesti majandus- ning kultuurielus ei jätnud puudutamata ka Tallinna Konservatooriumi. Alustati ulatuslikke ümberkorraldusi, viimaks kogu muusikaharidust uutele alustele. Teiste Nõukogude vabariikide eeskujul kavandati meilgi kolmeastmeline süsteem: 1) muusikaalgkoolid (õppeaeg 7 aastat) Valgas, Narvas, Tartus ning Tallinnas; 2) muusikakeskkoolid (3—4 aastat) Tartus ja Tallinnas; 3) muusikaülikool e. konservatoorium (3—5 aastat) Tallinnas.

Esimesed sammud astuti augustis. Konservatooriumi direktori kohusetäitjaks määrati Riho Päts, direktoriks õppealal Artur Uritamm. Likvideeriti kirikumuusika eriala, koolimuusika klass aga muudeti tunduvalt laiendatuna muusikapedagoogika erialaks. Osakondade õppekogudele tehti ülesandeks revideerida õppekavu. Konservatooriumi ülesandeks pidi saama senisest rangema selektsiooni alusel heliloojate, dirigentide, interpreteerivate kunstnike, muusikakooli õpetajate, muusikateadlaste, kriitikute ning lektorite ettevalmistamine. Kõrgem muusikaharidus pidi saama kättesaadavaks kõigile eriti andekatele kodanikele. Selleks vähendati kõrgeid õppemakse (perspektiivis nähti ette õppemaksu täielikku kaotamist), parimatele õpilastele hakati maksma stipendiumi. Koostati laialdased perspektiivplaanid professionaalse muusika tutvustamiseks, mille kohaselt tuli hakata korraldama kontserte käitistes, töölisklubides, koolides jne.

Seoses õppetöö reorganiseerimisega ning õppekavade täiendamisega tuli laiendada pedagoogilist koosseisu. Konservatooriumi tööst kutsuti osa võtma paljud väljapaistvad muusikategelased. 6. septembril 1940. a. kinnitas ENSV Hariduse rahvakomissar esimesed ENSV Tallinna Konservatooriumi[7] õppejõud. Nende hulgas on uutena heliloojad Heino Eller, Cyrillus Kreek, muusikateadlane Karl Leichter, pianist Bruno Lukk, laulupedagoog Arno Niitof jt.

Esimesel õppeaastal jäid endiselt koos töötama kõik kolm astet (alg-, kesk- ja kõrgem kool). Vastuvõtueksamitel oli eriti suur tung lauluklassi (neljale kohale sada kandidaati). Seetõttu andis Hariduse Rahvakomissariaat loa suurendada vastuvõttu laulu erialale tervelt 20 koha võrra. Võeti tööle täiendavalt kaks õppejõudu — Jenny Siimon ja Tiit Kuusik.

Novembrikuus pandi alus konservatooriumi komsomoliorganisatsioonile, kuhu tollal kuulus kolm kommunistlikku noort: sekretär Leonid Orlov, liikmed Ofelia Tuisk ja Vladimir Alumäe. Hakati välja andma üliõpilaste seinalehte «Side». 1940/41. õppeaastal alustati ka ühiskonnateaduste õpetamist, esialgu põhiliselt loengute ja vestluste vormis, mida viis läbi õppeasutuse «poliitiliseks kasvatajaks» määratud V. Müürsepp.

1. veebruaril 1941. a. määrati konservatooriumi direktoriks Vladimir Alumäe (vahepeal — alates 4. novembrist 1940 oli direktori ajutiseks kohusetäitjaks Ksenia Aisenstadt, kes nüüd jäi direktoriks õppetöö alal). ENSV Rahvakomissaride

[7] Selline oli Tallinna Riikliku Konservatooriumi nimetus 1940/41. õppeaastal.

Nõukogu määrusega 17. veebruarist 1941 kinnitati Tallinna Konservatooriumi uus põhikiri. Vastavalt sellele nõuti kõigilt lõpetajailt «sügavaid teadmisi nii rahva muusikaloomingust, klassikalisest muusikapärandist kui ka ühiskonna arenemise seaduspärasustest ja inimkonna kultuuri arengust». Uue põhikirja alusel loodi endiste osakondade asemele kateedrid, mille tööd juhtis Konservatooriumi Nõukogu. Loodud kateedrite hulgas oli ka marksismi-leninismi aluste kateeder, mille juhatajaks sai V. Müürsepp. Ametisse astusid dekaanid: I teaduskonna (selle alla kuulusid kompositsioon, muusikateoreetilised ja muusikaajaloolised ained) dekaaniks sai Karl Leichter, II (interpretatsiooni-) teaduskonna dekaan oli Gustav Ernesaks.[8]

ENSV Tallinna Konservatooriumi personal tutvus teiste nõukogude muusikaõppeasutuste — peaasjalikult Moskva ja Leningradi konservatooriumide — tööga. Eriti tihedad sidemed kujunesid Leningradi konservatooriumiga, kellest sai Tallinna Konservatooriumi šeff.

1941. aasta kevadistel eksamitel määrati õpilased kursustele juba uusi õppeprogramme arvestades. Kuna need seadsid lõpetajatele kõigil aladel senisest suuremaid nõudmisi, lõpetas tol aastal konservatooriumi kõigest neli üliõpilast, kõik koolimuusika erialal.

[8] Enne uue põhikirja kinnitamist oli ainult üks dekaan — A. Vedro.

Esimesel nõukogude võimu aastal toimus konservatooriumis peamiselt sisulist laadi ümberkujunemisprotsess, mille aga katkestas fašistliku Saksamaa kallaletung Nõukogude Liidule 22. juunil 1941. aastal.

*

Fašistliku okupatsiooni aastail töötas konservatoorium rasketes tingimustes. Osa õppejõude (sealhulgas ka direktor V. Alumäe) oli evakueerunud Nõukogude tagalasse või võitles Punaarmee ridades. Mitmed õppejõud vallandati nn. Eesti Omavalitsuse Haridusdirektooriumi korraldusel «koosseisude koondamise tõttu» (nende hulgas olid okupatsioonivõimudele vastuvõetamatud isikud, nagu A. Vedro, A. Uritamm jt., kes hiljem ka vanglasse šattusid).

1941. a. oktoobris asus konservatooriumi etteotsa taas J. Aavik, algul küll kui «konservatooriumi varade hooldaja direktori õigustes» (direktori kohale kinnitati ta 1942. aasta veebruaris). Õppetööd sai alustada alles talvel, ja sedagi läbi häda. 1942. a. jaanuaris oli konservatooriumis ainult 15 õppejõudu. Püüdes säilitada kaadrit, koondas J. Aavik õppeasutuse juurde võimalikult rohkem endisi õppejõude, mistõttu 1943. aasta jaanuariks oli pedagoogide arv kolmekordistunud.

Siiski edenes õppetöö visalt. Paljud õpilased olid seotud sundtöökohustusega maal, mistõttu esines palju puudumisi. Sageli ei ilmutud isegi eksamile. Tihti jäid tunnid ära õhuhäirete tõttu. Õhurünnaku ajal ööl vastu 9. märtsi 1944. a. levis tuli naabruses asuvalt Laenupanga hoonelt konservatooriumile. Enamik majast ning inventarist (sealhulgas peaaegu kogu raamatu- ja noodikogu) hävis leekides. Tänu konservatooriumi õppejõudude ennastsalgavaile jõupingutustele õnnestus päästa kümmekond klaverit ning tuli kustutada. Terveks jäid paar klassi Lasteaia platsi poolses küljes. Neis, samuti õppejõudude kodudes jätkuski võimalust mööda õppetöö kuni aprillikuuni, mil viidi läbi lõpueksamid. Et päästa viimaseid klavereid ja muid instrumente kaotsiminekust sõjakeerises, viidi need kevadel maale — Lahmuse koolimajja, kus asus ka osa Tartu Ülikooli inventarist.

*

Juba septembri lõpupäevadel, kohe pärast Tallinna vabastamist Nõukogude vägede poolt, jõudsid tagasi ENSV Riiklike Kunstiansamblite koosseisu kuulunud konservatooriumi õppejõud — Vladimir Alumäe, Aleksander Arder, Gustav Ernesaks, Eugen Kapp, Anna Klas, Hugo Lepnurm, Bruno Lukk ja Jüri Variste. Algasid eeltööd konservatooriumi taasavamiseks.

Konservatooriumile anti hävinud hoone asemel ajutiseks kasutamiseks elumaja Kaarli pst. 3 (hiljem Suvorovi pst. 3). Ühtlasi püstitati ENSV Rahvakomissaride Nõukogu ja EK(b)P Keskkomitee otsustes 1945. aastast eesmärk ehitada sõjatules kannatada saanud kultuuriasutustele — esmajärjekorras teatrile «Estonia» ja konservatooriumile — uued, ajakohased hooned.

Lahmuselt toodi tagasi Tallinna Konservatooriumi säilinud varad. Loodi töökoda, kus remonditi mitmed tarvitamiskõlbmatud instrumendid ning ehitati uus orel. Pille muretseti ka Leningradist. Alustati noodikogu taastamist. Sõjaeelsest kogust oli alles umbes 1000 eksemplari. Mõningane hulk noote toodi kaasa tagalast. Järjekindla töö tulemusena sisaldas konservatooriumi noodikogu 1947/48. õppeaasta alguseks juba üle 30 000 eksemplari mitmesuguseid noote ja raamatuid.

1944. aastal algas õppetöö hilinemisega. Kuni 16. oktoobrini toimus õpilaste registreerimine, millele järgnesid sisseastumiseksamid nii uutele kui ka endistele õpilastele. Esmakordselt alustas tööd muusikaõppeasutuse noorim haru — muusikaalgkool, kuhu võeti vastu lapsi alates seitsmendast eluaastast (ka ilma muusikalise ettevalmistuseta).

Kujundati välja õppeasutuse struktuuri. Esialgu töötasid ühtse õppeasutusena — ühe katuse all ja ühe direktsiooni (direktor V. Alumäe, direktori asetäitja õppealal alates 1944. aastast Jüri Variste) juhtimisel — kõik kolm põhiastet: muusikaalgkool, muusikakool ning kon-

ervatoorium.[9] Selle peamiseks põhiseks oli vajadus rakendada täieliult olemasolevat tugevat pedagoogilist kaadrit (1944. a. sügisel oli orgkooli programmile vastava tasemega üliõpilasi 49, pedagooge aga 2).

Õppeaasta jooksul töötati välja ed õppeplaanid ja -programmid. 44. aastal alustati eriharidusega orijuhtide ettevalmistamist konserratooriumis (varem õpiti kooridirierimist muusikapedagoogika eri raames). Tehti ettevalmistusi usikateaduse eriala avamiseks, sai teoks 1945/46. õppeaastal.

Palju tehti õppejõudude kvalifisiooni tõstmiseks. 12 õppejõudu handeeriti Moskvasse ja Leningradi tutvuma sealsete konservatooriumide tööga ning muusikaeluga. nguid ja konsultatsioone korralti ka kohapeal (eriti hinnatud nsultandid olid Moskva konservatooriumi laulukateedri õppejõud prof. Raiski ja prof. N. Golubovskaja ningradi konservatooriumi klaveteedrist).

Esimestel sõjajärgsetel aastatel idi alus kateedritesisesele metoodilisele tööle, arutati eriala teooria imusi ning töötati läbi metoodikursus. Õppeprogrammidesse viidi se eriala metoodika ja pedagoogilise praktika kursused, mis soodustas üliõpilaste ettevalmistust pedagoogiliseks tööks.

Märkimisväärne osa üliõpilastest lõi paralleelselt õpingutega kaasa meie muusikapõllul täit tööjõudu nõudvais ülesandeis. Sageli esinesid avalikult konservatooriumi pedagoogid, seda nii solistidena kui ka kammeransamblites.

1945. aastal loodi Tallinna Riikliku Konservatooriumi parteiorganisatsioon, mille esimeseks sekretäriks valiti sõjalise ettevalmistuse õppejõud N. Kangro. Peale tema kuulusid algorganisatsiooni veel V. Alumäe, A. Arder ja M. Epstein. Kolm aastat hiljem — 1948. a. algul — taastatakse komsomoliorganisatsioon.

Kuivõrd konservatoorium töötas nüüd juba täieõigusliku kõrgema õppeasutusena, otsustas NSV Liidu Rahvakomissaride Nõukogu juures asuv Kõrgemate Koolide Komitee atestatsioonikomisjon anda mitmele Tallinna Riikliku Konservatooriumi õppejõule teadusliku nimetuse. Nii said 1945. aastal professoriks Vladimir Alumäe, Gustav Ernesaks, Hugo Lepnurm ja Bruno Lukk, 1947. aastal lisandusid neile Eugen Kapp, Bernhard Lukk, Tiit Kuusik ja Tuudur Vettik. Ühtlasi kinnitati varasemad professoritiitlid Artur Lembal, Cyrillus Kreegil, Mart Saarel ja August Topmanil.

1947/48. õppeaasta alguseks oli konservatooriumi esialgseid vajadusi rahuldav komplekt instrumente ning muud varustust, teaduslikku ning noodikirjandust. Õppe- ja metoodiline töö kateedrites paranes pidevalt. Tallinna Riikliku Konservatooriumi edukat tööd tunnistasid ka üleliidulised riiklikud preemiad tema kasvandikele — Georg Otsale (1950) ja Boris Kõrverile (1951).

Üliõpilaste initsiatiivil asutati 1947. aastal muusikateaduslik ring, millest 1951. aastaks kasvas välja Üliõpilaste Teaduslik Ühing (ÜTÜ), 1974. aastast kannab see Üliõpilaste Teaduslik-Loomingulise Ühingu (ÜTLÜ) nime.

Juba esimestel sõjajärgsetel aastatel suunas Tallinna Riiklik Konservatoorium oma paremaid lõpetajaid end täiendama Moskva ja Leningradi kõrgkoolide juurde. Nii õppisid Moskvas pianistidest Heljo Sepp, Laine Kallak-Mets (viimasele anti aspirantuuri lõpetamisel kaitstud väitekirja eest kunstiteaduste kandidaadi kraad), pianismi ajaloo alal Asra Loo, heliloomingu alal täiendasid end Anatoli Garšnek (sai samuti kunstiteaduste kandidaadi kraadi) ja Ester Mägi. Pärast aspirantuuri lõpetamist sai neist tõhus täiendus meie konservatooriumi pedagoogideperele. Pidevalt tegelesid enesetäiendamisega ka vanemad pedagoogid.

1948. aastal määrati Tallinna Riikliku Konservatooriumi direktoriks Bruno Lukk, kes töötas sel ametikohal kuni 1951. aastani. Siis astus tema asemele äsja konservatooriumi lõpetanud Georg Ots, B. Lukist aga sai järgmiseks viieks aastaks direktori asetäitja õppealal.

1948. aasta 10. veebruaril ÜK(b)P Keskkomitee poolt vastu võetud otsus «Muradeli ooperi «Suur sõprus» kohta» ning 1950. aastal toimunud EK(b)P Keskkomitee VIII pleenum vajutasid oma pitseri järgnevatele aastatele. Ebaõiglase kriitika all kannatasid mitmed väljapaistvad kunstnikud. Konservatooriumist sunniti lahkuma paljud tugevad õppejõud, nende hulgas C. Kreek, Alfred Karindi, K. Leichter, H. Lepnurm, R. Päts, Aurora Semper, A. Topman, T. Vettik, Enn Võrk jt., osa neist (A. Karindi, R. Päts, T. Vettik) viibis isegi vangistuses. Konservatooriumi noodikogust kõrvaldati mitmed väärtuslikud muusikateosed, eeskätt klassikalise muusikapärandi hulgast. Kõik see mõjutas üldist õhkkonda konservatooriumis ega jätnud kahjustamata ka õppetööd. Halvim oli olukord muusikateaduse erialal, kus partei otsuste tähttäheline järgimine ja professionaalselt tugeva kaadri õppetöölt kõrvaldamine soodustas dogmatismi ainekäsitluses ning primitiivset arusaamist rahvuslikkusest muusikas, võõrutades üliõpilasi iseseisvast mõtlemisest. Kompositsioonikateedris aitasid selliseid vigu vältida õppejõudude, eriti prof. H. Elleri suured teadmised ning pedagoogiline takt, mis viis muusi-

[9] Koolid eraldati üksteisest ametlikult 9. aastal kusjuures Tallinna Muusikakool as peagi endise konservatooriumi taastahoonesse, Tallinna Laste Muusikakool jäi kuni 1959. aastani konservatooriuga ühistesse ruumidesse (kasutati neldat korrust).

aprobleemide sügavamale teoreetilisele mõtestamisele.

1952. aastal määrati TR Konserватooriumi direktoriks prof. Eugen Kapp, 1956. aastal direktori asetäitjaks õppealal (prorektoriks) Paul Karp, kes töötas sel ametipostil viiskümnest aastat. Viiekümnendate aastate keskpaigast alates hakkas üldiselt kõigevnema loominguline õhkkond. Paljud ajutiselt eemal olnud pedagoogid asusid taas oma ülesannete juurde. Konservatooriumi pedagoogide pere täienes noorte aspirantuuri lõpetanutega (A. Garšnek, T. Mets, E. Mägi, H. Sepp jt.). Sügavaes püüd rakendada pedagoogilisse ja teadustöös kõiki muusikakultuuri parimaid saavutusi.

Elavnes ja tõusis täiesti «oma jõgele» ÜTÜ töö, mis 60-ndate aastate alguseks jõudis selliste ülevabariigilise tähtsusega ürituste korraldamiseni, nagu seda on muusikanädalad vabariigi üldhariduskoolides. Lisaks lisandusid üliõpilaste soolokontserdid väiksemates keskustes, ka Tallinnas ja Tartus.

1957. aastal alustati Tallinna Riikliku Konservatooriumis uuesti näitlejate ettevalmistamist. Vastavale lavakunstikateedri juhatajaks sai Voldemar Panso. Juba esimene lend noori näitlejaid rikastas vabariigi teatrielu selliste omanäoliste kunstnikega nagu Tõnu Aav, Mati Klooren, Mikk Mikiver, Maila Räsna, Jaan Saul, Meeli Sööt, Aarne ja Tiina Ükskülа jt. II lend aga sai. juuseks uuele teatrikollektiivile — Eesti NSV Riiklikule Noorsooteatrile.

1958. aastal otsustati avada laulukateedri juures ettevalmistusosakond, mis pidi kahe aastaga ette valmistama silmapaistvate eeldustega, kuid ilma muusikalise eelhariduseta noori konservatooriumi astumiseks. Tänaseks on paljud ettevalmistusosakonna kaudu konservatooriumi astunud lauljad tõusnud meie teatrite juhtivateks solistideks. Nende hulgas on Margarita Voites, Mati Palm, Evi Vanamölder, Taisto Noor jt. Osa neist on tänaseks ise konservatooriumi õppejõud (Tiiu Levald, Rostislav Gurjev).

1959. aastal pandi alus kaugõppe osakonnale, mis võimaldab kõrgema hariduse omandamise paljudele muusikutele-praktikutele ning laiendab konservatooriumi mõjupiirkonda üle kogu vabariigi.

Aastaid oli taotletud Tallinna Riikliku Konservatooriumi juurde muusikakeskkooli avamist, kindlustamaks järelkasvu muusikakateedritele. See oli seda vajalikum, et kaks olemasolevat keskastme õppeasutust — Tallinna ja Tartu muusikakoolid — ei suutnud ühtaegu kindlustada vabariigi vajadusi keskharidusega muusikute järele ja täita konservatooriumi iga-aastast vastuvõtukontingenti. 1961. aastal sai Muusikakeskkool viimaks tegelikkuseks. See aga suurendas tolleks ajaks juba kriitiliseks muutunud ruumikitsikust veelgi. Uue maja ehitamise plaanid olid korduvalt tühja läinud, ka lisaruume ei õnnestunud saada. Seetõttu tuligi Muusikakeskkoolil osaliselt tegutseda allüürnikuna erinevates Tallinna üldhariduskoolides ja isegi klaverite laenutuspunktis Tõnismäel.

1964. aastal määrati Tallinna Riikliku Konservatooriumi rektoriks taas V. Alumäe, kes hakkas intensiivselt otsima lahendust ruumiprobleemile. Kuna kõik muud variandid üksteise järel ära langesid, võttis ta lõpuks vastu Kivimäel, Vabaduse pst. 130 asuva endise internaatkooli hooned, kuhu esmalt, 1969. aastal asus Muusikakeskkool, paari järgneva aasta jooksul ka suurem osa konservatooriumist. Siitpeale toimub õppetöö osaliselt Kivimäel (kus asuvad ka administratsioon, raamatu- ja noodikogu, fonoteek ning ühiselamu), osaliselt Suvorovi puiesteel asuvas õppehoones. Lisaks sellele on lavakunstikateedril kasutada veel ruumid Toompeal, Toomkooli 4. Selline «mitmepaiksus» nõuab tunniplaanide koostajailt tõelist virtuoosikkust ja kahtlemata mõjub ebasoodsalt üliõpilaste ajavarudele.

1970. aastal loobus V. Alumäe rektori ametist, tema asemele määrati Viktor Gurjev. Prorektori kohale asus 1971. aastal Heljo Sepp. Järgmistel aastatel püütakse kohandada Kivimäe õppehooneid muusikaõppeasutusele sobivamaks. Remondi- ja ümberehitustööd kulgevad paralleelselt õppetööga. Uued ruumid on võimaldanud täielikumalt välja arendada fonoteeki ning raamatu- ja noodikogu. Täiendatud on ka instrumentide kogu, muretsetud uusi klavereid. 1970-ndate aastate keskpaiku seati Kivimäe õppehoonesse üles uus, tšehhi päritolu 16-registrine orel. See võimaldas üle pika aja taas alustada 1950. aastal likvideeritud oreli eriala õpetamist (vahepeal oli küll mõnda aega õpetatud orelit fakultatiivainena, peamiselt klaveri eriala üliõpilastele).

Loodetud kergendust ruumiprobleemile jätkus vaid väheseks ajaks. 1971. aastal toodi Tallinna Pedagoogilisest Instituudist konservatooriumi üle muusikapedagoogika eriala (konservatooriumis oli muusikapedagoogide ettevalmistamine lõpetatud 1950. aastal, kuna üleliidulised õppeplaanid sellist eriala ette ei näinud). 1970-ndate aastate lõpuks saavutas muusikapedagoogika eriala oma täismahu — tollal valmistati ette mõningal määral muusikaõpetajaid ka vene õppekeelega koolidele. 1978/79. õppeaasta alguses moodustasid muusikapedagoogid pisut üle $^1/_3$ üliõpilaste üldarvust (189 üliõpilast 553-st). Seetõttu tõusis peagi taas päevakorda vajadus uue, tänapäeva nõuetele vastava konservatooriumi hoone järele. 1980-ndate aastate algusest, mil Tallinna Riikliku Konservatooriumi rektoriks määrati Venno Laul (1982. a.) ja prorektoriks Endel Lippus (1983. a.), on see olnud üks rektoraadi põhilisi muresid. Tänu energilisele asjaajamisele

on tänaseks uue maja ehitamise perspektiivid muutunud reaalsemaks kui kunagi varem sõjajärgse perioodi jooksul.

Viimastel aastakümnetel on konservatooriumi struktuur pidevalt täiustunud. Käesoleval ajal on õppeasutuses kaks teaduskonda: I — interpretatsiooni- ja II — muusikapedagoogika teaduskond. Interpretatsiooniteaduskonna alla kuulub terve rida erialakateedreid: 1) klaveri, 2) keelpillide, 3) puhkpillide, 4) lauljate, 5) kompositsiooni- ja muusikateaduse, 6) lavakunsti kateedrid, samuti kammeransambli, muusikateooria ja üldklaveri kateedrid. Muusikapedagoogika teaduskonna alla kuuluvad: 1) koorijuhtimise, 2) koolimõõri ja 3) pedagoogika ja metoodika kateeder. Muusikapedagoogika teaduskonna alla kuuluvad ka keelteõpetajate kateeder ja kehalise kasvatuse kateeder. Marksismi-leninismi kateeder aga allub otseselt rektoraadile.

Üliõpilaste arv on 1988/89. õppeaasta alguseks (1. oktoobri seisuga) ületanud 485-ni (päevases osakonnas 383, kaugõppe osakonnas 102 üliõpilast). Koosseisulisi õppejõude on 122, lisaks kohakaaslased ja tunnitöölised.

Tallinna Riikliku Konservatooriumi vilistlasi võime leida vist küll kõigis Eestimaa nurkades ja mujalgi. Ka meie praegused pedagoogid ärinevad enamikus konservatooriumi enda seinte vahelt. Paljud Tallinna Riikliku Konservatooriumi õppejõud — nii lauljad, instrumentalistid kui ka koorijuhid — on tunnustatud interpreedid, kelleta meie vabariigi muusikaelu funktsioneerimine poleks mõeldav. Pedagoogilise tööga konservatooriumis on haaratud ka suur osa meie silmapaistvamaid heliloojaid ning muusikateadlasi. Viimastel aastakümnetel on õppejõudude kohustuslik teadustöö saavutanud uue kvaliteedi. Üha sagedamini kaitstakse kandidaadiväitekirju, on jõutud ka esimeste doktorikraadideni.

Teadustööga ei tegele mitte üksnes traditsiooniliste «teaduserialade» — muusikateooria, -ajaloo ja ühiskonnateaduste õppejõud. Viimastel aastatel korraldatud teaduslikud sessioonid ja konverentsid on enamasti pühendatud ühe või teise interpretatsioonilise eriala probleemidele, seda nii ajaloolisest kui ka õppemetoodilisest aspektist. Nii mõnigi kord esinevad sessioonidel kõrvuti korraldava erialakateedri õppejõududega ka külalised teistest konservatooriumidest.

Viimastel aastakümnetel on suurenenud Tallinna Riikliku Konservatooriumi lõpetanute ja üliõpilaste osavõtt mitmesugustest interpreetide võistlustest, mis on toonud kaasa ka auhinnalisi kohti. Kui rahvusvahelistest ja üleliidulistest jõukatsumistest võtavad enamasti osa juba kõrghariduse omandanud muusikud, siis vabariikidevahelistelt — rääkimata vabariiklikest — konkurssidelt on auhindu toonud ka konservatooriumi üliõpilased.

See edu ei ole juhuslik, vaid tagatud laialdase esinemispraktikaga, mis on eriti intensiivistunud viimase aastakümne jooksul. Konservatoorium on aluse pannud mitmele traditsiooniks kujunenud kontserdisarjale. Tallinna erinevates saalides (aga ka mujal vabariigis, näiteks Saaremaal Kuressaare linnuse kapiitlisaalis). Osa neist sarjadest on tervenisti üliõpilaste kanda. Kindla koha meie kontserdielus on omandanud Tallinna Riikliku Konservatooriumi sümfooniaorkester.

Lisaks kontserdisarjadele ning akadeemilistele üliõpilasõhtutele «Estonia» kontserdisaalis esinevad üliõpilased tööstus- ja põllumajandusettevõtetes, koolides ja meditsiinilasutustes. See tegevus laienes 1970-ndate aastate lõpuks sedavõrd, et 1981. aastal tuli luua esinemisi koordineeriv organ — Tallinna Riikliku Konservatooriumi kontserdibüroo. Koostöös ENSV Riikliku Filharmooniaga on ellu kutsutud abonementsari — loeng-kontserdid vabariigi koolides, kus lektoritena esinevad muusikateaduse eriala üliõpilased.

Juba aastaid võetakse osa Balti liiduvabariikide üliõpilaste kammermuusikafestivalidest, mida viivad läbi vaheldumisi Leedu, Läti ja Eesti NSV konservatooriumide kammeransamblikateedrid koos ÜTLÜ algorganisatsioonidega.

1983. aastal kutsus Tallinna Riikliku Konservatooriumi komsomolikomitee ellu festivali «Tudengijazz», mis tänaseks on muutunud traditsiooniks ning mille osavõtjate seas on hulgaliselt noori džässmuusikuid paljudest Nõukogude Liidu kõrgkoolidest.

Muusikateaduse eriala üliõpilased on osalenud vennasvabariikide konservatooriumide teaduslikel sessioonidel nii kuulajate kui ka ettekandjatena. Meie noored komponistid aga on korduvalt silma paistnud üleliidulistel noorte heliloojate loomingu võistlustel.

Muidugi ei piirdu konservatooriumi elu üksnes muusikategemisega. Spordivõistlused (nii konservatooriumisisesed kui ka kõrgkoolidevahelised), teatrikülastused, sõidud Leningradi, osa saamaks sealsetest kultuurisündmustest, üliõpilaste osavõtt EÜE tegevusest — kõik see loob aluse mitmekülgselt arenenud muusikute kujunemiseks.

*

1980-ndate aastate keskpaigast alanud uus ajajärk meie maa elus, ulatuslikud ümberkorraldused, ühiskonnaelu demokratiseerimine, kultuuri ja vaimsuse senisest suurem väärtustamine — selles uuenemisprotsessis avanevad laialdased perspektiivid ka Tallinna Riikliku Konservatooriumi edasiseks arenguks. Oluliseks tähiseks on siin 1987. aasta märtsis ilmunud NLKP Keskkomitee

NSVL Ministrite Nõukogu otsus kõrg- ja keskerihariduse ümberkujunamise põhisuundadest. Selle alusel ...ija töötatud uued õppeplaanid ...aksid andma kõrgkoolidele vaba... käed õppeainete mahu ja paiutuse osas, võimaldades seega rohkem arvestada konservatooriumi eripära. Suuremad volitused ja suurem vastutus langevad Tallinna Riikliku Konservatooriumi Nõukogule, kelle kompetentsi lisaks õppetöö sisulise ...lje kujundamisele kuulub ka õppejõudude kaadri valik. Ja mitte ainult ...e — kui varem, alates 1940. aastast konservatooriumi rektorid (direktorid) määrati kohale kõrgemalseisvate organite poolt, siis nüüd ...b rektori Konservatooriumi Nõukogu. 1987. aastal valitigi konservatooriumi rektori kohale ka järgmiseks viieaastaseks tööperioodiks Venno Laul. Seni iga viie aasta tagant toimunud õppejõudude ümbervalimised on asendunud konkurssvalimisega, mille käigus on oma sõna öelnud ka üliõpilastel.

Üldse on tunduvalt kasvanud üliõpilaste osavõtt konservatooriumi tähtsamate päevaelu küsimuste otsustamisest. Igikaudu 1/3 Konservatooriumi Nõukogu koosseisust moodustavad nemad. Üliõpilased võtavad osa ka stipendiumide määramisest. Lisaks tavalistele ja kõrgendatud stipendiumidele on õppeasutuse jagada ka «eristipendiumid» eriti väljapaistvate tulemuste eest õppe- ja ühiskondlikus töös. Taolisi stipendiume on meil käesoleval ajal rohkem kui kunagi varem — lisaks V. I. Lenini nimelisele stipendiumile on terve rida meie konservatooriumile ainuomaseid: Artur Kapi, Georg Otsa, Aleksander Arderi, Eduard Sõrmuse, Paul Pinna, Ants Lauteri, Artur Lemba ning kaks Aleksander Lätte nimelist stipendiumi.

Tänaseks on Tallinna Riiklik Konservatoorium kõrgetasemeline muusikaõppeasutus, mille mõju meie vabariigi muusikaelule on raske üle hinnata. See näitab, et 70 aasta pikkune töö pole olnud asjata. Kuid hoogsalt arenev elu esitab ka muusikutele üha suuremaid nõudmisi. Meilt oodatakse spetsialiste, kelle algatusvõime, erialaline ning maailmavaateline küpsus aitaksid meie rahvuskultuuri viia kõrgusele, mis oleks ajastu vääriline.

KONSERVATOORIUMI AJALUGU MÄLESTUSTES

H. Laan

MEENUTUSI ÕPPEAJAST [10]

Astusin Tallinna Kõrgemasse Muusikakooli kohe selle asutamisaastal — 1919. a. Enne seda ei olnud ma viiulimängu kusagil õppinud. Mulle meeldis see pill ja nii ma proovisingi kodus kuulmise järgi mängida. Üks naabermaja mees näitas ka mõnda lugu, aga põhiliselt mängisin mälu järgi neid lauluviise, mis mul meeles olid.

Kui lehes ilmus kuulutus, et avatakse Kõrgem Muusikakool, siis mõtlesin, et kangesti tahaks õppida viiulimängu. Olin siis 12-aastane. Võtsingi pilli kaasa ja läksin sisseastumiskatsetele. Need toimusid sügisel, mingi mäletamist mööda septembris. Katsed toimusid «Estonia» kontserdisaali kõrval olevas orkestriruumis. Komisjonis olid keelpilli alal professor J. Paulsen, A. Papmehl (sel ajal ja veel professor ei olnud) ja muidugi direktsioon M. Lüdigiga eesotsas. Paulsen palus mul mängida sol-mažoori. Mina ei teadnud, mis asi see on. Siis ta laulis mulle ette ja ma mängisin järele. Edasi küsis ta, et kas ma mõnda lugu ka mängida oskan. Ja siis ma mängisin «Kui Kungla rahvas kuldsel a'al». Siiski võeti mind kooli vastu. Ilmselt oli siis arusaadav, et mul kuulmist natuke on. Mingeid muid katseid ei olnud.

Tuntud inimestest astusid tookord viiuli erialale õppima Rudolf Palm, Theodor [Tuudur] Vettik, Enn Võrk. Nemad oskasid siis juba mängida ka, mina olin aga päris algaja. Enamik soovijatest võeti 1919. a. kooli vastu. Seega katsed olid rohkem selleks, et veenduda sisseastujate muusikaalsuses ja teha kindlaks nende pillimängu tase. Kooli asutamisest peale oli kolm astet: alamaste, keskaste ja ülemaste. Õpilased jaotatigi taseme järgi vastavatesse astmetesse. Pärast sisseastumiskatseid algas kohe õppetöö. Esimeseks õpetajaks oli mul Eddy Bullerian, rahvuselt sakslane, kes jäi Eestisse pärast Saksa okupatsiooni. Ta oli väga hea viiuldaja, töötas «Estonia» kontsertmeistrina ja esines ka soolokontsertidega. Tema juures õppisin poolteist aastat, siis ta lahkus Tallinnast. Vahepeal olin

[10] Intervjuust H. Laanega välja kirjutanud A. Pung.

mõnda aega Samuel Lindpere juures (kes oli tol ajal Kõrgema Muusikakooli inspektor). Kui Artur Lemba tuli abikaasaga Eestisse, siis ma sattusin Sofia Lemba juurde. Kui Lembad läksid aastaks ajaks Helsingisse, olin A. Liivi juures. See mees aga sõitis varsti Eestist ära Austraaliasse. Kui Lembad tulid tagasi, olin jälle S. Lemba juures. Siis aga läksid Lembad lahku ja Sofia sõitis ära Pariisi. Pärast seda läksin tema soovitusel Paulseni juurde. Viimased neli aastat olingi Paulseni õpilane, tema juures lõpetasingi.

Kõige tugevam õpetaja oli muidugi Paulsen. Ka Sofia Lemba kohta ei saa halba sõna öelda, oli ta ju Peterburi Konservatooriumi kasvandik ja ka tema õpetamissüsteem pärines sealt. Ta oli väga musikaalne inimene ja nõudis õpilastelt ilusat tooni ja suurt väljendusrikkust. Tehniliste probleemidega ta nii palju ei tegelenud. Paulsen aga osutas tehnikale väga suurt tähelepanu. Aga mitte ainult, ta oli ka hea muusikaütlees, õppinud isegi dirigeerimist. Tema intellekt oli siiski suurem kui Sofia Lembal. Rahvuselt oli Paulsen rakslane, sündinud Venemaal Donikõrses Rostovis, hariduse saanud Moskva Konservatooriumis prof. Hrimaly juures. Töömees oli Paulsen väga tugev, asja võttis hirmus tõsiselt. Tööd tegi ta hommikust õhtuni. Eriala tunnid toimusid professori elukohas, Suur-Karja tänavas, kus tal oli all selleks üks tuba.

Ta oli küllalt närviline mees, nii et kui vaja oli, siis käratas ka peale. Muidu suhtumine õpilastesse oli hea. Paulsen töötas ilma kontsertmeistrita, ise mängis klaverit. Üldse kontsertmeistrite küsimus oli üks valus küsimus tol ajal. Nimelt ei olnud neid lihtsalt ette nähtud. Nii tuli igal õpilasel ise kellegi klaveri eriala õpilasega kokku leppida ja siis sai alles kokku mängida. Paulsen rääkis ka eesti keelt. Bullerianiga toimusid tunnid saksa keeles, S. Lembaga aga vene keeles. Saksa keelt valdasin ma enam-vähem vabalt, vene keelt aga palju halvemini, aru siiski veidi sain.

Üleminek ühest astmest teise ei olenenud niivõrd palju erialasest tasemest, kuivõrd sellest, kas vastavale astmele ettenähtud õppeained olid läbi tehtud ja eksamid nendes sooritatud. Samas aga ei olnud mingit piirangut õppeaja suhtes. Lõpudiplomi saamiseks pidid kõik ained tehtud olema. Eriala lõpueksamil pidid viiuldajad mängima ühe kontserdi, mingi Bachi teose ja mõne lüürilise pala, kuigi viimasena mainitu ei olnud rangelt kohustuslik.

Õppeainetest mäletan solfedžot, klaverit, harmooniat, kontrapunkti, kunstiajalugu, muusikaajalugu. Viimast luges meile August Topman. Tunde külastati võib-olla isegi paremini kui praegu. Õpikuid oli vähe, õppeaine omandamine käis rohkem loengukonspekti najal. Viilimist oli üldse tol ajal vähem. Kuidas keegi oma õppimist korraldas, see oli tema

enda isiklik asi. Suurem vabadus tekitas aga inimestes suurema vastutustunde.

Eriala oli kaks korda nädalas. Tol ajal töötas ka juba orkestriklass, mida juhendas Paulsen. See toimus kord nädalas, aga siis ka täisproovina — paar-kolm tundi korraga. Orkestritöösse suhtumine oli hea. Kammeransamblit oli ka päris palju. Ma ise käisin kammeransamblis viis aastat, kuna see huvitas mind. Õpetajaks oli professor R. Bööcke. Mängisime paljudes erineva koosseisuga ansamblites.

Konservatoorium organiseeris ka avalikke kontserte. Need toimusid umbes kord kuus «Estonia» kontserdisaalis. Kui kellelgi õpilastest sai mõni lugu esinemisküpseks, pandi see vastavale lehele kirja ja kui esinemissoove oli kogunenud piisav hulk, paudigi neist täispikk kontserdikava kokku. Sageli osales nendel esinemistel ka konservatooriumi orkester. Ise olen esinenud selle orkestriga ka solisti seisuses. Mängisin Beethoveni Viiulikontserti. Enne esinemisi oli kontserdisaalis alati ka proov, mida kuulas õppeasutuse juhtkond. Kontserdid ise olid alati väga publikurohked. Võib-olla oli külastajaterohkuse üheks põhjuseks ka see, et sissepääsumaks konservatooriumi kontsertidele oli vabatahtlik. Kuigi need kontserdid olid küllalt hästi korraldatud, ei saa tolleaegseid esinemisvõimalusi võrrelda praegusaegsetega. Eriti just viimastel aastatel on neid tunduvalt rohkem ja ka esinemispaikade valik on palju suurem.

Konservatooriumil ei olnud algul oma maja. Siis toimusid paljud tunnid «Estonia» kontserdisaali juures olevates ruumides, ka Eesti Panga ruumides ja mujalgi. Kui valmis konservatooriumi oma hoone, hakati ka seal saalis avalikke kontserte korraldama. Mäletan, et selts «Helikund» (P. Indra, H. Feischner jt.) korraldas kontserte ka kaasaegsemast muusikast. Ka mina osalesin vahel nendes kontsertides.

Tol ajal tuli õppimise eest tasuda õppemaksu. Kes aga korralikult õppis, sai sellest vabaks. Vabastatud olid üsna paljud õpilased, nende hulgas ka mina.

Raamatu- ja noodikogu 20-ndate aastate konservatooriumis veel ei olnud. Aga noote oli võimalik osta. Nad ei olnud kallid ja neid oli saada. Mäletan hästi muusikaäri «Esto-Muusika» — seal oli peale nootide müüa ka keeli, pille ja heliplaate. Plaate sai kohapeal isegi kuulata. Äriomanik Kirikal oli muusikalembene inimene ja ta lasi ka tudengitel kuulata — äris olid selleks otstarbeks olemas kabiinid. Mina käisin küllalt palju seal äris muusikat kuulamas. Mis puutub nootidesse, siis neid oli müügil päris palju. Kui mõnda vajalikku nooti parajasti ei olnudki saadaval, sai seda tellida. Umbes paari nädala pärast oli see juba kohal. Noote sai ka Paulseni käest, kui oli vaja. Ka instrument

pidi tol ajal olema isiklik, koolil puudus veel oma pillide kollektsioon.

Minu õppeaja viimastel aastatel asutati Muusikaüliõpilaste Selts. See korraldas muusikaõhtuid ja pühapäeviti ka hommikuid. Kes soovis, võis seal esineda. Kontserdid toimusid Pikal tänaval Oleviste kiriku vastas, kus asusid seltsi ruumid ja kus oli ka väike saal. See selts ja kogu tema tegevus oli puhtalt tudengite oma ettevõtmine.

1926. a. lõpetasin Tallinna Reaalkooli. Üldhariduslikke aineid ju konservatooriumis ei olnud. Keskkoolis oli õppetöö hommikupoolikuti, umbes poole kaheks sai sealt vabaks ja siis tegkus päev juba konservatooriumis. Siis käis kahe kooli vahet enamus konservatooriumi õpilasi. Pärast keskkooli lõpetamist hakkasin männima kinos «Modern» viiuli-klaveri duetis. Seal mängisin kuni jõuludeni. Siis läksin kinosse «Gloria-Palace», kus oli sümfoniettorkester, mida dirigeeris Voldemar Tago. Tema juba sattis muusikat filmi järgi, muidu ka käis nii, et ükskõik, mis filmis juhtus, peaasi, et mingisugunegi muusika mängiks taustaks. 1927. a. kevadel lahkusin kinost. Sügisel kutsuti mind «Estonia» orkestrisse. Peale minu töötasid veel teisedki konservatooriumi tudengid. Paljud mängisid just kinodes ja kohvikutes, ka orkestrites. Anti ka eratunde.

Konservatooriumi lõpetasin 1929. a. Hiljem olen ennast täiendanud veel Budapestis (1937—1938) ja Pariisis (1938), kus käisin kuu aja jooksul G. Enescu tunde kuulamas. 1942. aastal osalesin välismaalastele korraldatud muusikakursustel Salzburgis kuulsa tšehhi viiulivirtuoosi Važa Přihoda juures. Ühtlasi olen oma teadmisi täiendanud ka Moskva ja Leningradi Konservatooriumi professoritega konsulteerides ja nende tunde kuulates. Aga baasi oma teadmistele ja oskustele olen siiski saanud just Tallinna Konservatooriumist. Üldse on minu elu olnud selle õppeasutusega väga tihedalt seotud, kuna alates 1935. aastast olen siin töötanud õppejõuna.

H. Lepnurm

MEENUTUSI KONSERVATOORIUMIST

Kuna olen olnud seotud meie muusika *alma mater*'iga — vaheaegadega — tervelt 60 aasta vältel, siis lepitagu, et järgnevates ridades meenutan peamiselt selle pika ajalõigu esimesi aastaid.

Astusin konservatooriumi 1. septembril 1928. Sel ajal oli õppeasutus saanud üle esimestest raskustest ja võis töötada omas majas — kahekorruselises punases telliskivihoones linnamüüri ääres Assauwe torni juures. Tolleaegne konservatooriumi maja on jäänud tänaseks G. Otsa nimelise muusikakooli südamikuks. Sissekäigu-uksest, mis asus edelapoolsel küljel, praeguse Kunstifondi maja ees, viisid 4—5 trepiastet kõigepealt allapoole. (Prof. Topman ütles kord kellelegi, kes maja esmakordselt külastas: «Astudes nii kõrgesse kunstitemplisse, peab ennast esmalt alandama.») Siis tuli minna ülespoole — praegusest Teatri- ja Muusikamuuseumi trepist I ja II korrusele. Praeguses muuseumi muusikaosakonna toas oli klass nr. 1 — ainuke suurem ruum väiksemate rühmade tundideks. Seda kasutas muide ka prof. Artur Kapp. Selle kohal II korrusel asus sama suur oreliklass (nr. 7) 14-registrilise oreliga. I ja II korrusel olid reas (nagu praegugi) 4 väikest klassiruumi. I korruse nurgatuba (praegu klass nr. 5) oli direktori kabinetiks, suurem naabertuba kantseleiruumiks. Kantselei kohal II korrusel oli kõige päikeselisem klassiruum, mida kasutasid lauluõpetajad. Ühes II korruse toas elas kantseleiametnik. Kokku oli klassiruume 13, pluss 5 harjutusruumi keldrikorrusel. Igas klassis oli ümmargune raudahi, mida kojamees hommikuti sületäie puudega küttis.

Muidugi ei mahtunud kogu õppetöö nende seinte vahele. Suured solfedžorühmad käisid Allika tänava (praeguseks lammutatud) koolimajas. Professorid Lembad, Paulsen ja veel mõned andsid oma individuaaltunde kodus.

Vastuvõtueksamil proovis Topman mu pedaalimängu ja lehestlugemise oskust. Edasi läks käik direktor Jaan Tamme kabinetti, kus lasti kuulata

intervalle. Ütlesin mängitud noodid nime järgi. Leides mul absoluutse kuulmise, muutus direktor tähelepanelikumaks ja andis laulda Rubetsi «Solfedžoharjutuste» kogust harjutuse nr. 10 (C-duuris 2/2 taktis), mis läks ladusalt. Edasine nr. 39 (sünkoopidega) ei tulnud välja. Otsustati koos Topmaniga: läheb II solfedžo klassi.

Kuna olin oreliklassi astujaist veni noorim, siis pakkus Topmanile ka huvi «vaadata, mis sest poisist saab». Klaveriõpetajaks sai mulle kogu konservatooriumi ajaks Amanda Jentson ja solfedžot andis Taltsana garnisoni orkestri juht Georg Rederi.

Prof. Topman oli väga viisakas ja tähelepanelik. Temaga tekkis kohe hräs kontakt, mis jäi selliseks professori elu lõpuni. A. Jentson paistis mulle, maapoisile, esialgu linnaliku daamina, kelle juures tundsin veidi ehmetust. Tema südamlikkus aga mõjutas selle tunde peagi ja olen täna tänulik ta abivalmiduse eest, ta annatliku hoole eest kõigis klaverimängu küsimusis — ka veel pärast konservatooriumi lõpetamist. Solfedžo ja teooria õppimine «ladna», aga pisut jämedakoelise Rederi juures oli mul naljamänguks.

Teisel õppeaastal läksin harmooniasse — Adolf Vedro juurde. Olekin pidanud läbima ka III solfedžo — akordiõpetuse ja laulmise võtmes. Vedro aga soovitas mul see suvel iseseisvalt ette valmistada ja anda sügisel eksam. Väikeses akordiõpetuse eestikeelses käsiraamatus, mida tollal tarvitati, polnud aga juttu II astme septakordidest. Eksamil neid küsinud, pani Arkadius Krull mulle «2». Seda teada saanud, seletas Topman mulle 5 minuti jooksul kogu asja ja käskis minna kohe uuesti eksamile, mida ka tegin — ja hästi.

Vedro oli tolleaegsete pedagoogide seas üks omapärasemaid kujusid: läbi ja läbi muusik — kontrabassimängija ja -õpetaja, väga laialdaste huvidega ja teadmistega, olekult boheemlaslik, riietuses lohakas, hõredad juuksed alati sassis ja habe mõnikord ajamata unustatud.

Mulle oli ta väga sümpaatne ja tema tundidesse — ka pärast, analüüsi kursusel — läksin alati hea meelega. Paljud kaebasid, et Vedro seletusist ei saa midagi aru. Tunni lõpul külvati andekamad õpilased kaaslaste poolt küsimustega üle. Neil aastail — 1930—1931 kirjutas Vedro oma ooperit «Kaupo» ja mõnikord läks jutt tunnis selle kaudu põnevaile muusikaesteetika ja -filosoofia küsimusile.

Koguni teisest materjalist oli teine teoorjaõpetaja Arkadius Krull — dirigent, õppinud Berliinis. Tipptopp rõivastatud, veidi «peene» eesti keelega härrasmees, kes piirdus õpetamises mõne lihtsa «valemiga», mille varal saaks eksami kirjaliku ülesande kergema vaevaga valmis. Kui õppisin tema juures harmoonia II kursust, tundus mulle ta töö väga igavana. Seda meetodit jumaldasid aga lauljad ja osa instrumentaliste.

Direktor Tamm jättis mulle esimesest pilgust ideaalse direktori mulje. Hallipäine, väärika rühi ja sammuga, näpitsprillid ninal, jättis ta hommikul trepist üles tulles aukartust sisendava ja isaliku mulje. Väga tähelepanelik oli ta õpilaste töö- ja olmeraskuste suhtes. Kahju, et pidime ta külmal 17. veebruaril 1933 sängitama Siselinna kalmistu mulda. Teda hakkas kuni Juhan Aaviku kohalemääramiseni asendama Theodor Lemba. Aaviku pehme, veidi naeratava näo taga peitus hiigelenergia ja ideedevaru, mida jätkus Lauljate Liidu, «Estonia» muusikaõsakonna segakoori, laulupidude, Kultuurkapitali Helikunsti Sihtkapitali Valitsuse, sümfooniakontsertide ja ajakirjanduse kaastöö jaoks — seda kõike lisaks konservatooriumitööle.

Kohe esimesist päevist köitis tähelepanu suure kasvuga, aeglaselt (ja tingimata piibuga) koridoris jalutav Artur Kapp. Sain ka tema juures mitmel aastal õpetust. Sellest olen kirjutanud pikemalt raamatuis «Artur Kapp sõnas ja pildis» ning «Heliloojad Kapid ja eesti muusika».

Omapärane kontakt tekkis mul prof. J. Paulseniga. Topman ja direktor Tamm panid mind õppima timpanimängu — Peterburi konservatooriumis olevat olnud kombeks lasta organistidel õppida löökriistamängu ja olla kasulik õppeasutuse orkestris. Mulle see ettepanek — õieti käsk — ei meeldinud algul sugugi: kust võtan kahes koolis õppides aja veel trummitreeninguks. Kui aga olin saanud trummipulkadega liivakotti tagudes käed *tremolo* jaoks juba mõnevõrra painduvaks ja pääsesin orkestriharjutusile, hakkas asi meeldima, nii et varsti isegi ootasin järgmist orkestriproovi Paulseni juhatusel. Proovidel oli Paulsen pisiasjadeni nõudlik, aga ka väga elav ja kaasakiskuv. Olles ise viiuldaja, õpetas ta aga puhkpillipoistelegi palju eluks kasulikku. Mulle andis istumine timpanite taga — mis kestis veel pärast konservatooriumi lõpetamistki, 1937. aastani — väga palju just muusikalise üldhariduse mõttes. Sain sümfoonilise muusikaga tuttavaks «seestpoolt». Sõjapäevil Jaroslavlis olin kõige esmalt jälle orkestris «katelde juures».

Esimesel esinemisel orkestris «Estonia» kontserdisaalis juhtus koomiline lugu. Mängisime Beethoveni Kuuendat. Kolmanda osa äikesemürinat püüdsin teha kõigest jõust, nagu Paulsen nõudis. Kulminatsioonimomendil lendas aga nui mul käest ja peaaegu saali lae alla. Õnneks kukkus ta üsna püstloodis tagasi timpani kõrvale, kust haarasin ta pihku ja müristasin edasi. Kas seda keegi publikust märkas, ei tea. Paulsen ei öelnud sõnagi.

Kõneldes õppejõududest mainiksin ka autoriteetset Aino Tamme, kes oli

oma õpilasile emalikuks õpetajaks professionaalsete oskuste kõrval ka käitumiskultuuris.

Tulles tagasi Topmani töö juurde oreliklassis, paistab tagantjärele, et ka pikkamööda läks Peterburi eeskujul kõrge orelikunsti taotlemiselt üle oma õpilaste ettevalmistamisele meie eesti kohalike olude jaoks. Ainult orelimänguga leiba teenida oli ju praktiliselt võimatu. Kord lausus Topman klassis poolnaljatades: «Organist peab juhatama koore ja pritsmeeste orkestrit, tegema rahvamajas operetti, saatma klaveril kohale sinema tulnud soliste, olema põllumeeste seltsi esimees või vähemalt sekretär ja, kui veel võimalik, mängima ka korralikult orelit. Igal juhul peab ta aga oskama saada inimestega hästi läbi.»

Mis selles pikas reas tulevase organisti ainsal kindlal teenistuskohal — kirikus — tingimata vajalik oli: koorijuhtimise oskus. Koorijuht pidi olema aga seltskondlik inimene. Kõige selle saavutamiseks organiseeris Topman oreliklassi õpilastest — neid oli paarikümne ümber koori ja kutsus lauljaid abiks nailjaltki. Ta õpetas ise koorijuhatamise ja -õpetamise oskust. Selle kooriga tuli õpilasil ka esineda — peamiselt Tallinna Jaani kirikus, aga igal kevadel väikeste ekskursioonide kujul mujalgi Eestimaal. Nende sõitude mõte oli ka anda õpilasile orelimängu praktikat mitmesugustel oreltel.

Selle tegevuse majandusliku külje korraldamiseks legaliseeriti 1930. a. oreliklassi kollektiiv ühinguks «Collegium musicum». Mõtte initsiaator, kes abistas prof. Topmanit selle elluviimisel, oli üks tolleaegseid vanemaid õpilasi Hillar Saha (eestistamata nimega Hilarius Sakaria), hilisem kauaaegne Tallinna Linnamuuseumi teaduslik töötaja. «Collegium musicum» sai võrdsed õigused üliõpilasorganisatsioonidega: ta võis omada vallasvara ja raha, tal oli oma rinnamärk ja pitsat. Tööst «Collegium musicumiga» kirjutab Topman oma «Mälestusis» (Tln., «Eesti Raamat», 1972, lk. 182—184) pikemalt.

Kõige selle tõttu sulatas oreliklassi töö õpilased omavahel väga tihedaks sõbralikuks kollektiiviks. Topmani algatusel peeti referaat- ja teeõhtuid, ühel aastal käis isegi tantsukursus. Klassis veedeti ka vabu minuteid muude tundide vaheajal. Mõnikord oli tegu, et oma harjutusajal end mitte lasta meelitada lõbusale jutule kaasvõitlejatega.

Segamatu harjutamine sai võimalikuks konservatooriumi maja juurdeehitusega 1930/31. aastail, mil laienesid ka oreliklassi ruumid. Saime koguni omaette sissekäigu, mis võimaldas harjutada orelil ka hilja õhtuti ja pühapäevil.

Juurdeehitus andis lisaks senisele kümmekond klassiruumi ja saali III korrusel. Sai tekkida konservatooriumi väike raamatukogu. Hoone laiendamisel ehitati sinna ka direktori korter. Kuna üks suur tuba uues korteris tuli vanasse Assauwe torni, siis meenub sellega seoses anekdootlik lugu. Kantseleiametnik Elisabet Peetin oli väga ebausklik — tegeles spirit- ja kes teab mis -ismiga. Karles väga, et uues korteris hakkavad öösiti kummitama vaimud, kutsus ta kohale tollal seltskonnas laialt tuntud okultisti-hüpnotisööri B. Johansoni ja laskis sellel oma meediumi kaudu jõuda selgusele torniruumi «ohutuses» — alles siis võidi seda pisanida eluruumiks.

Üks kõrge, läbi kahe korruse ulatuv, võlvitud klassiruum sai torni. Sinna asus prof. Kapp oma kompositsiooniõpilastega.

Töö Artur Kapi juures viib paratamatule võrdlusele tänapäevaga. Kui praegu on kompositsiooni eriala üliõpilasil eraldi tunnid eri õppejõudude juures loomingus, harmoonias, polüfoonias, analüüsis, partituurimängus, siis tollal sai terve tsükkel läbi võetud Kapi juures eriala tundides, kusjuures terve ühe kursuse rühm oli töös korraga. Ka muidu olid õppeplaanid hoopis vähem koormatud ja individuaalkorras võis konservatooriumi lõpetada ka ettenähtud 5—6 aastast lühema ajaga (näiteks Jenny Siimon lõpetas laulu eriala 4,5 aastaga).

Õppemaks oli kaunis kõrge — 80 krooni semestris. Sellest võidi andekaid õpilasi osaliselt või täielikult vabastada. Säärase «stipendiumi» määramisel polnud otsustavad mitte niipalju eksamihinded ega tundidest osavõtu hoolsus, kuivõrd edu avalikel esinemistel. Esinemisi organiseeris konservatoorium ise kaunis palju. Oli hooaegu, mil «Estonia» kontserdisaalis peeti septembrist maini 15 õpilaskontserti. Aastail 1928—1932 külastati kontserte — hoolimata nende sagedusest ja pikkadest kavadest — väga hoolega. Paaril korral seisis tavalisel õpilaskontserdil rõdul paarsada inimest püsti. Hiljem hakkas huvi kontsertide vastu langema. Mäletan, et «Estonia» saal sisendas noortele esinejatele erilist aukartust ja sellele lavale minnes valmistuti väga tõsiselt

Kuna võrreldes praegusega toimus Tallinnas üldse vähe kontserte, siis oli iga silmapaistev muusikaüritus noortele põnevalt huvitav. Õpilased külastasid «Estoniat» suhteliselt palju, elasid kaasa kontsertidele ja arutasid kuuldut pärast omavahel. Seda soodustas, nagu juba mainisin, ka õpilaste väiksem koormus ja vaba aeg.

See, et minust sai konservatooriumi õppejõud, on Topmani otsene teene. Tema «pani paigale» veel mitmed teisedki praegused veteranid — eesotsas maestro Gustav Ernesaksaga. Topman juhtis nähtamatult suurt osa konservatooriumi elust. Tal oli alati ideid ja ettepanekuid, mida ta oskas teha vajalikuks, nii et neid realiseeriti. Otsesest administratiivtööst ta hoidus, aga tal oli suurepä-

ane anne ja oskus inimestega käi-
uda. Tema sõbralikkus, teise inime-
se mõistmine ja painduvalt-ilukõne-
line viisakus viisid ta plaanid läbi
tõal, kus teised osutusid vahest nõu-
ks. Meenub üks teooria- ja oreli-
osakonna koosolek 1939. aastal, kus
arutati kellegi õppemaksust vabasta-
mise küsimust. Algul, pärast prof.
edro ja trompetiõpetaja Vaksi an-
nd iseloomustust, suhtusid kõik tolle
õpilase maksust vabastamisse eita-
vult. Pärast Topmani mitmekordset
ennatlikku juttu olid aga kõik üks-
meelselt veendunud, et just see õpi-
lane peab saama maksuta haridust.
Iseloomustav on tolleaegsele kon-
servatooriumile ka kõrge «väga
heade» protsent lõpetamisel. Kui õpi-
lasel ajutigi oli õppeajal erialas kõr-
geimat hinnet, siis pigistati kõrval-
aineis sageli mõlemad silmad kinni,
et «diplomi üldmuljet mitte rikkuda».

Konservatooriumi riigistamine
1935. aastal ei avaldunud seespool
erilise uuendusena — töökorraldus
jäi üldiselt endiseks.

Küll aga pööras 1940. aastal
muutumine nõukogude kõrgemaks
muusikaõppeasutuseks sisuliselt uue
lehekülje. See ei toimunud arusaada-
valt mitte korraga ja puhkenud sõda
ei lasknud ühe aasta jooksul prot-
sessi lõpule viia. Seda omaette pea-
tükki loodame käsitleda mõnel teisel
juhul.

R. Matsov

PROFESSOR JOHANNES PAULSEN TALLINNA KONSERVATOORIUMIS

Tallinna Konservatooriumis enne 1940. aastat dirigeerimise klassi kui niisugust ei olnud. Meie dirigendid — Raimund Kull, Priit Nigula, Artur Kapp, Juhan Aavik jt. — olid kõik instrumentalistid. Nad õppisid Peterburi Konservatooriumis, kes orelit, kes trompetit, trombooni, klaverit, ning tegutsesid dirigentidena kui autodidaktid, ja tegutsesid eduga, sest kõik nad olid andekad inimesed. Õppimise ajal Peterburis käisid nad sümfooniakontsertidel, jälgisid hoolega Napravnikut, Zilotit, Glazunovi, Rimski-Korsakovi, Blumenfeldti, Kussevitskit jt. See pluss põhiharidusele tähendas palju, sest dirigendi tegevuse baasiks on mitmekülgne haridus, mis arendab tema esteetilist maitset ja (mis ei ole vähem tähtis) tema ideelist maailmavaadet.

Ainuke dirigendi haridusega inimene Tallinna Konservatooriumis oli prof. Johannes Paulsen, kelle 100-aastast tähtpäeva me hiljuti tähistasime ja kes 20 aastat oma elust pühendas eesti muusikute mitmekülgsele kasvatamisele — seda ka dirigeerimise alal.

Prof. Paulsen ise lõpetas viiuliklassi Moskva Konservatooriumis Hřimaly juures ja täiendas ennast Viini Akadeemias viiuli ja dirigeerimise alal. Pärast Viini tegutses ta aasta otsa Bakuu sümfooniaorkestri dirigendina. Minulgi oli veel võimalus Bakuus kohtuda inimestega, kes teda kui dirigenti mäletasid ja väga kõrgelt hindasid. Tallinnas juhendas prof. Paulsen konservatooriumi orkestriklassi ja harjutas orkestriga nii meisterlikult, et see oli kõik need aastad väga kõrgel tasemel. Selles orkestris mängisid kõik meie tulevased kuulsused ja tulevased Brüsseli konkursandid: Hubert ja Zelia Aumered, Vladimir Alumäe, Carmen Prii, Eevi Liivak, aga ka V. Ounapuu, A. Jakobi, J. Liit, H. Laan, N. Kuut, V. Saul, R. Palm, A. Karjus, A. Vallimäe, K. Vihermäe, R. Merkulov, S. ja R. Millid, J. Kaljaspoolik, S. Prohhorov, P. Karp, V. Tamm ja paljud teised, kellest pärast sai nii «Estonia» teatri kui ka ringhäälingu

kestrite eliit. Meie tulevane kuulus ganist H. Lepnurm oli konservatooriumi sümfooniaorkestri timpanimängija. Prof. Paulsen oli äärmiselt en «proovide meister» ja see oligi elikult meie kõikide esimene dirigerimiskool — ja missugune kool! kimata spetsiifilisest repertuaarist, kus olid eesti sümfoonilised teosed, palju Beethovenit, Mozartit, hubertit, Tšaikovskit, aga ka oratooriumalseid teoseid — Bachi *Magnificat*, Händeli, Kapi ja Kreegi kantaate. Repertuaar oli lai. Ja see oli peenelt, reljeefselt välja töötatud. Nagu öeldud, oli see esimene dirigeerimiskool. Ja teine, mitte vähem tähtsusega impulss dirigeerimiseks oli see, mida ta lisas juurde viiklassis ja kammeransambli tunnis. Tema klass Karja tänaval oli täis inimesi täis. Me istusime, jälgisime teiste õpilaste tunde. Kuid tihti olnud see ainult passiivne jälgimine, vaid kord üks, kord teine pidi kolleege klaveril saatma. Kord klaveri taga Alumäe, kord Hubert Tiere, kord Carmen Prii, kord mina. Täna oli kolleegil kavas Mensohni viiulikontsert, homme Beethoven või Brahms. Vastutusrikas ülesanne! Ka löödi lahti orkestripartituur, analüüsiti ühte või teist kohta, või demonstreeris Paulsen grammofonil, kuidas F. Kreisler, B. Hubermann, J. Heifetz esitasid orkestri saatel kontserte, mis meil parajasti töös olid. See oli erutav. Ning «muuseas» õpetas ta meid ka dirigeerima. Ka ükski kvartetitund ei möödunud ilma partituurita. Ja veel üks dirigeerimise ekskurss: kui Tallinnas esinesid kuulsad dirigendid — L. Blech, V. Berdjajev, A. Glazunov, A. Couts, H. Abendroth, I. Stravinski jt. —, siis enne nende esimest proovi orkestriga võeti noodikogust välja partituurid ja jälgiti proove partituuridega ning pärast toimusid klassis arutelud. Ei ole ime, et kõikidel tema õpilastel ja teistel, kes tema juures kammerklassis käisid, tõusis enormselt huvi dirigeerimise vastu. Ka Olav Roots õppis Paulsenilt palju. Niisugune lai tööpõld oli meie prof. Paulsenil. Ja kui hiljem paljud meist õppisid välismaal kuulsate pedagoogide juures ning tulid tagasi kodumaale, oli kõikidel arvamus üks — et meie prof. Paulsen oli siiski kõige parem metoodik, psühholoog ja kõige laiema silmaringiga muusik, kes katsus meid igakülgselt arendada isegi dirigeerimises. Ta oli universaalne allikas eesti muusikakultuuri arenemisel.

E. Lippus

PER ASPERA

Õppisin konservatooriumis küllalt tormilisel perioodil. Astusin veel vana struktuuriga õppeasutusse murrangulisel 1940. aastal ja lõpetasin unifitseeritud nõukogude konservatooriumi natsionalismikampaania kõrgperioodil 1951. aastal.

Kuna uued võimud vaid neile teadaolevail põhjusil tühjendasid algul kõik Võidu väljaku äärsed majad ja ka konservatoorium pidi oma varad ajutiselt kolima Kunstiinstituudi ruumidesse, siis algas õppetöö 1940. aastal hilinemisega. Konservatooriumi direktor oli Riho Päts, inspektor Artur Uritamm. Vastuvõtueksamid olid mõnevõrra lihtsamad kui praegu. Dokumente tuli esitada üsna vähe, kuid see-eest oli nende seas üks keerukas — nn. sotsiaalse päritolu tõend. Eksamipäeval kogunesime kõik saali ja Artur Uritamm, kes sel esimesel nõukogude võimu aastal kujunes konservatooriumi üheks keskseks figuuriks, korraldas kõlava häälega, energiliselt ja selgelt kõik, mis vaja. Eksamil, kus mind küsitles rõõmsailmeline ja sõbralik Riho Päts, kogesin esmakordselt, et otsustaval hetkel võivad inimese meeled teravduda. Viiulieksamil oli eksamineerivate noorte meeste hulgas ka üks soliidsem — romantilise välimusega prof. A. Papmehl. Eksamid selja taga, võis töö alata. Viiulitundides pani õpetaja Herbert Laan oma südamesoojusega kõik õpilased jõudsalt kasvama. Tänaseni imetlen Alfred Karindi meisterlikkust, kes solfedžorühma, kus olid koos kõikide erialade väga erinevas vanuses õpilased, pani tegutsema rahulikult ja süsteemselt. Välku ja müristamist saime näha üldklaveri tundides Eva Noormaalt. Ehkki me kõik mängima hakkasime, on mulle siiski jäänud kerge kahtlus selles, kas oli vaja välja tuua nii rasket kahurväge nii lihtsa asja pärast. Sümfooniaorkestri proovid toimusid kaks korda nädalas — kolmapäeviti ja laupäeviti. Juhatas Olav Roots, kes oli nõudlik ja oma ütlemistes sageli üsna terav. Orkestri koosseis oli ka väga kirju — algajatest (nagu mina) kuni lõpetajateni. Imestasin, et sellise hõivatusega mees nagu O. Roots ei pidanud paljuks meiega sel määral tegel-

Hiljem sain aru, et meid peeti olsalt silmas ja kui mõni kaela andma hakkas, siis kutsuti ta mõne a pärast juba Ringhäälingu orkestse, kus O. Roots oli tol ajal peadirigendiks.

Üldine elu oli pingeline ja mõneti rviline. Konservatooriumis õpetati mult muusikat ja üldharidust sai mees oma tavalises keskkoolis. siin kui sääl toimus sündmusi, mõnigi kord põhjustasid ärevust nõutust. Paljud asjad läksid st, õpilastest, kõrges kaares üle nagu see, et Riho Päts sai direkks olla vaid üsna lühikest aega et sellele kohale määrati kõigile tundmatu K. Aisenstadt jne. tol ajal alles 23-aastase Alumäe direktoriks nimetamist tas kogu kool rõõmuga.

Sellest õppeaastast on meeles oobripühade aktus «Estonia» serdisaalis. Orkester, kellele tuappi ka õppejõud V. Alumäe, Karjus jt., mängis Glinka avangu «Ruslan ja Ludmilla». Koos ga esitati Dunajevski «Suur ja ...», milles soolot laulsid A. Ar- ja N. Sura. Esinesid veel Hugo nurm, Bruno Lukk ja madruseonnas imelaps Ulf Vigla.

Ilmus ka seinaleht, milles elavalt geeriti kooli elule. Õpilasõhtute ustusi kirjutasid õppejõud. Harulelt andekaid karikatuure joonistol aj viiulit õppiv Ofelia Tuisk. Kevadisi eksameid olid kuulamas Leningradi konservatooriumi professorid. Eksamid toimusid mitte kursuste või õppeaastate lõikes, vaid ühe õppejõu klassile korraga ja õppejõule oli see kindlasti raske päev. Eksamid polnud veel lõppenud, kui algas sõda.

Järgnevad kolm õppeaastat olid rasked kõigile. Õppetöö algas 1942. aastal alles veebruaris. Erialaõpetajad, nagu ka minu austatud õpetaja Herbert Laan, ei jäänud koolitöö ametlikku algust ootama, vaid töötasid võimaluse piires kodus. Nii suudeti ka nende sunnitud pauside ajul küllalt tõsiselt muusikaga tegelda. Ehkki tegelikku koolitööd jäi napiks, toimusid siiski avalikud õpilasõhtud «Estonia» kontserdisaalis ja konservatooriumi saalis. Kuid muresid oli palju — külmad ruumid, kuuvalged ööd, õhurünnakud.

Neil aastail kujunes mulle isiklikult suureks kooliks töö Ringhäälingu sümfooniaorkestris. Olav Roots, kes oli meid konservatooriumi orkestris tähele pannud, kutsus suvekuudeks praktikale, mis olude sunnil pikenes tööks ka talvekuudel. Selles töös õppisime põhjalikult tundma palju head muusikat. Väga arendav oli samuti kontakt kõrge eetilise nõudlikkusega inimese Olav Rootsiga. Peale tema juhatasid orkestrit veel mitmed silmapaistvad külalisdirigendid, nagu Hermann Abendroth, Artur Rother, Paul van Kempen jt. Saime mängijapoolelt kaasa elada väga kõrgetasemelistele kontsertidele ja meisterlikele proovidele. Mõistsin, milline võrratu instrument on tõeline hästifunktsioneeriv, moraalselt tugev orkester, kus peadirigent on «jumal taevas ja kapten laevas».

Väga harivad olid neil aastail ka Karl Leichteri kontserdiarvustused. Need ilmusid vahetult pärast kontserti, mil ka kuulaja muljed olid veel värsked. Oli huvitav võrrelda oma tähelepanekuid kõrgeltharitud kriitiku muljetega, oli huvitav näha, millistele momentidele ettekandekunstis tema tähelepanu pööras. Huvitavad olid ka «Revaler Zeitungi» muusikaarvustaja dr. Carl Brinkmanni kirjutised. Mõnevõrra humoorikas, ehkki sellisena mitte mõeldud, oli Ed. Visnapuu ütlemislaad, kus keerukas väljendus sageli öeldu mõtte varjutas.

Suur õhurünnak 1944. aasta märtsikuus, mille käigus hävis nii konservatooriumi kui ka «Estonia» hoone, lõpetas ka sõjaaegse õppetöö.

22. septembril 1944. aastal vabastati Tallinn ja juba oktoobris asuti konservatooriumile ajutiseks kasutamiseks antud hoones Kaarli pst. 3 (hiljem Suvorovi pst.) endisi õpilasi registreerima. Oige pea toimus ka avaaktus Pikal tänaval Mustapeade majas. Kuulsin seal esmakordselt V. Alumäed, kes minu mälestuse järgi mängis Raveli «Mustlast». Esines ka klaveriduo A. Klas — B. Lukk ja laulis Made Päts. Aktusekõnedest ei ole palju meelde jäänud, kuid mäletan, et aktuse lõpul saatsime tervitustelegrammi Stalinile.

Algas õppetöö ja sellega paralleelselt pingeline organiseerimistöö, millest õppejõudude vahendamisel ka meie, õpilased, üht-teist teada saime. Praktiliselt nägime seda tööd, mida tehti pillide hankimisel ja raamatukogu komplekteerimisel. Meie lugupeetud õppejõud Herbert Laan ja August Karjus panid aluse konservatooriumi praegu küllalt soliidsele pillikollektsioonile, ostes Leningradist hulgaliselt unikaalseid viiuleid, alte ja tšellosid. Raamatukogu komplekteerimisel töötas sihikindlalt väga haritud raamatukogu juhataja Herbert Tooming. Nii noote kui ka pille osteti antikvariaatidest ja eraisikutelt.

Ehkki õpilasi ei olnud palju ja kujundatav kõrgkooli osa oli üsna väike, alustati kohe konservatooriumi avalike õpilasõhtutega. Algul toimusid nad Mustapeade majas, kui «Estonia» taastati, siis kontserdisaalis. Organistid esinesid ka Kaarli kirikus.

Omamoodi ajastule iseloomulik nähtus oli konservatooriumi abimajand Vildioja, mis asus Tärksi külanõukogus Olustvere lähedal. See oli endine suurtalu, mida püüti majandada juhusliku tööjõuga — kooli teenistujate ja õpilastega. Ühele mehele, nn. valitsejale, oli see talutöö põhitööks. Tuli minulgi seal karjas käia. Laupäeviti köeti sauna ja karati kuumalt lavalt külma Vildioja sse. Varsti see abimajand siiski hääbus.

Kuid polnud ette nähtud, et elu võimuks nii ladusalt jätkuda. Tuli üle elada ka ideoloogiliste otsuste, kollektiviseerimise, natsionalismi ja kosmopolitismi jälitamise rasked aastad. Mäletan õppejõudude ja üliõpilaste ühiseid koosolekuid, kus püüti avada otsuste mõtet. Kuna nõuti väga palju, siis ei olnud see õrge. Kuid kantuna otsuste vaimust nõudeti koolis luua talumatu nuhkimise ja pealekaebamise õhkkond. Kõik eluavaldused muutusid järsku poliitilise lojaalsuse näitajaiks — lehtede tellimine, pühapäevahommikused õpilaskontserdid, juhtivate õpetajate klassikontserdid jne. Tulutus, järsult õppetöös kasutatav repertuaar ja võib öelda, et kehvemat muusikat kui tol ajal pole konservatooriumis küll mängitud. Kuna konservatoorium avati üleliiduliseks õppevõtuks, siis hakkas muutuma ka õpilaste koosseis. Tulid sellised iseloodilised nimed nagu Furer, Nelson, Grozovski jt. Neist kõige erkantsem oli tolleaegne komsomolisekretär Igor Vinner, kes käigult ütlis juhtkonna poliitilist tellimust aitas palju kaasa üldise õhkkonna pingestamisele. Kõnemehed said meile elu seletamas — küüditamise järel Hardi Tiidus, natsionalismi asjus Max Laosson, partei otsuseid seletas Kaarel Ird jt.

See oli meie *alma mater*'i elus raske ja sünge aeg, mil tekkinud poliitilist situatsiooni kasutati halastamatult ja südametunnistusetult oma mõjuvõimu ja julgeoleku kindlustamiseks.

Sellesse õhkkonda tõi kergendust konservatooriumi lõpetamine 1951. aastal. See oli esimene sõjajärgne suur lend — 20 muusikut ja 17 näitlejat. Mitmed meie hulgast said hiljem väga tuntuks, nagu Georg Ots, Viktor Gurjev, Vallo Järvi, Erich Kõlar, Ellen Laidre, Alice Roolaid, Vaike Vahi, Ester Mägi, Linda Rummo, Kulno Süvalep jt.

Meile kõigile oli suureks üllatuseks, kui kursusekaaslane Georg Ots määrati järgmisel aastal konservatooriumi direktoriks, kuid me tajusisime seda kui suurt kergendust konservatooriumile.

Õppida tol tormilisel ajal polnud kerge, kuid me teadsime, et meie õppejõud püüdsid kõigi raskuste kiuste alati anda oma parima ja meie, see sõja ja repressioonide põlvkond, püüdlesime samuti kogu hingejõuga püstitatud sihtide poole, ehkki tõsiselt — *per aspera*.

J. Jürisson

KOOLIAASTAD KONSERVATOORIUMIS

Õppisin Tallinna Riiklikus Konservatooriumis muusikateaduse erialal aastail 1951—1958. Tol ajal oli õppeasutus veel Suvorovi puiesteel, ruumid kitsad, ent küllaltki mugavad. Kõik käe-jala juures. Alumisel korrusel asus raamatukogu, vastas majapoolel internaat, teisel korrusel helikabinet, selle kõrval muusikaajaloo klass, teises tiivas rektoraat: rektor ja prorektor ühes väikeses ruumis, kahes samasuguses laborandid, omaette toad raamatupidajaile ja kaadriinspektorile. Isegi õpilaste jaoks oli kusagil ruum, kus sai istuda ja mõtteid vahetada. Osati kokkuhoidlikult elada. Olime olukorraga harjunud, kõik tundus loomulikuna. Kui tunniplaanis oli auk, võis mõnes lähedases kohvikus koha sisse võtta, raamatut lugeda, harmoonia- või kontrapunktiülesandeid lahendada.

Muusikateadlaste rühmas oli tol kõrral kolm üliõpilast: Erich Loit, Felix Randel ja mina. Kahest esimesest said aldimängijad — E. Loit «Estonia» ja F. Randel «Vanemuise» orkestris. Kuigi olime kolm erineva iseloomuga noormeest, sobisime omavahel küllaltki hästi, mis sest, et vahel ka vaidlesime. Marksismi tundides istusid minuga koos veel Valter Ojakäär, Ülo Vinter, Ludmilla Issakova, Aino Vilimaa ja mitmed teised tänapäeval tuntud inimesed.

Meie õppeajal liikusid Konservatooriumi koridorides veel mitmed auväärse vanema generatsiooni esindajad. Näiteks professor Artur Lemba, väljapeetult väärikas ja aristokraatne. Sageli nähti teda raamatukogus lehti lugemas või trükiseid sirvimas. Vanameistri mälu ja noodilugemise kohta räägiti uskumatuid lugusid. Pane ükskõik milline orkestripartituur ette, kas pikali, püsti või tagurpidi, ikka mängivat teose vastavas tempos maha — ise sealjuures kommenteerides, et näiteks Petersi väljaandes oli, ütleme, *fa* asemel hoopis *fa-diees*, *piano* asemel *mezzo forte* või midagi sellesarnast. Ise ma selle tunnistajaks pole olnud, kuid aukartust tekitas juttki temast. Korra käis ta eesti muusika ajaloo tunnis oma oopereid tutvustamas. Minu

rust oli mängitav muusika (vist «Elga») wagnerlikult tihe ja küllaltsi dramaatiline. Miks kõikjal vastuoidist räägiti ja kirjutati, jäi mõistatuseks. A. Lemba probleem on üldse ahtlaselt arusaamatu. Rahvusvahelise kuulsusega pianist õpetas sõjajärgseil aastail üldklaverit õpilasele, kes hädas heliredelite mängimisega. Hiljem on küll seletatud, et tema metoodika olnud vananenud. Kind pole see siiani veennud. Küllap oli järjekordselt tegemist toore ülekohtuga, nagu seda noil aastail sagedasti ette tuli.

Või siis Aleksander Arder, muidu olekuga heatujuline mees. Vasakulejatle naeratas ja sobival juhul ka mõne huumoriga poolitatud lause. Oma liikumisest koridorides läbis ta märku häälitsusega, millega lähjad kontrollivad hääle asendit, nagu poleks küllalt hästi maskis.

Heatujulisi oli teisigi. Näiteks direktor Paul Karp, üks sõjajärgseid aastate sümfooniaorkestri dirigentidest. Ilme oli tal ikka säravalt ärgune. Asjugi ajas vastutuleliku huumoriga. Kui sattusid ta kabinetti, läks tulija vastu, nagu oleks teda kaua oodanud. Teenistusvalmilt küsitlas ära soovid või ettepanekud. Samas ruumis istus ka rektor Vladimir Alumäe. Tema oli küll rohkem introvertidega mees, kord kirus vihast olusid, sealsamas rääkis anekdote, lastes heal tujul välja paista. Nii oli tal kuhjaga probleeme, küll ülimängu, muusikaelu korralduse, küll õppeasutuse kohta. Võiks arvata, et noid jagas ta omamasti isikutega, nagu see rektorile sünnis. Hoopiski mitte. Mulle näis, et ta ei teinudki vahet professori ja üliõpilase vahel. Kui probleem keelel, polnud oluline, kellega seda jagada. Sain minagi mitmel korral teda vaevavatest küsimustest informeeritud. Korra istusime isegi kohvikus — rektor ja üliõpilane. Teinekord kaitsesime Kopli trammis üht naist pättide rünnaku eest. Palju ei puudunud, et oleksime ise kolkida saanud. Alumäele oli selline asjasse suhtumine küllaltki iseloomulik: ülekohtu korral mitte ükskõikseks jääda. Saime teada, et ta on ka represseeritud alluvate kaitseks julgelt välja astunud, seda ajal, mil kõik olid nõus süüdistatu vastu üksmeelselt kätt tõstma — et oma nahka päästa. V. Alumäe julgus imponeeris. Meie silmis oli ta kangelane. Et ta tõe nimel otsekohese ütlemisega mees oli, seda võis mitmest tema ajaleheartiklist lugeda.

Oli teisigi iseseisva mõtlemisega pedagooge. Üks neist oli muusikaajaloo õppejõud Heimar Ilves. Muidugi, tema mõtted ei langenud ühte ei Alumäe ega ühegi teise kolleegi omadega. Ta ignoreeris seda, mida teised ignoreerida ei julenud. Poliittunnis pakutud tõdesid pidas ta mõttetuks skolastikaks, koosolekuid asjatuiks targutamisteks, ajaleheartikleid lamedaks propagandaks. Ta rõhutas mõnegi ideoloogiamehe tegemistele vastupidiseid arusaamu, näiteks suhtumises nn. vaimulikku muusikasse. Selle all mõtlesid meie eest hoolitsevad asjamehed muusikat, mille tekst on piibli päritoluga. Raamatukoguhoidjad teadsid rääkida, et sõjajärgseil aastail otsinud üks neistsinastest raamaturiiulitelt noote, mille pealkirjas almanud jumalasõna olemasolu. Need määratud tuleroaks. Suure hädaga õnnestunud Bachi teosed päästa — saadud need riiulitelt enne ära korjata, kui kontrollija sinna jõudnud. Artur Kapi koraaliprelüüdid aga rännanud ahju. H. Ilves ei väsinud rõhutamast, et Bachi vaimulikel tekstidel põhinev muusika, eriti tema Mattheuse passioon on muusikakultuuri kõrgeim saavutus. Ta ei kartnud, et mõni läheb kaebama, nagu tol ajal sageli tavaks oli. Tunnid olid H. Ilvesel omapärased. Nende algust ega lõppu ei osanud keegi aimata. Kui rühm juhtus passiivne olema, jättis ta selle tähelepanu orbiidist välja. Kui ilmutasid asja vastu huvi, oli küsimusi ja probleeme, algas tund. Õppejõud puhus sõnja õhku külmetavaile sõrmedele, istus klaveri taha ja hakkas oma seisukohti esitatud probleemi kohta tõestama. Argumendid olid originaalsed ja huvitavad, läksid sageli muusikast kaugemalegi, elusse endasse. Saanud situatsiooni kasulikkusest teada, esitasime sageli oma seisukohtadele vastupidiseid teese, et nautida pedagoogi lähenemisnurka probleemile. Tema fenomenaalsest mälust on palju räägitud. Mulle näis, et kogu maailma muusikaliteratuur on tal peas. Vahel mängis ta mõnd Bachi fuugat või Beethoveni sonaati tooni võrra kõrgemalt või madalamalt, et õpilast helistikuga petta. F. Liszti ja S. Rahmaninovi muusikast ta suurt ei hoolinud. Olevat palju poosi. Kuna plaate ja linte oli tol ajal vaid üksikuid ja needki kehva kvaliteediga, oli sellise mäluga mees õigel kohal.

Meelde on jäänud ka Artur Vahter ja Karl Leichter. Esimene õpetas lääne, teine eesti muusika ajalugu. A. Vahter oli soliidne ja korralik pedagoog. H. Ilves võis oma boheemlikus olemuses näiteks 45 minutit hilineda, seevastu oli Vahter alati täpselt kohal. Ta oli muhe pedagoog. Põhimõtteks — kuhugi pole kiiret. Kuna muusikaajaloolist kirjandust oli tol ajal äärmiselt vähe, nägi ta suurt vaeva eestikeelsete konspektide koostamise ja paljundamisega. Neist oli hea õppida.

K. Leichter oli represseeritud mees, süüks kodanlik natsionalism, üheks selle komponendiks, et ta püüdis eesti kultuurilist minevikku objektiivselt hinnata ja õpilastele serveerida. Siberisse Leichterit küll ei saadetud, aga teetöölise ja autolukksepa elukutsega pidi ta ikkagi tutvust tegema. Kui ta minu õppejõuks sattus, olid tal rasked ajad juba möödas. Et ta oleks neist repressioonidest õpetust võtnud, seda küll öelda ei saanud. Poliitikat ja tõde pidas ta lepitamatuiks vaenlasteks. Eesti

kultuuri püüdis ta hinnata objektiivselt, näiteks M. Saare ja H. Elleri modernsema, helikeelega loomingut, mida mõni (S. Milovski) süüdistas formalismis ja manduva lääne ees õõmitamises.

Ereda isiksusena mäletan ka üldklaveri õppejõudu Irmgard Kaudret. Ma ei tea ühtki teist, kes oleks muusikat nii siiralt armastanud kui Kaudre. Käisin sageli tema juures kodus. Kohe asus ta muusika juurde, näitas raamatuid muusikuist, luges minaga ette katkendeid, millised tema teda vaimustanud, mängis neid neid, millest oli kirjanduses juttu, ja ennastunustava kaasaelamisega. Mille tõttu, nagu oleks ta astunud mõistuspärasesse ja külmalt kuleerivasse ajastusse lausa rõõmustamisajandist, kus elati püha usti üllates sfäärides, unustades ühritseva realismi.

Lähedaseks õppejõuks kujunes ka Velmet, kelle juures studeerisin muiõpetust. Hiidlane mis hiidlane, oma keelepruugi kui ka muheda huoriga. Tagantjärele mõeldes oli huvitav see, et õppejõudude isikuna, nende tõeline olemus selgus ainult niivõrd akadeemilistes loengutes, vaid väljaspool neid. A. Velmetit ei ole külastasin kodus vaid üheainsa korra, küll aga ajasime laialt juttu korridoravanurkadel ja õppehoone koridorites. Ühel suvel sattusime isegi ühes kõkku, harrastasime sportlikku jooksu ja hommikust meresuppi. Muusikajutudki olid eraviisilistel kokkusaamistel mõjusamad. H. Ilveselt olin saanud kogemuse, et õppejõude tuleb rünnata küsimuste ja probleemidega. Seda moodust kasutasin ka A. Velmeti puhul. Andis tulemusi küll. Palju rääkis ta oma õpetajast Cyrillus Kreegist ja tema loomingust, kus ja kuidas too kasutanud kontrapunkti, kuidas töödelnud rahvaviisi jne. C. Kreek kirjutas koorilaulu «Maga, Matsike», aluseks rahvaviis, A. Velmet aga samalaadse «Äiu, Jaanike» — lugupidamisest oma õpetaja vastu, nagu ta ütles. Tõestuseks, et õpetusterad pole kaljusele pinnasele kukkunud.

Õppejõududele mõeldes hämmastab mind see vastupidavus, mida näen Jüri Variste, Leo Normeti ja Artur Vahteri pedagoogilises tegevuses. Kõik nad olid õppejõud juba enne minu konservatooriumi astumist, kaks viimast isegi minu õpetajad. Ajal, mil nende õpilane on juba pooleldi pensionär, rühib L. Normet täie koormusega ikka edasi, rääkimata vanematest kolleegidest J. Varistest ja A. Vahterist.

Tagantjärele pean nentima, et leidsin hea kontakti just vanema generatsiooni õppejõududega. Igaüks neist oli omamoodi isiksus, neis oli palju inimlikku arusaamist, ausat suhtumist eesti minevikukultuurisse. Nooremate pedagoogidega ei laabunud asjad kaugeltki nii sujuvalt.

Eriti teravad konfliktid tekkisid nn. Moskva koolkonna esindajatega, s.t. nendega, kes oma hariduse olid saanud Moskva konservatooriumis (Ofelia Tuisk, Asra Loo). Nende hoiak siinse kultuuri suhtes oli ülekaalukas, sageli isegi mõnitav. Mäletan hästi, kuidas naeruvääristati K. A. Hermanni ja tema loomingut, hinnati Tallinna Konservatooriumi kui õppeasutust tasemelt madalamaks kui ükski muusikakool Nõukogude Liidus jpm. Seda enam, et vanema generatsiooni pedagoogid suhtusid meie oludesse ja kultuuripärandisse avara arusaamisega. Masendav oli seegi, et noorte pedagoogide omadele analoogilisi suhtumisi võisime lugeda sageli ka ajakirjanduse veergudelt. Näiteks pealkirjad ajalehest «Sirp ja Vasar»: «F. Tuglase rahvavaenulik kirjanduskriitika», «J. Aaviku keeleuuenduse reaktsioonilisus», «J. V. Jannseni müüdavus» jpm. Noorte pedagoogide suhtumist meie kultuurisse seostasime otseselt ajakirjandusest loetuga ja ülevaltpoolt pealesurutud direktiividega. Ent küsimus polnud ainult mineviku hindamises. Ka kaasajal liikusid ringi «hädaohtlikud rahvavaenlased», «natsionalistid», «reaktsionäärid». Näiteks kirjutas «Sirp ja Vasar»: «Ennast kriitikuks pidav rahvavaenlane N. Andresen», või tsitaat G. Naanilt samast ajalehest 1951. aasta märtsikuul: «Teatavasti püüdsid kodanlikud natsionalistid kriitika vaimu Teaduste Akadeemias hoopis minema kihutada, et kergemini ajada oma rahvavaenulikke asju.» Ajastu kurioosumina on meelde jäänud ka I. Kaudre kurtmine (tal oli valmimas teaduslik töö, mis käsitles mingeid pedagoogilisi probleeme Beethoveni sonaatides): «Töö ei tee ju mulle raskusi, aga ma ei oska seda kuidagi seostada Stalini töödega keeleteadusest. Seda aga ometi nõutakse.» Nii ta ütles. Ei osanud minagi talle nõu anda.

Oli kuidas oli, igatahes ajastu surve rõhus ja koormas. Ka meid, üliõpilasi, kes me polnud enam naiivsed lapsed. Masendas see üksteise süüdistamine, pealekaebamised, formalismi otsimine muusikast ja nende formalistide mõnitamine, ülevaltpoolt direktiivide jagamine, kuidas olla, mida mõelda, ütelda. Tervet mõistust ja inimlikke suhteid ei suudetud siiski päriselt ära hävitada. Selle eest tänu ka Tallinna Riikliku Konservatooriumi rektorile ja mitmetele õppejõududele.

T. Velmet

AEG OLI ARTISTLIK

60-ndates oli mänguröömu, tunnus, et kõik on lubatud ning mis ei ole lubatud reaalsuses, see on ilmtõgimata nõutud muusikas, kunstis. Loomingus kestis tormiline revolutsioon — nii sai sellest aru tudeng, mis lõhkus nii sisu kui vorme. Seal oli sajandi «valgete laikude» ühtmine. Dodekafoonia, I. Strayinski, B. Bartók, B. Britten, A. Honegger, O. Messiæn jõudsid alles pärast kui juba tulid avangardistid, tuli konkreetne muusika, tulid poolakad, tulid P. Boulez, Y. Xenakis, E. Varèse jne. Toimus omalaadne kuhjumine, mis esialgu ei küllastanud, vaid ergutas.

Tallinna Riiklik Konservatoorium oles Suvorovi puiesteel ruumikitsuses ja samas sündis Tallinna muusikakeskkool. Lõpetas lavakunstilend ja V. Panso täht säras. Kuuendatesse mahtus veel mitu uut tõusu.

Konservatooriumis liikus äärmiselt auväärne, ergas õppejõudude koosseis. Moes oli mängida tennist ja malet. Eriti jäid meelde tennisistid: professorid G. Ernesaks, V. Alumäe, J. Variste, A. Vahter, A. Ratassepp ja H. Kaljuste. Ka kogemuslik ja vanuseline vahe oli hoomatav. 1961/62. õ.-a. näiteks õnnestus mul õppida klaverit Peterburi Konservatooriumi professori Artur Lemba juures, aga kvartetiklassi juhendas veel võrdlemisi värske õppejõud Endel Lippus.

Konservatooriumile andsid ilmet professorid H. Eller, A. Arder, K. Leichter, G. Ernesaks, T. Vettik, E. Kapp, V. Alumäe, T. Kuusik, B. Lukk jt.

Auklik tunniplaan soodustas tudengite seltsielu, mis ei olnud veel kolinud põranda alla. Vaatamata suurele ruuminappusele oli olemas üliõpilaste puhketuba, mis aeg-ajalt mahutas rohkesti värvikaid (ka värvimüts oli veel lausa moes) tudengeid, teiste seas sürrealist Enn Vetemaa, džässimehed Mart Lille ja Eri Klas, mees, kelle nimi oli Arvo Pärt, suured organisaatorid Kaljo Räästas ning Jüri Õruste, naismaletäjä Ada Jõgi (Kuuseoks). Kui samal ajal juhtus laulutunnis olema näitleja Mauri Raus, kuulasid kõik suure hardumusega, kuidas kevade lähenemisega hakkas üha äratuntavamalt kostuma laulu «Elu, armastan sind» meloodia.

60-ndates käivitus ka tänaseks nii rutiinsena tunduv konkursside süsteem: 1960. a. toimus I vabariikidevaheline Minskis (laureaadid Valdur Roots ja Ada Jõgi), 1966. a. kammertriode konkurss Tõraveres (andis impulsi kammermuusika festivalile) ja lõpuks startisid vabariiklikud konkursid 1968. ja 1969. a.

Tõsise õppetöö ja harjutamise kõrvale tuli Üliõpilaste Teaduslik Ühing, millele TRK-s puhus hinge sisse Arne Mikk ning jätkasid Jüri Plink, Avo Hirvesoo ja Arbo Valdma. 1964. aastasse mahtus isegi grupi üliõpilaste, ÜTÜ aktivistide sõit välismaale. Sel ajal oli ka Poola RV sügavalt välismaa ja välismaal üldse alles hakati käima, rääkimata siis sellisest maailma muusikasündmusest nagu festival «Varssavi sügis».

Neljä muusikateadlase — Merike Jõulma (Vaitmaa), Avo Hirvesoo, Priit Kuuse ja Arno Rohlini — ning kolme interpreedi — Mati Kärmase, Arbo Valdma ja Toomas Velmeti — muusikamaailm avardus äkki krestomaatilisest maailma tippavangardismini. 1963. ja 1964. a. «Varssavi sügis» arvatakse tõesti olevat kõrgtase ja John Cage oli veel kindlalt sadulas. Seesama «Varssavi sügis» andis äratust mitte ainult heliloomingule, vaid sünnitas ka meie võrdlemisi skandaalsed katsed teha «absurditeatrit» ja *happening*'e. Akadeemilises seltskonnas kortsutati kulmu ja teenisime ära ka üleliidulise tähelepanu. Igatahes «Krokodil» pahandas. Aktiivsed tegijad olid ERKI-st Jüri Arrak, Enno Ootsing ja Tiiu Pallo; heliloojad Arvo Pärt, Kuldar Sink, Ivalo Randalu; interpreedid Samuel Saulus, Arbo Valdma, Riho Mägi, Mart Lille ja Toomas Velmet. Moodustati trupp ja pandi nimeks «Instrumentaalteater». Loogiliselt suubus ettevõtmine korralikku skandaali ja sellega ka mõneks ajaks lõppes. Alatiseks aga jäi meelde vanameister Johannes Semperi muhelevalt mõistev suhtumine.

Midagi oli 60-ndates olulist. Ilma süvenemata statistikasse tundub, et eesti heliloojad — nii noored, vanad kui ka keskealised — kirjutasid palju, kirjutatut mängiti palju ning publik kuulas.

60-ndatel hakati juba üksteise järel kippuma ennast täiendama. Moskva Konservatooriumis õppisid tšellist Jaak Ruben ja viiuldaja Jüri Gerretz. Aspirantuuri läksid Ada Jõgi-Kuuseoks, Ivo Juul, Mare Teearu, Arbo Valdma, Toomas Velmet. Leningradis õppisid või täiendasid end Kuno Areng, Venno Laul, Lemmo Erendi, Aino Riikjärv, Neeme Järvi jt. Koorijuhiõpingute kõrval elus kõike muudki (kaasa arvatud soprani laulmine estraadil ja trummilöömine džässis) teinud Eri Klas

öttis kätte ja hakkas sümfooniaor-
estrit ja kammerorkestrit juhatama.
ellest tundus väheks jäävat, sest
õne aja pärast seisis mees Suure
ätri puldis ning Üleliidulise Raa-
io Suur Sümfooniaorkestergi sai
ada, kuidas operatiivselt tööd
hakse.

Nõukogude interpretatsioonikunst
ses ja armastas regulaarselt õitse-
ka «Estonia» kontserdisaalis ning
oli põnev: M. Judina, M. Grin-
rg, E. Gilels, D. Oistrahh, L. Ko-
n, M. Vaimann, M. Rostropovitš.
Durjan, J. Mravinski, N. Rabino-
jt. Välismaistest kuulsustest esi-
d tol ajal Tallinnas A. Fischer,
K. Ančerl, S. Bodeau, C. Zecchi,
I. Stern, A. Navarra jt. Kuigi kont-
serte oli vähem ja Tallinnas oli
ainult üks saal. Kuid Tartus oli TRÜ
aula rahvast täis pea kõigil õhtutel.
ER Filharmoonia hoidis silma peal
ka noortel tudengitel ja jagas oma
kasinatest võimalustest küllalt soliid-
set tegevust professionaalsel kontser-
dilaval. TRK-s aga olid õppetingimu-
sed suuresti kehvemad. Suvorovi 3
mahutas TRK ja TMKK muusikatun-
nid. Konservatooriumi ehitamise asju
aeti, kuni kümnendi lõpuks maanduti
Kivimäele. See Aeg oli artistlik.
60-ndate mängulust pole kuhugi
kadunud. Ta olla soliidseks läinud.

Tall. kõrgem muusikakool.

„Estonias" sissekäik Wene turu poolt otsast.

Õpilaste üleskirjutamine iga päew kella 10—1.

Õpetuse algus 29. sept.

Awatakse järgmised klassid:

Muusika teooria ja kompositsioon: Peeter Südda.
Orel: Peeter Südda ja M. Lüdig.
Klaweri klass: Sigrid Hoerschelmann, Alice Kelchen, G. Ruckteschell ja Helmi Mohrfeldt.
Wiiuli klass: Johannes Paulsen ja Eddy Bullerian.
Cello klass: Raimund Böcke.
Kontrabassi klass: A. Juht.
Laulu klass: M. Lüdig-Sinkel ja L. Neumann.
Tromba klass: J. Waks.
Kammermuusika klass: Raimund Böcke.
Alg-teooria ja solfeggio klassid: A. Topmann, M. Lüdig ja G. Reeder.
Flöte, klarineti, oboe, fagotti ja Trambone klassid awatakse kui osawõtjaid on.

Õpejõududeks on kutsutud tuntud jõud.

Direktor **M. Lüdig.**

Vastuvõtu väljakuulutamine Tallinna Kõrgemasse Muusikakooli (müürileht, 1919).

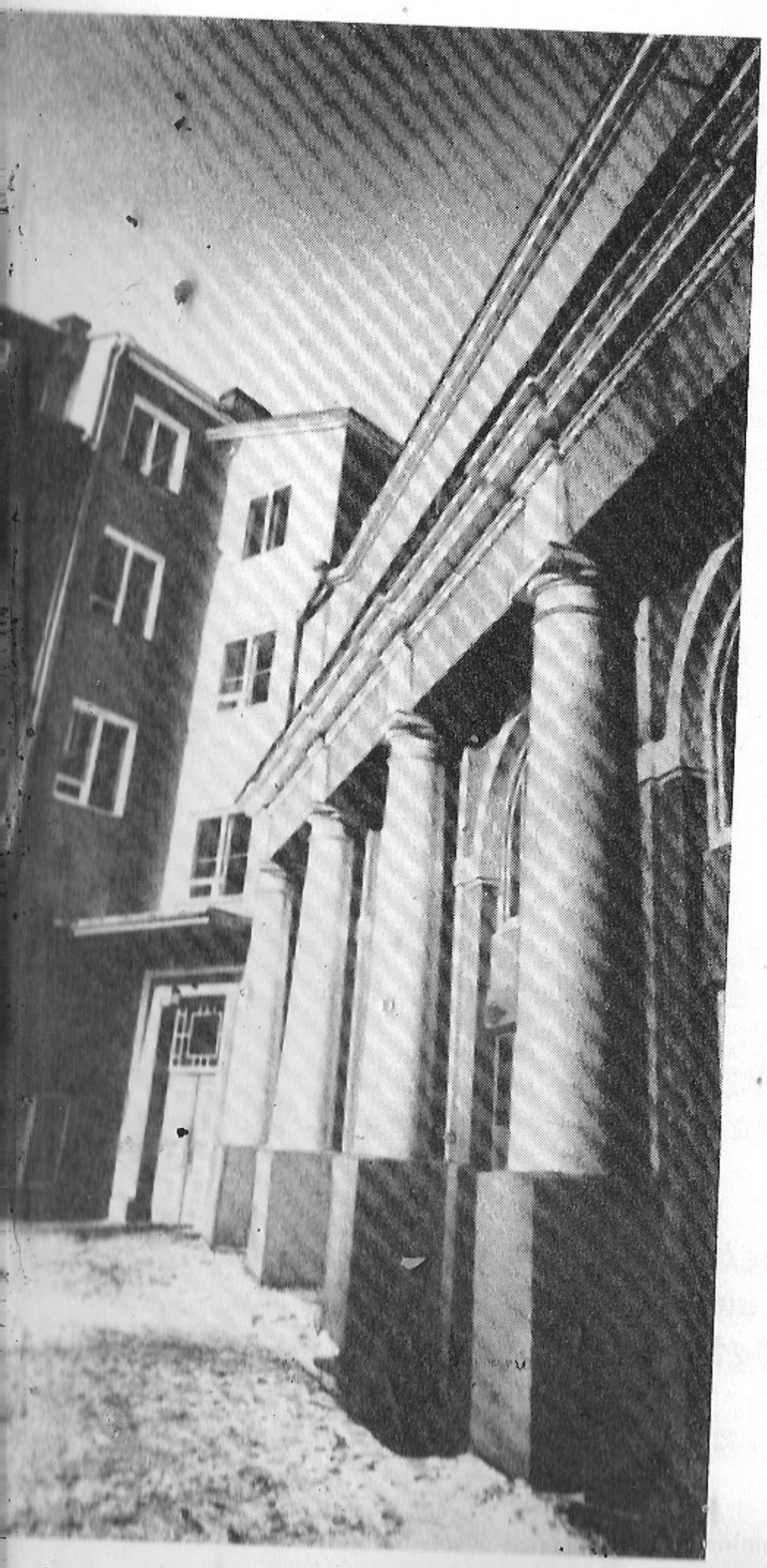

Vabaduse väljakult Tallinna Konservatooriumi endisesse hoonesse (praegu nim. Tallinna Muusikakool).

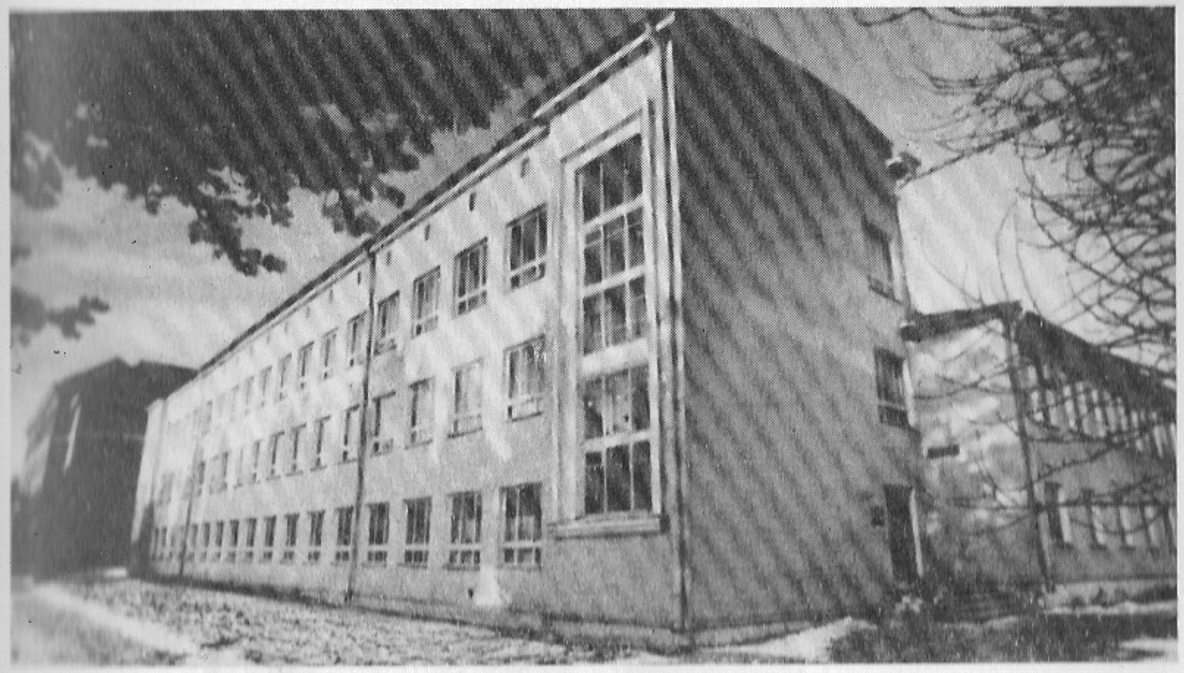

Tallinna Riiklik Konservatoorium Kaarli puiesteel.

Tallinna Riikliku Konservatooriumi peahoone Kivimäel, Vabaduse pst. 130.

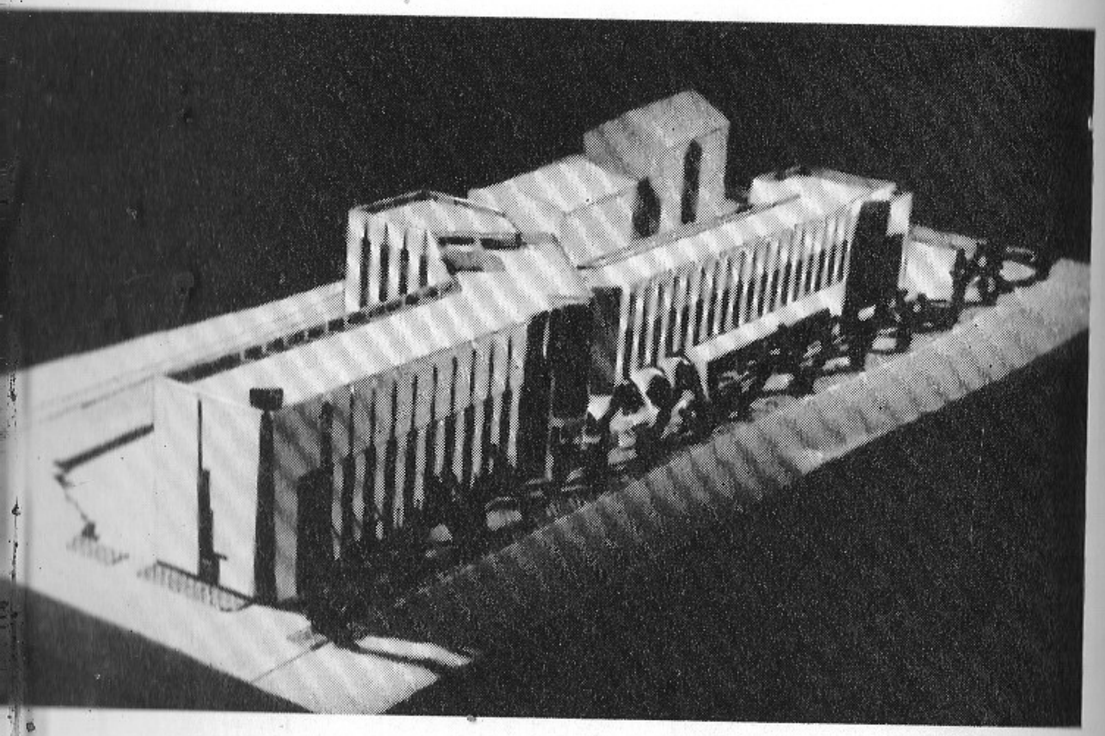

onservatooriumi tulevase hoone esimese ehitusjärgu makett. Vaade Lenini puiesteelt. rhitektuurivõistluse auhinnaprojekt 1985, autorid K. Lufs, K. Voolaid ja U. Elmik).

Konservatooriumi direktorid ja rektorid

Mihkel Lüdig — 1919—1922.
Juhan Aavik — 1933—1940, 1942—1944.
Jaan Tamm — 1923—1933.
Vladimir Alumäe — 1941, 1944—1948, 1964—1970.

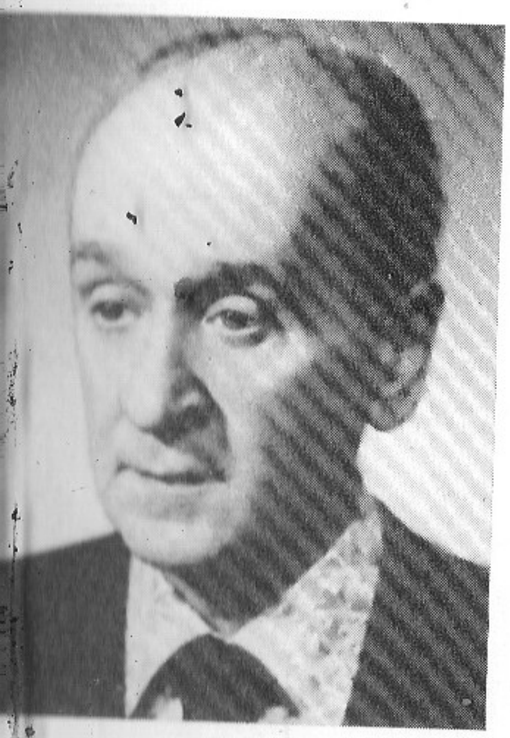

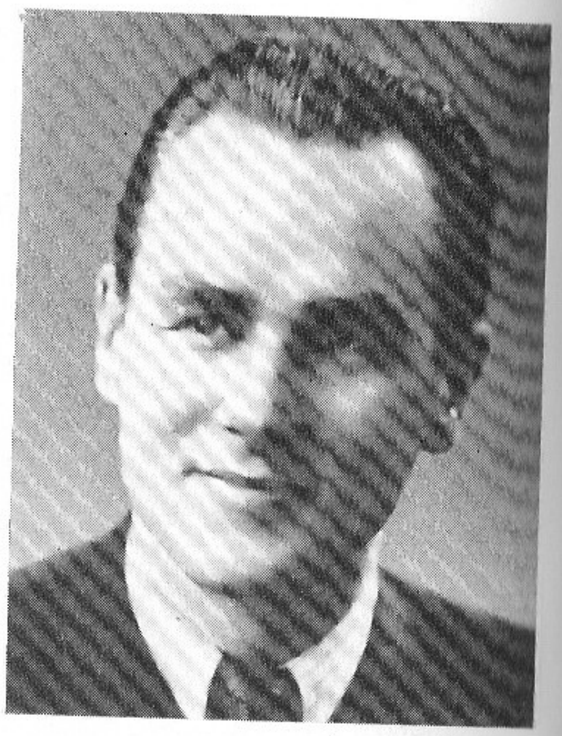

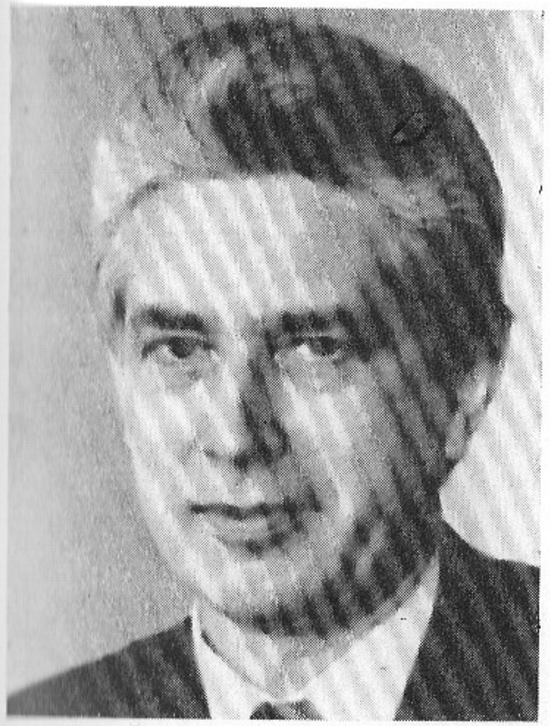

Venno Laul — alates 1982. aastast.

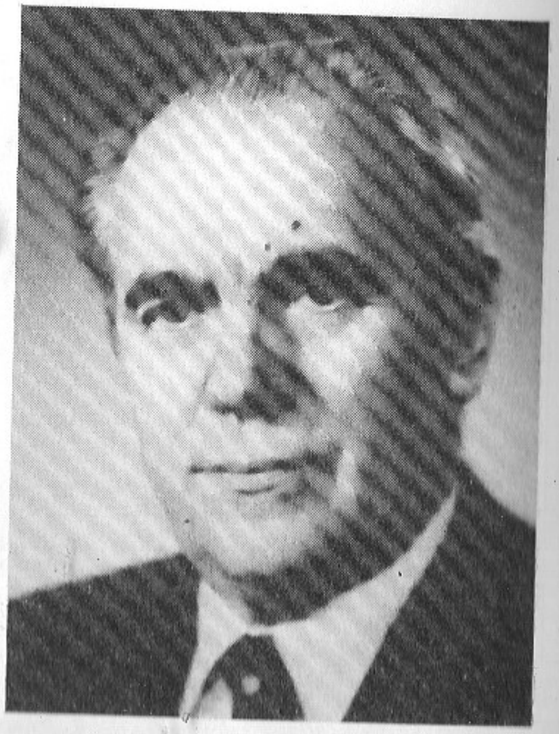

Bruno Lukk — 1948—1951.
Eugen Kapp — 1952—1964.

Georg Ots — 1951—1952.
Viktor Gurjev — 1970—1982.

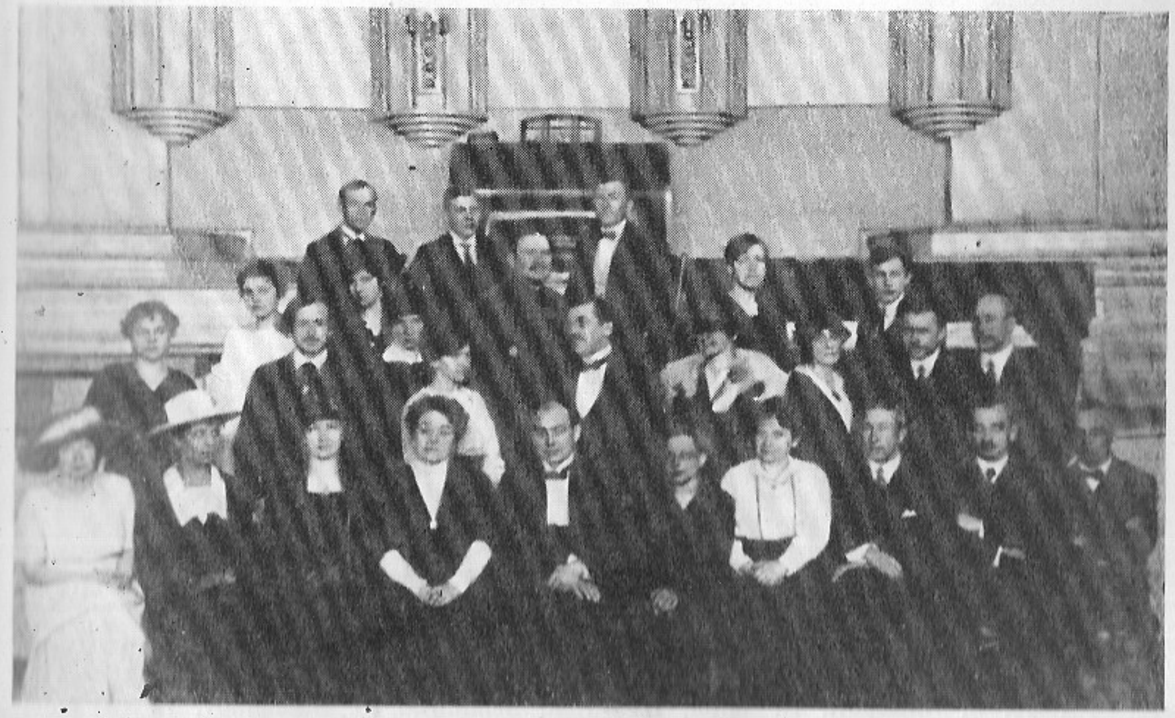

Tallinna Kõrgema Muusikakooli õppejõud 1919. aastal. I r. (vasakult): H. Viitol, A. Kelchen, S. Antropoff, E. Helimann, M. Lüdig, A. Segal, Mathilde Lüdig, R. Bööcke, J. Paulsen, L. Neuman. II r.: V. Leiman, A. Papmehl, G. Ruckteschell, M. Fink, S. Lindpere, S. Bakanovska, G. Nazimova, E. Bullerian, P. Süda. III r.: I. Jürvetson, E. Franz, G. Reder, V. Saarmann, V. Padva. IV r.: A. Schutinski, J. Vaks, B. Lukk.

Konservatooriumi IV lend koos õpetajatega (1928). I r. (vasakult): I. Järv, D. Roose, H. Beloserskaja, A. Sivitski-Tamm. II r.: E. Hellmann, J. Aavik, Th. Lemba, J. Tamm, A. Kapp, S. Antropoff, H. Viitol, III r.: A. Schutinski, S. Mamontov, I. Stepanov, N. Berg, M. Kööba. IV r.: A. Reinik, H. Freiman, A. Pung, H. Lukas, J. Tamverk, V. Jakobson.

Tallinna Konservatooriumi esindus teel Helsingisse konservatooriumi uue hoone avamisele (1932). Seisavad (vasakult) professorid J. Tamm, J. Aavik ja A. Lemba.

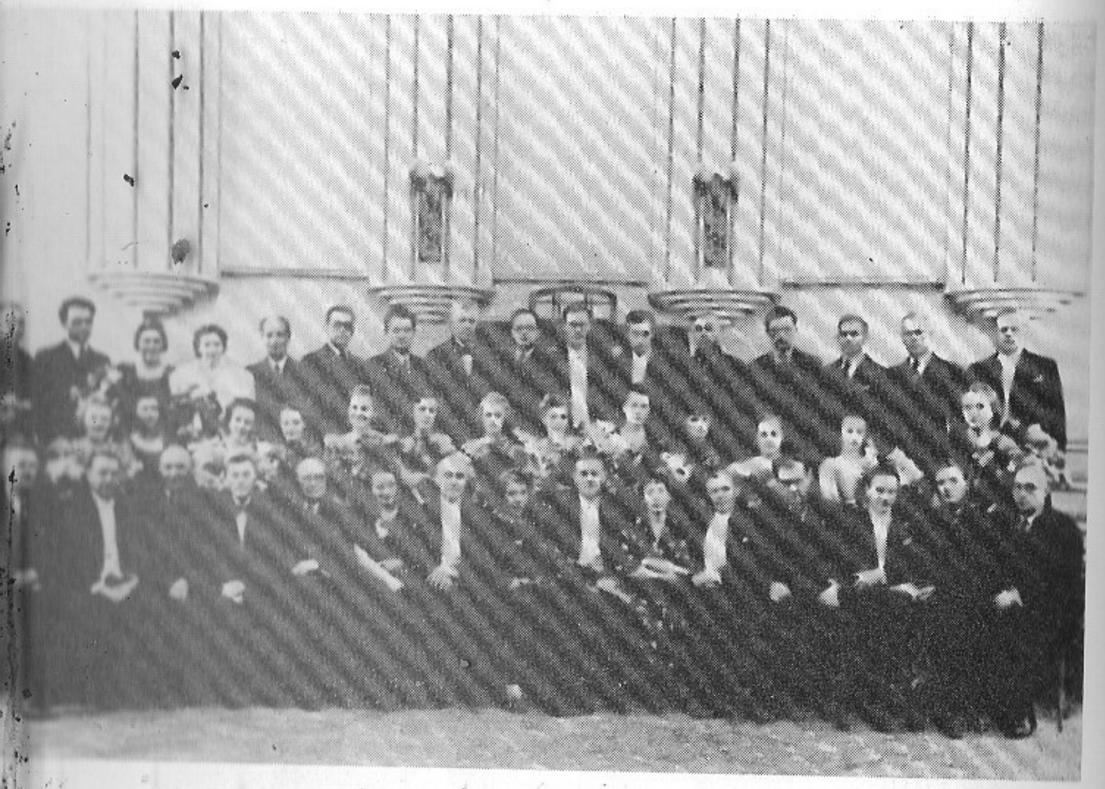

Tallinna Konservatooriumi lõpuaktus «Estonia» kontserdisaalis (1940).

gradi R liku Konservatooriumi professor pianist N. Golubovskaja konsultandina na konservatooriumis 1940-ndate aastate II poolel. Üliõpilased Mall Sarv, Heljo ja Laine Kallak (Mets).

rvatooriumi XXVI lend (1951) koos õppejõududega pärast lõpuaktust «Estonia» rdisaalis.

or Mart Saar oma õpilastega: H. Otsa, A. Õit, J. Rääts ja V. Ojakäär.

leksander Arderi 60. sünnipäeva tähistamine «Estonia» kontserdisaalis (1954).
asakult): V. Gurjev, T. Koha-Rajala, T. Kuusik, E. Maasik, A. Arder, M. Rungi,
n, E. A sson, L. Rajala, A. Püvi. II r.: E. Kärvet, L. Issakova, E. Tordik,
stein, S. Tertsius, G. Kulkina, T. Zitkova, E. Saar, V. Väinmaa, A. Külvand,
jas, R. Vahisalu, III r.: H. Leikop, K. Karask, H. Viks, A. Mikk, J. Fedotov,
mer, J. Pärg, J. Barsov, U. Kreen, J. Juštšuk, H. Roomere.

ja õpilane — prof. Heino Eller ja Arvo Pärt

rvatooriõu XXXIII lennu (1957) lõpuaktus Raadioteatris. I r. (vasakult): V. Alu-
J. Variste, A. Karjus, S. Prohhorov, A. Klas, E. Kapp, H. Eller, P. Karp, L. Saul,
kk, E. Avesson, A. Vahter. II r.: A. Merila, M. Hink, H. Soone, V. Rekkaro,
pper, E. Ross, M. Bergmann, A. Karindi, H. Laan, R. Sarap, R. Maasing, E. Peäske,
ler. III r.: L. Normet, L. Selberg, J. Reinaste, J. Rääts, U. Bergmann, E. Kärvet,
te, F. Joon, H. Aasa.

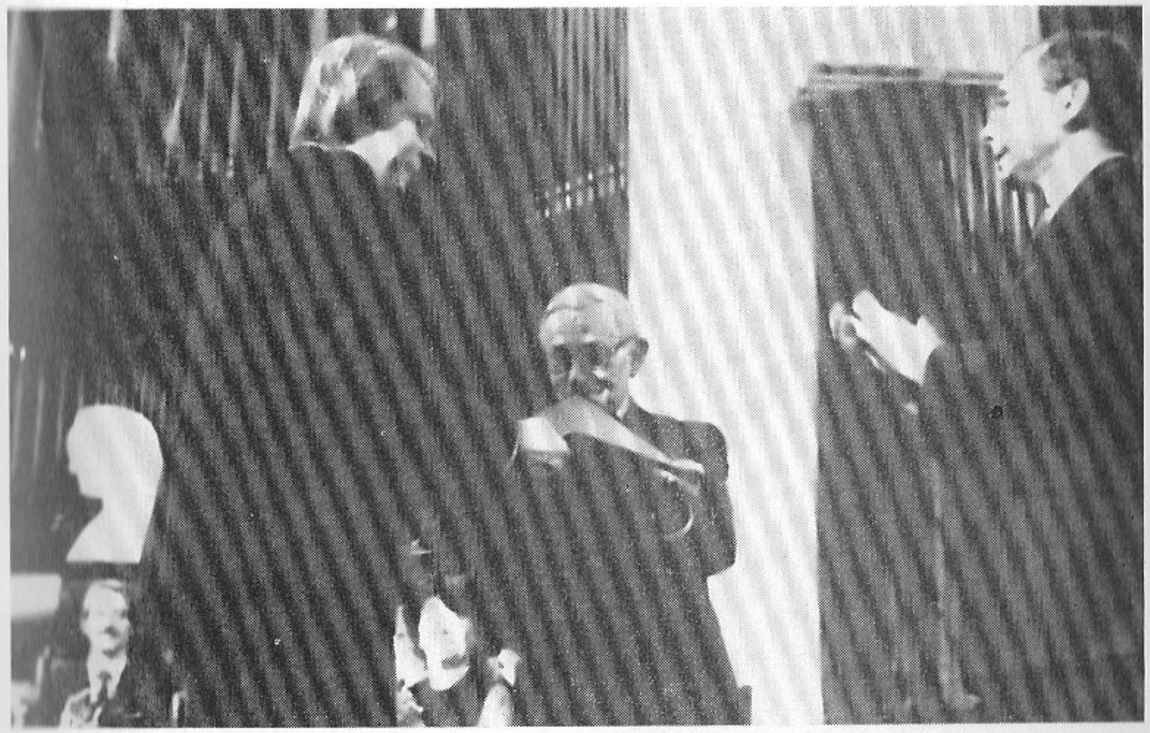

Diplomi kätteandmine Ivar Iljale Chopini-nim. pianistide konkursil Warszawas (1985). Žürii esimees Jan Ekler ja rahvusvahelise Chopini-ühingu esimees Bogumil Palasz.

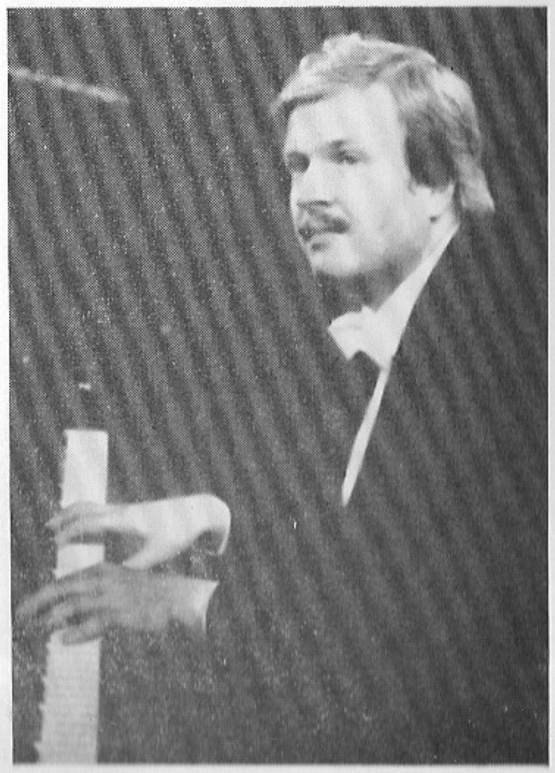

Rahvusvaheliste konkursside laureaat Kalle Randalu Münchenis 34. rahvusvahelise ARD-konkursi võitjana (1985).

ervatooriumi diplomandid H. Krumm (don José) ja U. Tauts (Carmen) RAT
nia» lavastuses ooperiklassi riigieksamit sooritamas (1963).

Lavakunstikateedri XIII lennu diplomilavastus, W. Shakespeare'i «Hamlet» Dominiiklaste kloostris (lavastaja: ENSV rahvakunstnik K. Komissarov). Pildil: E. Eespäev, A. Talvik ja M. Nurk.

Vladimir Alumäe keelpilliõpetuse metoodika loengul.

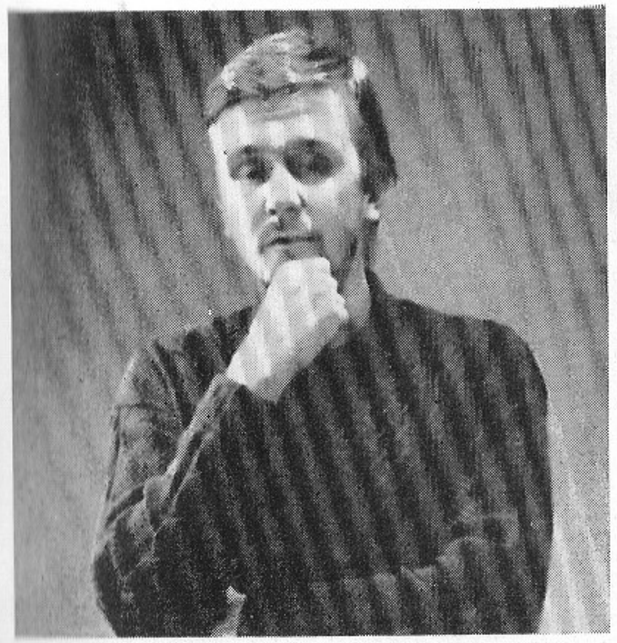

Vanemõpetaja Toomas Siitan muusikaajaloo loengul (1988).

Dotsent Ivo Kuusk erialatunnis. Laulab U. Joller, kontsertmeister O. Belova (1987).

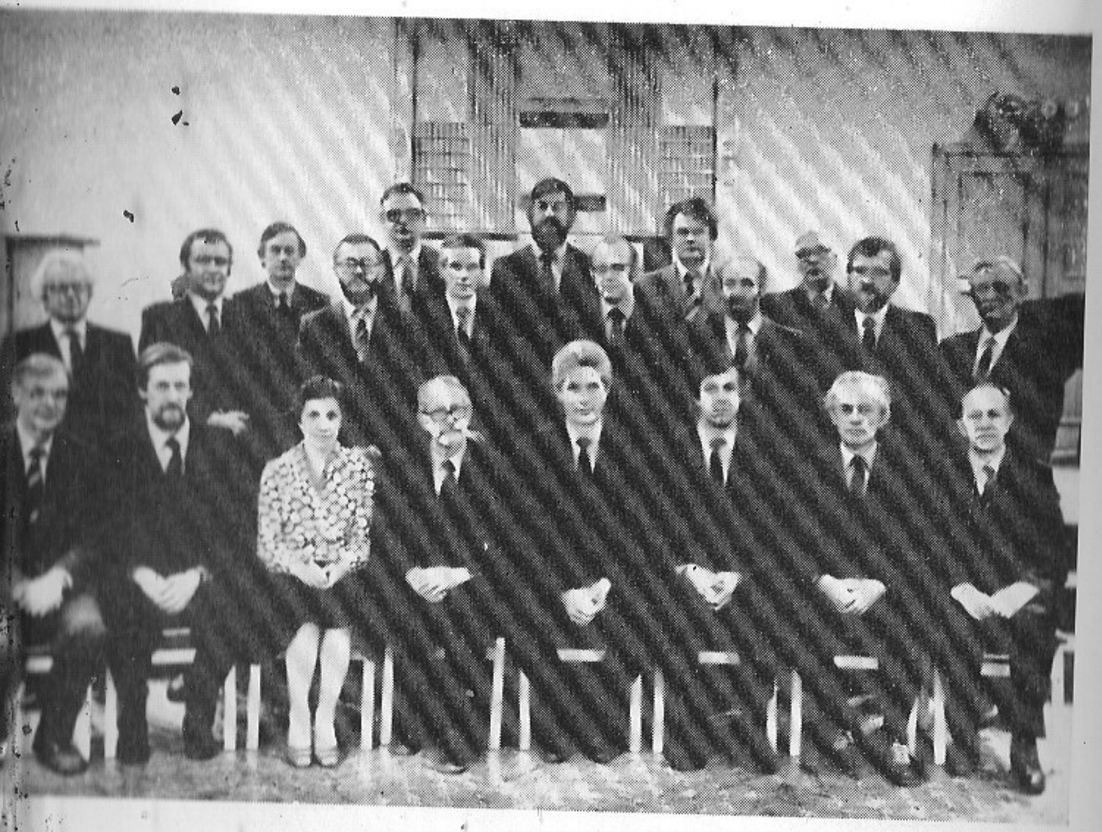

vatooriumi Nõukogu 1987/88. õppeaastal. I r. (vasakult): E. Tamberg, T. Velmet, ngal, E. Lippus, V. Laul, T. Vainola, U. Taremaa, H. Rannap. II r.: K. Areng, sk, K. Komissarov, M. Reimann, T. Nahkur, J. Gerretz, P. Lassmann, U. Järvela, O. Kasemaa, J. Plink, L. Sumera, R. Eespere, R. Sarap.

Konservatooriumi professuur (1988). I r. (vasakult): H. Lepnurm, T. Kuusik, H. Sepp, V. Reimann, H. Laan, E. Kapp, L. Mets, J. Variste. II r.: L. Verlin, E. Mattisen, V. Laul, H. Kaljuste, R. Sarap, E. Lippus. III r.: H. Rannap, A. Vahter, A. Garšnek, H. Uibo, K. Areng. (Pildilt puuduvad B. Lukk, R. Matsov, O. Oja ja T. Karjahärm.)

atooriumi õppejõude — teaduste doktoreid ja kandidaate (1988). I r. (vasakult): ns, K. Kuzmin, E. Mattisen, L. Mets, H. Rannap (pedagoogikadoktor), V. Lip- r.: J. Plink, O. Sild, V. Topaasia, M. Humal, R. Sarap, A. Garšnek, L. Normet. puudub ajaloodoktor T. Karjahärm.)

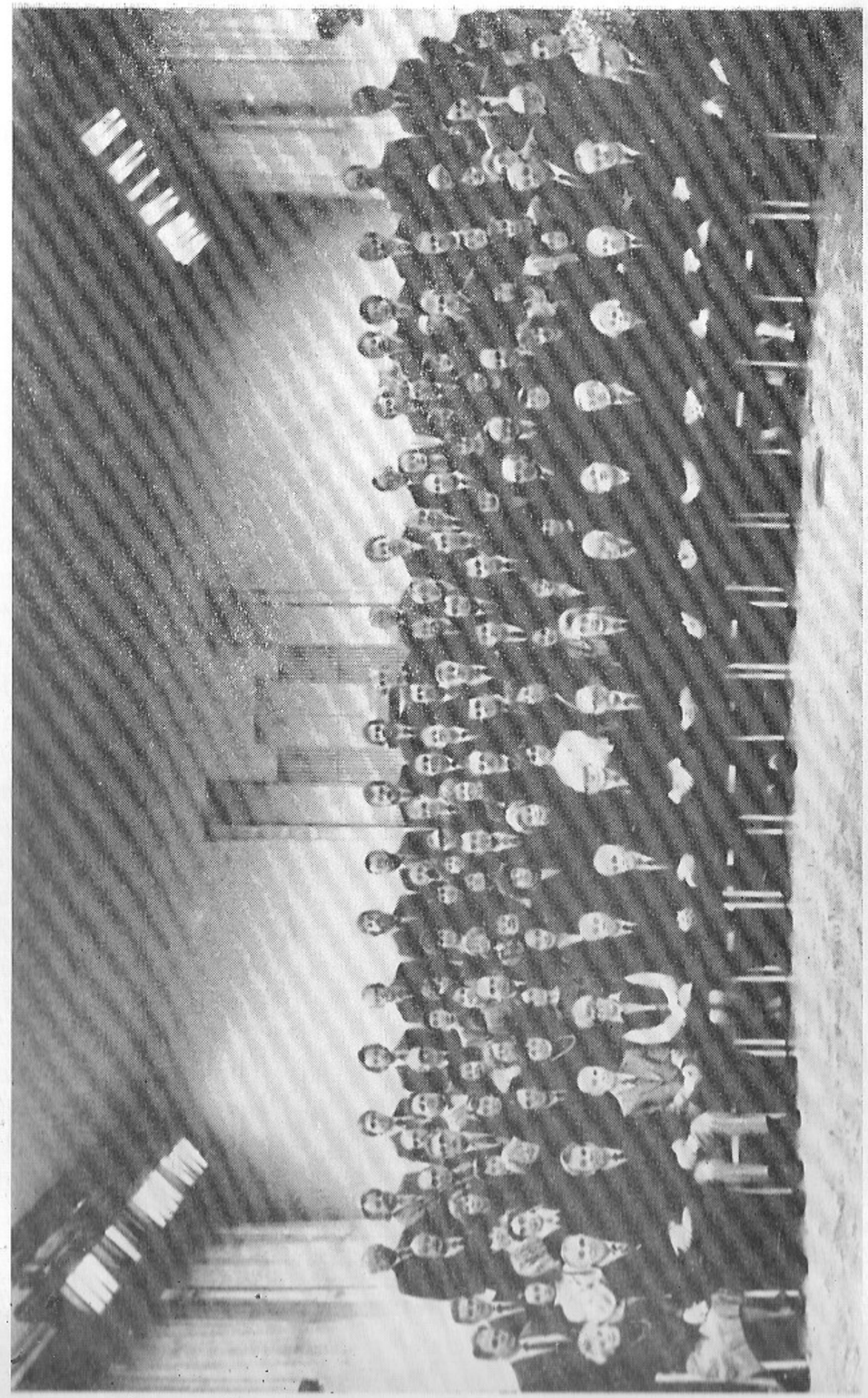

Tallinna Riikliku Konservatooriumi õppejõude 1987/88. õppeaastal.

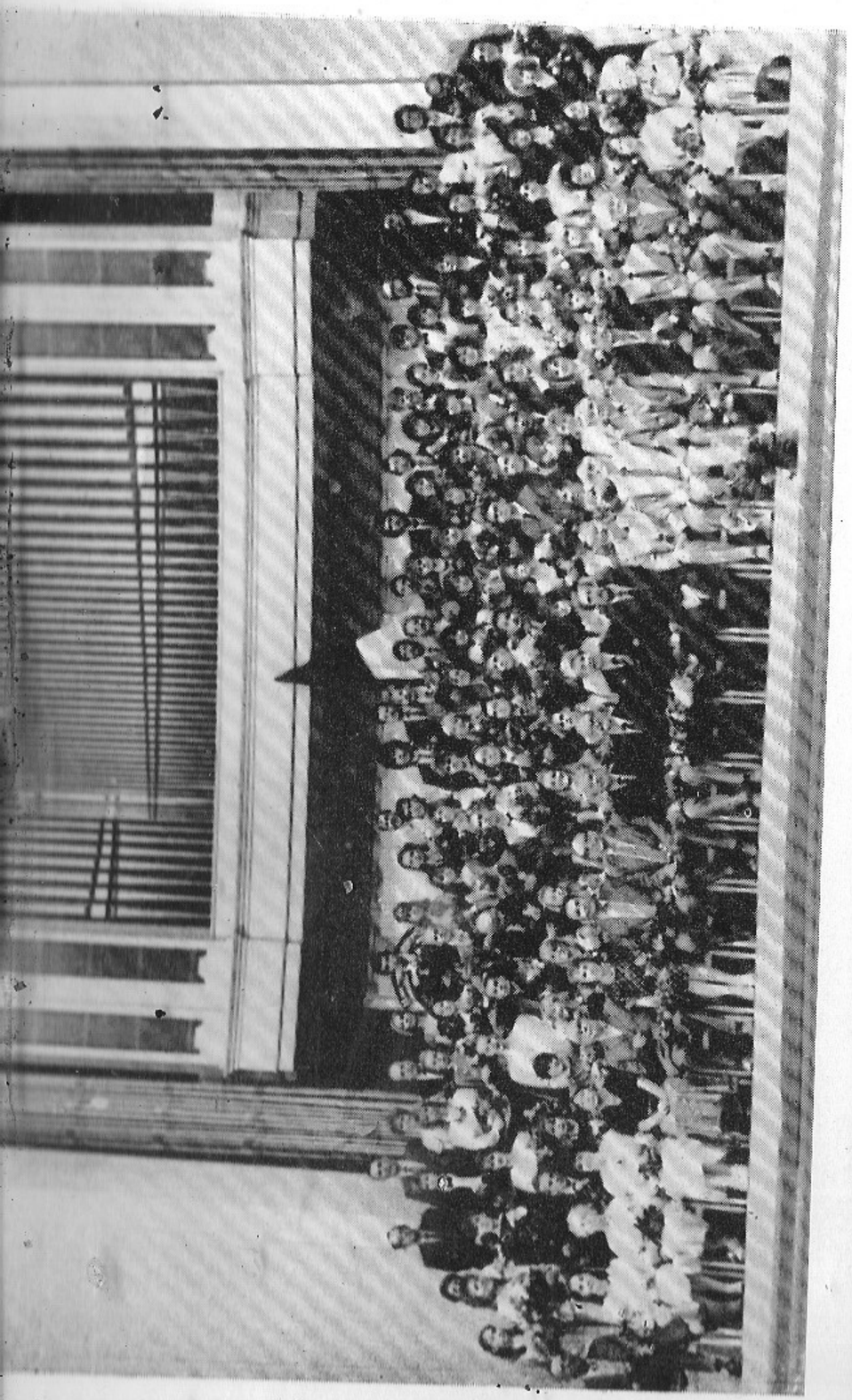

Konservatooriumi LXIII lend (1988) pärast lõpuaktust «Estonia» kontserdisaalis.

M. Kuus

KONSERVATOORIUMI KONTSERDIELUST 1980-NDATEL AASTATEL

Kaheksakümnendate aastate algus tõi Tallinna Riikliku Konservatooriumi kontserdiellu märgatavat elavnemist. Ainult õppeasutuse akadeemilistel kontsertidel esinedes jääb tudeng «poolele teele», talle on juba stuudiumi vältel vaja elavat suhet saaliga, aktiivset väljundit publikusse. Et konservatooriumil esialgu oma esinduslikku saali pole, tuli TRK juhtkonnal otsida teisi lahendusvariante üliõpilastele esinemisvõimaluste pakkumiseks. Kümnendi alguse dominantideks võikski lugeda mitme huvitava kontserdisarja ellukutsumist Tallinna kammersaalides ning TRK kontserdibüroo loomist. Need organisatsioonilised meetmed aitasid ühtlasi kaasa kvalitatiivse hüppe toimumisele konservatooriumi kontserdielus tervikuna.

*

Teotahteliselt ning tulemusrikkalt lõi vabariigi muusikaelus kaasa **TRK sümfooniaorkester** — meie muusikakõrgkooli esinduskollektiiv. 1981. aastal asus orkestriklassi tööd juhtima Peeter Lilje. Kui Ester Mägi oma retsensioonis («Noorte Hääl», 04. 12. 1983) hindas konservatooriumi sümfooniaorkestri esinemise õnnestunuks, siis juba mõned aastad hiljem pealkirjastas Vilma Mallene arvustuse «Kas kolmas võrdväärne?» («Noorte Hääl», 14. 12. 1986) ning kõrvutas TRK sümfooniaorkestrit meie pealinna kahe professionaalse kollektiiviga — ERSO ning RAT «Estonia» orkestriga.

Hooaja 1984/85 kohta kirjutas Endel Lippus («Sirp ja Vasar», 02. 08. 1985): «Ülevaadet alustaksin sümfooniaorkestri kontsertidest. Selle tööd juhib ERSO peadirigent Peeter Lilje. Orkester andis kaks täispikka sümfooniakontserti ja oli põhiline tegelane lõpuaktusel. Tänu Peeter Lilje oskuslikule tööle hakkab orkestril kujunema stabiilne professionaalsete kvaliteetide kompleks — häälestus, kõla, ansambel. (...) Vastutavate esinemiste eel töötatakse nagu professionaalses orkestris, s. t.

a päev. Tulemused on rõõmusta-
d.»

Elevust tekitasid Moskva konser-
tooriumi professori, Vene NFSV
hvakunstniku Igor Bezrodnõi diri-
eritud kontserdid. Sai teoks esiette-
ine NSV Liidus (Mozarti *Sinfo-
e-concertante* viiulile, aldile, tšello-
ja orkestrile, solistid Mari Tam-
e, Fjodor Družinin ning Valentin
gin) ja esiettekanne Eestis
chumanni Viiulikontsert, solist
i Tampere). Sibeliuse Sümfoonia
l ettekanne I. Bezrodnõi interpre-
loonis kujunes sündmuseks Tal-
n muusikaelus, see oli orkestri
seniseid loomingulisi tippsaavu-

TRK kammerorkestri tegevus hoo-
s 1979. aastal tänu Toomas
enile. Sisuka, kavaga esineti
ooria» kontserdisaalis, Kesklektoo-
i saalis ja TRÜ aulas. Teatud
nale järgnes taas tõus 1983.
a kevadel. Arvo Volmer õpetas
strile uue kava selgeks treening-
ris Väänas ning siis anti kolm
erti vabariigi eri paigus. Vii-
el aastatel töötas kammerorkest-
entusiastlikult Peeter Paemur-
aasa löödi mitmes kontserdisar-

. Kreuksi nim. Noorsoo Kultuu-
lee **Olevi saali** kontserditradit-
n ulatub kaunis kaugele. Tõsise
sika kontserte korraldati seal
pärast sõda. Kui konservatoo-
koostöös kultuuripaleega 1983.
sügisel alustas Olevi saalis
kolmeteistkümnest kontserdist koos-
nevat sarja, olid saali suurepärased
kõlatingimused paljudele siiski üllatuseks. Publikut köitis sari kohe algusest peale (oma osa oli siin kahtlematult kaunilt kujundatud trükistel), üliõpilased valmistusid esinemisteks äärmise hoolikusega. Kontserte võis tinglikult liigitada debüütkontsertideks, s. t. soolokontsertideks ja rühmakontsertideks. Muu hulgas olgu öeldud, et sari kutsuti ellu ühtlasi selleks, et propageerida süvamuusikat kutseharidussüsteemi õpilaste seas, kutsekoolides tehti vastavat reklaami.

Olevi saali sari avati 16. oktoobril 1983. aastal. See au sai osaks tollasele flöödi eriala diplomandile, TRK ÜTLÜ esimehele Tauno Saviaugule (ta ansamblipartner oli Signe Kübar, kõlasid Bachi, Telemanni, Poulenc'i ja Tubina teosed). Hooaja lõpus andis T. Saviauk sarjale ka tudengitepoolse üldistava hinnangu («Noorte Hääl», 20. 05. 1984): «Olevi saali kontserdid panevad üliõpilase loomingulise võimekuse tõsisele proovile. Ja see on üldse kõige vajalikum kogu stuudiumiaja vältel. (. . .) Olevi saalis on interpreet kontserdi täielik valitseja — alates kava ja kaasesinejate valikust, lõpetades publiku meeleolu kujundamisega. Neil kontsertidel saab üliõpilane ettekujutuse, mis on soleeriva interpreedi iseseisev loominguline elu (minu sõrendus — M. K.).»

Sarja esimene hooaeg möödus menukalt ning andis kogemusi kõigile, nii esinejatele kui ka organisaatoritele. Publikul tekkis harjumus tulla pühapäeviti kell 12 üliõpilasi kuulama. Nüüd juba mitmele edukale hooajale tagasi vaadates võib väita, et kui sari õigel ajal, täpselt, pisemate detailideni läbi mõelda, laabub kõik oluliste tõrgeteta, sari «hakkab jooksma». Kahjuks algas Kreuksi-nimelises Noorsoo Kultuuripalees 1987. aastal kapitaalremont ning «Olevi saali kontsertide» nime all tuntuks saanud sari jätkus juba Vanalinna Muusikamajas. Esinemiskoht küll muutus, kuid endiselt püüdsid tudengid pakkuda terviklikke, stiilseid ning vaheldusrikkaid kavu. Traditsiooniliselt oli hooaja jooksul ka mitu debüüti — esmakordset ülesastumist soolokavaga.

1983. aasta oktoobris toimus **TRK oreliklassis** esimene avalik kontsert. Esinejad olid prof. Hugo Lepnurme kasvandikud Kadri Ploompuu ja Toomas Trass. Traditsioonile oli alus pandud. Hooajal 1983/84 mängisid Kivimäe õppeorelil (Tšehhoslovakkia firma «Rieger Kloss» väike kahe manuaaliga pill) veel Natalia Jenko ning Ines Maidre. Ülejärgmisel hooajal said TRK noored organistid õiguse esineda juba **Niguliste kontserdisaali suurel orelil**. T. Trassi ja N. Jenko kõrval astusid seal üles Siiri Kapral, Piret Aidulo ning Ene Salumäe. Aastatega kogus sari jõudu, laienes, hooajaks 1987/88 planeeriti juba kümme kontserti. Tavakohaselt aitasid peaaegu kõiki kavu mitmekesistada vokalistid ning keelpillimängijad.

Hooajal 1984/85 tuli juurde uus sari, mis oli tervikuna pühendatud eesti muusikale. Toimumiskohaks sai valitud **Teatri- ja Muusikamuuseum**. Esimesel kontserdil (27. 10. 1984) astusid üles Urve Tauts, Ivo Kuusk ning Vardo Rumessen, kõlasid Türnpu, Härma, Saare, Oja, Tubina ja V. Kapi helindid. V. Rumessen jäi edaspidigi sarja innukaks kaasalööjaks. TRK õppejõudude kõrval esinesid ka üliõpilased, enamasti täiendasid muusikat asjalikud sõnalised kommentaarid. E. Lippus on kirjutanud («Sirp ja Vasar», 02. 08. 1985): «Niisugune kontsertide sari peaks kaasa aitama, et eesti muusika mängimine kujuneks instrumentalistile niisama enesestmõistetavaks, nagu on enesestmõistetav eesti muusika laulmine kooridele ja solistidele.»

Meeldivaks esinemispaigaks osutus **Tarbekunstimuuseum**. Alustati 1985. aastal, hooajal 1986/87 anti seal kuus kontserti. Saalis puudus klaver ning kavad orienteeriti suurematele kammerkoosseisudele, kus seda instrumenti vaja ei läinud. Hooaja avas TRK kammerorkester (dirigent Peeter Paemurru, kavas Vivaldi). Meeldejääv oli Uve Uustalu ansambliklassi üliõpilaste ülesastumine 20. detsembril. Kahel kontserdil koondas enda ümber kammermuusi-

d TRK õppejõud Urmas Vulp 2. novembril ja 11. aprillil).

Rohkeid esinemisvõimalusi TRK pilastele pakkusid koostöös Riik- Filharmooniaga organiseeritud **ngkontsertide sarjad**. Need toimu- vabariigi üldharidus- ja kutsekoo- s, 1981. aastal alustati, sari kan- lis nimetust, «Pill, partii ja par- r». Järgmise aasta sügisel jät- pealkirja all «Muusikaline oopa» (kokku 24 kontserti, Tal- s 12 kontserti). «Muusikat mi- ust ja kaasajast» oli pühenda- heliloojate-juubilaride (Rameau, elssohn, Brahms, Borodin jt.) ngule ja kaasaegsele eesti muu- . Muusikateaduse eriala tuden- id häid kogemusi lektoritööks. he hooaja vältel (1985/86 ja 7) esineti **Kuressaare linnuse lisaalis**. Esimesel hooajal anti ontserti, teisel juba kaheksa. ilmestasid eelkõige suuremad kalised ansamblid. Nii näiteks üles mitu erinevat keelpilli- tti (nende hulgas ka TRK adude kvartett), toredad olid puhkpilliansamblid: kõlasid rgi Kvintett ning Beethoveni tt. Mõlemat Saaremaa-hooaega lõpetama TRK kammerorkester r Paemurru juhatusel. Kõlasid li, Vivaldi, Mozarti ning Men- lssohni teosed. Kapitlisaali hea ka toetas üliõpilasmuusikute si, kaunis interjöör innustas a endast parima. Kahjuks oli uudel saalis üsnagi jahe, mängijate käed kohmetusid ning kuulatagi oli võrdlemisi ebaõdus.

Aastakümneid esinesid konservatooriumi õppejõud **Kadrioru lossi** kaunis barokksaalis. Hooaeg 1986/87 kandis seal järjekorranumbrit 25. Kunagistest TRK kvarteti kontsertidest kasvasid välja vaheldusrikaste kavade ning huvitavate ansamblikoosseisudega muusikalised pärastlõunad. Kadrioru lossil oli oma kindel publik, sinna tuldi isegi halba ilma trotsides. Mitmele noorele interpreedile — konservatooriumi õppejõule oli just Kadriorg ettevalmistuseks ning trampliiniks suurele lavale. Kahjuks saabusid ENSV Riiklikule Kunstimuuseumile rasked päevad ning meie meeldiv koostöö ei saanud objektiivsetel põhjustel enam edasi kesta. Kuid traditsioon ei tohtinud katkeda ning sari jätkus 1987. aasta sügisest Vanalinna Muusikamaja saalis.

Konservatooriumi kontserdielu ei piirdunud muidugi ainult sarjadesse koondatud kavadega. Idee luua **TRK kontserdibüroo** oli õhus juba seitsmekümnendate aastate lõpus. Üliõpilaste kasvanud interpretatsiooniline aktiivsus tingis jooksvat kontserdielu korraldava ning suunava allüksuse vajalikkuse. Väärt mõtte algatajaks võib pidada tollast ÜTÜ nõukogu esimeest Rein Metsa, mõte leidis toetust TRK juhtkonna poolt. Kontserdibüroo loomine sai teoks 1981. aasta septembris, büroo juhatajana asus tööle Salme Vaag. TRK kontserttegevusest kujunes täielikum ülevaade, protsess oli paremini kontrollitav ning juhitav. Ilmnes ka büroo stimuleeriv roll: järgmistel õppeaastatel toimus väljaspool õppeasutust juba üle saja esinemise. Kujunesid koostöösidemed paljude koolide, asutuste ja ettevõtetega (näiteks 1. õhtukeskkool, pansion «Merivälja», «Eesti Maaparandusprojekt», tootmiskoondis «Leibur», ETKVL Keskjuhatus jt.), kus tudengid andsid täiskavaga kontserte või aitasid oma musitseerimisega tähtpäevi pidulikumaks muuta. 1981. aastal sõlmis kontserdibüroo šeflussidemed Riisipere lastekoduga, aasta hiljem võeti šefluse alla Pärnu sanatooriumid. Menu oli kontserdibüroo poolt organiseeritud sarjal «Ma joonistan muusikat», mis viidi läbi Tallinna üldharidus- ja lastekunstikoolides. Koostati isegi «edetabel» ning premeeriti kontserdibüroo töös aktiivsemalt osalenud üliõpilasi ekskursiooniga Leningradi. Mõnda aega oli büroo kasutada ka TRK buss ning kontserdibrigaadide transpordiprobleemid lahenesid lihtsalt. Hiljem oldi aga jälle sunnitud kasutama ronge ning liinibusse. Aastast 1986 jätkas Salme Vaagi tööd Küllike Kuusemäe, 1987. aastal asus kontserdibüroo tööd juhtima Valdar Viires.

Balti liiduvabariikide konservatooriumide kammermuusikafestivalil on soliidne iga — üritus sai alguse 1966. aastal Tõraveres. Teinud läbi mõningad modifikatsioonid, kristalliseerus ta lõpuks optimaalsel kujul. Festival korraldatakse järjepidevalt vaheldumisi kolme liiduvabariigi pealinnades. Kammeransamblikateedri ja ÜTLÜ ühise ettevõtmisena tekitab ta tudengites igal kevadel interpretatsioonilist elevust, tahtmist kaasõppuritega jõudu katsuda. Festivalile valitakse parimad kammermuusika päeval esinenutest.

Vaadeldaval perioodil oli Tallinn kolmel korral kammermuusikafestivali korraldamise kohaks: 1981., 1984. ja 1987. aastal. Esimesel korral toimusid kontserdid Kesklektooriumi saalis, lõppkontsert «Estonia» kontserdisaalis. Tunduvalt parem variant õnnestus leida järgmistel kordadel: festivalikontserdid Olevi saalis, lõppkontsert aga Raekoja saalis. Üksmeelselt hinnati just 1987. aasta festivali kunstiliselt üheks õnnestunumaks, jagati tunnustust TRK tudengite ühtlaselt heatasemelisele esinemisele. Marje Lohuaru kirjutas («Sirp ja Vasar» 08. 05. 1987): «Üliõpilaste koosmusitseerimisoskus on aastatega märgatavalt tõusnud. Üsna tuntav on kammermuusikafestivalide mõju repertuaarivalikule ja ansamblikoosseisudele. Üha rohkem ilmub ühe või teise liiduvabariigi festivalikavasse naabrite heliloomingut, kasvavad kogemused selle interpreteerimisel.» Väga toredaks, innustavaks ettevõtmiseks on hinnanud festivali Ines Rannap («Rahva Hääl», 20. 05. 1984).

TRK tudengid esinesid korduvalt

äspool vabariiki. Üks kaugemaid tserdimatku sai teoks 1983. aasta illis. Karin Lelumees, Piia Rancer, Elar Küiv, Lembit Orgse ja t. Vurma andsid Aserbaidžaani ülikus Konservatooriumis, Ba-muusikakoolides ning Kaspia te-aarel «Neftjanõje Kamni» kokku kontserti. Ulatuslik kontserdi-amm sisaldas peale nõukogude ine autorite teoste ka eesti muu-. Teist korda käidi Bakuus 1987. a sügisel. Gruppi kuulusid siis ud Marje Lohuaru ansambli-üliõpilased. Osaleti kuue muu-rgkooli sõprusfestivalil. Ba-ed omakorda tõid meile muu-d kütakosti 1982. ja 1985. aas-

meelitada üliõpilaskontsertide-blikut, tuli pidevalt mõelda sele **reklaamile**. Seda TRK nd ka tegi. Linnapildis püüd-iku kaunilt kujundatud müüri-mis kutsusid konservatooriumi rtidele. Igal hooajal (alates aastast) ilmus kena trükis, mis ülevaate TRK olulisematest rtidest, eraldi vihik oli pühen-Olevi saali kontsertidele. Kõik kujundas nimekas plakati-k Jüri Kass. Loomulikult anti t informatsiooni ajalehtede (nimetagem siin vaid «Õhtu-rubriiki «Konservatooriumilt vahetuseks» ning kuuülevaa-jaleht «Noorte Hääl»), mõnel saavutati reklaamivõimalus ti Raadios. Ja sihikindel töö andis märgatavaid tulemusi: Tallinna küllaltki pingelises kontserdisituatsioonis olid üliõpilasesinemised konkurentsivõimelised ning neile oli tagatud publik. Sisuliste garantiide kõrval oli sellise olukorra loomisel kindlasti oma roll oskuslikul reklaamil.

Mitte vähem tähtsateks ei peetud **vastukajasid ajakirjanduses**. 1984. aastal ilmus ajalehes «Noorte Hääl» (20. 05.) Hello Kulo sulest ulatuslik intervjuuartikkel TRK kontserdielu korraldusest, mis ühtlasi oli hinnanguline tagasivaade Olevi saali sarja esimesele hooajale. Vestlusringist võtsid tookord osa V. Laul, E. Lippus, U. Vulp, M. Kuus, T. Saviauk ja J. Kukk.

TRK rektoraadi seisukoht oli selline: kõik kaalukamad üliõpilaskontserdid tuleb retsenseerida. Ja seda nõuet ka järgiti. Eriti kogukas oli arvustuste pakk 1985. aastal. Kirjutajate hulgas olid V. Lippus, L. Mets, T. Järg, J. Õun jt. E. Lippus («Sirp ja Vasar», 02. 08. 1985): «Retsenseerimine on seni olnud põhiliselt õppejõudude mure, kuid ka mõned üliõpilased on seda teinud arvestataval tasemel. (...) Retsensioon kujundab arvamust, on seisukohavõtt. Seepärast olemegi muretsenud, et seisukoht noore inimese kohta oleks asjatundlik ja õiglane.»

*

Kokkuvõtteks võib öelda, et Tallinna Riikliku Konservatooriumi kontserdielu aastail 1980—1987 väljus otsustavalt *alma mater*'i seinte vahelt ning muutus Eesti ning eriti Tallinna muusikaelu arvestatavaks osaks. Mitte ainult esinemiste arv ei kasvanud tunduvalt, vaid leidsid aset ka mitmed kvalitatiivsed nihked: kontsertide koondamine sarjadesse tõi kaasa kõrgendatud nõudmised kavadele, hooaja planeerimine tervikuna võimaldas üliõpilastel paremini valmistuda otsustavateks ülesastumisteks ning täpsemalt ajastada kõrgvormi, väljavaated esineda meeldivates, hea akustikaga saalides mõjusid tudengitele inspireerivalt, tõstsid nende loomingulist toonust. Ühtlasi muutusid neil aastail kontaktid teiste muusikakõrgkoolidega regulaarsemaks, loodi paremad tingimused vastastikuseks võrdluseks, mõõduvõtmiseks.

TALLINNA RIIKLIKU KONSERVATOORIUMI ÕPPEJÕUDUDE JA KONTSERTMEISTRITE NIMEKIRI 1988/89. ÕPPEAASTAL

ktor

Venno — professor

pe- ja teadusprorektor

Endel — professor

aanid

Toomas — dotsent
Uuno — dotsent

rikateeder

in, Peep — kateedrijuhataja, dot-

ne — professor, kunstiteaduste kan-
aat
, Hugo — professor-konsultant
Bruno — professor-konsultant
elio — professor-konsultant
, Ada — dotsent
Virve — dotsent, kunstiteaduste kan-
dur — dotsent
Lilian — dotsent
aite, Aleksandra — dotsendi kt.
Ivo — vanemõpetaja

pillikateeder

Jüri — kateedrijuhataja, dotsent
Endel — professor
po — dotsent
, Tõnu — dotsent
Toomas — dotsent
u, Peeter — dotsendi kt.
, Mari — dotsendi kt.
Mare — dotsendi kt.
, Arvo — vanemõpetaja
Uffert, Maris — vanemõpetaja
Vulp, Urmas — vanemõpetaja
Igoševa, Jelena — kontsertmeister
Hellermann, Ene — kontsertmeister
Kärblane, Tiina — kontsertmeister
Perevertkina, Olga — kontsertmeister
Randma, Lille — kontsertmeister

Puhkpillikateeder

Saulus, Samuel — kateedrijuhataja, professori kt.
Altrov, Hannes — dotsent
Peäske, Elmar — dotsent
Kalaus, Heiki — dotsendi kt.
Uustalu, Uve-Holger — dotsendi kt.
Oun, Jaan — dotsendi kt.
Karin, Rein — vanemõpetaja
Kasemaa, Olavi — vanemõpetaja
Lepnurm, Andres — vanemõpetaja
Ozerov, Jaak — vanemõpetaja
Ots, Aavo — vanemõpetaja
Raik, Priit — vanemõpetaja
Värv, Heldur — vanemõpetaja
Malkov, Peeter — õpetaja
Jürma, Tiiu — kontsertmeister
Mägi, Imbi — kontsertmeister
Ots, Meeli — kontsertmeister
Tõnupärt, Thea — kontsertmeister
Üksik, Ene-Mall — kontsertmeister

Laulukateeder

Kuusk, Ivo — kateedrijuhataja, dotsent
Kuusik, Dietrich — professor-konsultant
[Krumm, Hendrik] — professori kt.
Issakova, Ludmilla — dotsent
Maiste, Teo-Endel — dotsent
Tauts, Urve — dotsent
Alango, Raimond — dotsendi kt.
Guriev, Rostislav — dotsendi kt.
Kaal, Ann — dotsendi kt.
Kärvet, Ervin — dotsendi kt.
Levald, Tiiu — dotsendi kt.
Mikk, Arne — dotsendi kt.
Maiste, Ellen — vanemõpetaja
Tammel, Leili — vanemõpetaja
Tralla, Tiit — vanemõpetaja
Belova, Olga — kontsertmeister
Bernštein, Frieda — kontsertmeister
Horetskaja, Veronika — kontsertmeister
Käver, Merike — kontsertmeister
Laur, Mare — kontsertmeister
Moik, Maia — kontsertmeister
Paat, Katrin — kontsertmeister
Paemurru, Piia — kontsertmeister
Rindesalu, Ene — kontsertmeister
Ruudi, Triin — kontsertmeister
Truškina, Natalia — kontsertmeister
Võrk, Elsa — kontsertmeister

Kompositsiooni ja muusikateaduse kateeder

Tamberg, Eino — kateedrijuhataja, professor
Garšnek, Anatoli — professor-konsultant, kunstiteaduste kandidaat
Kapp, Eugen — professor-konsultant
Normet, Leo — professori kt., kunstiteaduste kandidaat
Rääts, Jaan — professori kt.
Jürisson, Johannes — dotsent
Lippus, Urve — dotsendi kt., kunstiteaduste kandidaat
Sumera, Lepo — dotsendi kt.
Garšnek, Igor — vanemõpetaja
Helme, Sirje — vanemõpetaja
Järg, Leida-Tiia — vanemõpetaja
Kolk, Madis — vanemõpetaja
Siitan, Toomas — vanemõpetaja
Vaitmaa, Merike — vanemõpetaja

Koorijuhtimise kateeder

Areng, Kuno — kateedrijuhataja, professor
Oja, Olev — professor
Uleoja, Ants — professori kt.
Uleoja, Ene — dotsendi kt.
Ilja, Harri — vanemõpetaja
Judanov, Ivari — vanemõpetaja
Kapten, Toomas — vanemõpetaja
Soots, Ants — vanemõpetaja
Toro, Merike — vanemõpetaja
Aljaste, Mari-Ann — kontsertmeister
Dorbek, Anne — kontsertmeister
Jürison, Epp — kontsertmeister
Kell, Katrin — kontsertmeister
Mäemets, Viive — kontsertmeister
Nestor, Thea — kontsertmeister
Pärisalu, Aime — kontsertmeister
Uska, Tiina — kontsertmeister
Veltsmann, Margarita — kontsertmeister

Koolikoorikateeder

Järvela, Uno — kateedrijuhataja, professor
Laul, Venno — professor
Uibo, Harald — professor-konsultant
Vahter, Artur — professor-konsultant
[Variste, Jüri] — professor-konsultant
Verlin, Lembit — professor-konsultant
Sööt, Ants — professori kt.
Jürisalu, Heino — dotsent
Karindi, Laine — dotsent
Taremaa, Uuno — dotsent
Kangron, Ene — dotsendi kt.
Kangron, Tõnu — dotsendi kt.
Sarapuu, Leili — dotsendi kt.
Külvand, Aino — vanemõpetaja
Raias, Ahti — vanemõpetaja
Renter, Maarja — vanemõpetaja
Sild, Tarmo — vanemõpetaja
Sõro, Ülo-Matti — vanemõpetaja
Taleš, Veera — vanemõpetaja
Tungal, Olga — vanemõpetaja
Tõnisson, Ilmar — vanemõpetaja
Brašinskaja, Meeri — kontsertmeister
Kadarpik, Leelo — kontsertmeister
Mannik, Jelena — kontsertmeister
Mällo, Signe — kontsertmeister
Otvagina, Tatjana — kontsertmeister
Renter, Hanna — kontsertmeister
Sarapik, Peep — kontsertmeister
Sild, Lea — kontsertmeister
Traksmann, Karin — kontsertmeister
Välja, Tiiu — kontsertmeister

Lavakunstikateeder

Komissarov, Kalju — kateedrijuhataja, dotsendi kt.
Agur, Rein — vanemõpetaja
Hermaküla, Evald — vanemõpetaja
Indrikson, Aita — vanemõpetaja
Orro, Kalju — vanemõpetaja
Üksküla, Aarne — vanemõpetaja
Vainus, Käthe — kontsertmeister

Marksismi-leninismi kateeder

Karjahärm, Toomas — kateedrijuhataja, professor, ajaloodoktor
Mattisen, Edgar — professor, ajalookandidaat

p, Rudolf — professor, filosoofiakandi-
aat
nin, Kiira — dotsent, filosoofiakandidaat
ots, Igor — dotsent
näe, Vambola — dotsent, ajalookandi-
- Eduard — dotsendi kt., ajalookandi-
dat

uusikateooria kateeder

se, René — kateedrijuhataja, dotsendi
, Mart — dotsent, kunstiteaduste kan-
daat
al, John — dotsent
eel, Helina — vanemõpetaja
Moonika — vanemõpetaja
Anto — vanemõpetaja
Andres — vanemõpetaja
, Margus — vanemõpetaja
d, Karl — vanemõpetaja

meraŭsambli kateeder

, Matti — kateedrijuhataja, dotsent
Roman — professor-konsultant
, Villem — professor-konsultant
Toivo — dotsent
aike — dotsent
, Marje — dotsendi kt.
Vilma — dotsendi kt.
Natalia — dotsendi kt.
ari — vanemõpetaja
Helin — vanemõpetaja

klaverikateeder

Toivo — kateedrijuhataja, dotsent
Helve — dotsent
an — dotsent
n, Oivi-Monika — dotsendi kt.
a, Küllu — vanemõpetaja
Olga — vanemõpetaja
va, Taissia — vanemõpetaja
, Imbi — vanemõpetaja
, Viktor — vanemõpetaja

Igošev, Vladimir — vanemõpetaja
Kuus, Mart — vanemõpetaja
Maiorova, Niina — vanemõpetaja
Olspert, Kersti — vanemõpetaja
Rumessen, Vardo — vanemõpetaja
Soomre, Jelena — vanemõpetaja
Tambre, Olga — vanemõpetaja
Tehva, Irene — vanemõpetaja
Väinmaa, Lauri — vanemõpetaja
Tõnupärt, Thea — õpetaja

Pedagoogika ja metoodika kateeder

Rannap, Heino — kateedrijuhataja, professor, pedagoogikadoktor
Kaljuste, Heino — professor
Roolaid, Alice — dotsent
Sild, Olavi — dotsendi kt., kunstiteaduste kandidaat
Jõks, Liina — vanemõpetaja
Novikova, Galina — vanemõpetaja, pedagoogikakandidaat
Peäske, Tiiu — vanemõpetaja
Valk-Falk, Maris — vanemõpetaja

Keeltekateeder

Kiviväli, Malle — kateedrijuhataja, vanemõpetaja
Kulasalu, Ülla — vanemõpetaja
Leškin, Viktor — vanemõpetaja
Relve, Tiiu — vanemõpetaja
Susi, Heli — vanemõpetaja
Tetsov, Mare — vanemõpetaja
Vardja-Ruumet, Malle — vanemõpetaja

Kehalise kasvatuse kateeder

Männiste, Mai — kateedrijuhataja, vanemõpetaja
Kalinin, Jevgeni — vanemõpetaja
Paalma, Maie-Reet — vanemõpetaja
Sirel, Arne — vanemõpetaja
Sprenk, Rein — vanemõpetaja
Voolpriit, Riina — vanemõpetaja

TALLINNA RIIKLIKU KONSERVATOORIUMI LÕPETANUTE NIMEKIRI (1925—1989)[11]

I lend (1924/25)

Jürgenson (Jürme), Johannes — orel
Kõhelik, Albert — metsasarv
Laja, Peeter — orel
Lukk, Stella — klaver
*Ponomareva, Aleksandra — klaver
Prommik, Leontine — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Simson, Eduard — klarnet
Starndberg, August — metsasarv
Schulz, Stanislav — klaver
Teige, Edith — klaver

II lend (1925/26)

Aav, Evald — kompositsioon
Eomois, Oskar — klarnet
Kanarik, Anette — laul
Mathiesen (Väinmaa), Ludmilla — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Peets, Marie — klaver
Pomerants, Margarete — laul
Põder, Peeter — viiul
Päts, Riho — kompositsioon
Regastik, Olga — klaver
Tammar, Friedrich — trompet
Tsvetkov, Aleksander — metsasarv
Võrk, Enn — kompositsioon

III lend (1926/27)

Aavik, Joosep — orel
Erman, Grete — klaver
Kasemets, Lydia — klaver
Nerep, Verner — kompositsioon
Nurkse, Ragnar — klaver
Pink-Helden, Alfriede (Elfriede) — laul
Riives, Valentina — klaver
Roos, Meta — klaver
Spulge, Helene — orel
Topman, Udu — tšello
Triik-Tsvetkova, Antonina — laul
Vettik, Theodor (Tuudur) — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass

IV lend (1927/28)

Beloserskaja, Helene — klaver
Berg, Natalie — klaver
Freiman, Heinrich — flööt
Jakobson, Valfried — kompositsioon
Järv, Ida — laul
Krause, Christfried — kompositsioon
Kööba, Mary — klaver
Laja, Peeter — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Lukas, Heinrich — kompositsioon
Mickvitz, Karin — klaver
Pung, Augustin — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Roose, Dagmar — klaver
Schütz, Hugo — viiul
Sivitski-Tamm, Anna — klaver
Stepanov, Ivan — laul

V lend (1928/29)

Bachman, Magda — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Elken, Sigrid — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Feinstein, Anna — klaver
Jostman-Schütz, Elisabeth — klaver
Kikerpuu, Elfriede — laul
Kleemeier, Oskar — orel
Kuusik, Olga — viiul
Kuusik-Sibbul, Alice — klaver
Kõrb, Aino — klaver
Laan, Herbert — viiul
Laur, Sylvia — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Lemansky, Dagmar — klaver
Lüdig, Peeter-Paul — klaver
Mändvere, Viktor — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Orav, Ludmilla — laul
Okapuu, Aleksander — viiul
Palm, Rudolf — viiul
Polonsky-Murrik, Niina — klaver
Römmer, Salme — klaver
Scheranoscher, Sara — klaver
Siisberg, Gerta — viiul
Stakelberg, Dora — klaver
Tamverk, Johann — kompositsioon
Tamverk, Johann — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass

* Siin ja edaspidi: eksternina lõpetanud.
[11] Lõpetanute nimekirjas on kõik nimed antud sellisel kujul, nagu nad sisalduvad arhiividokumentides. Hilisemad nimemuutused on märgitud erandjuhtudel.

rg (Mäe), Erika — keskkooli laulu- muusikaõp. klass

VI lend (1929/30)

Runge (Rungi), Marta — laul
ugo, Alfred — viiul
son, Tatjana — klaver
lfriede — klaver
Hermann — kompositsioon
Hermann — orel
eldt, Theodor — klaver
Johannes — keskkooli laulu- ja muu-
aõp. klass
vitsch, Sara — klaver
Leonid — klaver
Olga — klaver
koff (Indra), Paul — orel
lsa — laul
ui, Tamara — klaver
ll, Jakob — trompet
(Roomere), Heino — klaver
Kasimir — orel
Hella — laul
riksen, Hella — laul
n, Lydia (Tia) (Targama, Tiiu)
el
g-Koost, Erika — klaver
n, Aurelie — klaver
Reman — klaver

VII lend (1930/31)

Evald — flööt
s, Gustav — keskkooli laulu- ja
sikaõp. klass
sch (Klas), Anna — klaver
n, Vally — laul
Angelika — klaver
Aleksandra — keskkooli laulu- ja
sikaõp. klass
n, Alice — klaver
Eugen — kompositsioon
(Karindi), Alfred — kompositsioon
(Karindi), Alfred — orel
Paul — tromboon
lass, Eduard — tšello
Margarete — klaver
Leida — klaver
nets, Johannes — kontrabass
Erika — klaver
Marie — laul
s, Voldemar — kompositsioon
aar, Dionissios (Dionysios) — kesk-
laulu- ja muusikaõp. klass
Eugenie — klaver
August — keskkooli laulu- ja muu-
õp. klass

Redlich, Arvid — klaver
Riomar, Aino — laul
*Roots, Olav — kompositsioon
*Roots, Olav — klaver
Sakaria, Hilarius (Saha, Hillar) — kompositsioon
Sakaria, Hilarius (Saha, Hillar) — orel
Soots, Eleonore — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Tamjärv, Hilda — laul
Tomingas (Toomingas), Voldemar — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Turgan, Evald — viiul
Valdman, Helmy — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Valker (Valkner), Oskar — orel
Veinert-Pellmann, Delila — klaver
Õunapuu, Aleksander — viiul

VIII lend (1931/32)

Anton (Aumere), Hubert — viiul
Bergman, Aino — klaver
Heinmets, Robert — kompositsioon
Heinmets, Robert — orel
Innus, Aino — klaver
Johanson, Jaan — laul
Kokker-Murakas, Dagmar — klaver
Kosmõnina, Antonie (Antonina) — laul
Kostabi, Johannes — klarnet
*Kraut (Kaudre), Selma — klaver
Kulbas, Herta — klaver
Kuulbas, Ksenia — laul
Kägu, Jaan — klaver
Liiv, Alviine — klaver
Lukaschevits-Koljo, Marga — laul
Mill (Milli), Rudolf — viiul
Mägi, Magda — klaver
Pakk, Jaan — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Rožd̆estvenski, Sergei — kompositsioon
Rudkovskaja, Veera — klaver
Saar-Heinmets, Louise — orel
Seehusen, Tatjana — klaver
Sepp, Arnold — flööt
Sepp, Heinrich — oboe
Sõnajalg, Margarete — klaver
Tamm, Felix — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Tarkpea, Vladimir — kompositsioon
Tiidermann, Vladimir (Tiikvee, Valdur) — viiul
Tilting, Vilhelm — klaver
Treiman, Karl — viiul
Trukkel, Alma — laul
Tšerkassov, Dimitri — klaver
Valdmann, Hildegard — laul
Võhman, Adolf — viiul

IX lend (1932/33)

Avesson, Elsa — klaver
Bellen, van der, Alma — laul
Biltse (Rajamets), Arnold — orel
Brauer, Evald — kompositsioon
Derevjagina-Jevstafjeva, Anna — laul
Elken, Paul — orel
Gentz, Harry — kompositsioon
Gentz, Harry — klaver
Hakk, Paul-Alfred — trompet
Jalajas, Erich — klaver
Johanson-Frey, Marta — orel
Karp, Paul — kompositsioon
Koch (Koha), Thekla — klaver
Krastin, Irene — viiul
Kroon, Antonie (Tooni) — laul
Lamp, Karl — tšello
Lipand, Ella — laul
Merkulov, Rostislav — viiul
Michelson, Helene — laul
Oberg (Lepnurm), Hugo — orel
Otto, Martin (Paemurru, Mart) — metsasarv
Pessin, Elfriede — klaver
Prommik, Leontine — orel
Põld, Helga — orel
Raudsepp, Alvin — klaver
Reiman (Reimann), Villem-Reinhold — kompositsioon
Saul, Voldemar — viiul
Tamberg, Herbert — metsasarv
Tamm, Anton — kompositsioon
Tamm, Anton — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Treumuth, Arnold — metsasarv
Uuli, Heino (Eino) — laul
Uustalu, Voldemar — metsasarv
Varblane, Gerta — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Veeber, Johannes — orel
Verhoustinski, Vera — laul
Vilibert, Eduard — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass

X lend (1933/34)

Anderson, Eduard-Rudolf — saksofon
Balbat-Lass, Alvine — klaver
Betlem, Helmy — laul
Bewer-Poska, Galina — klaver
Enman-Kustein, Linda — laul
Erman-Reimer, Alice — klaver
Ernesaks, Gustav — kompositsioon
Essenson, Richard (Erendi, Raivo) — viiul
Feischner-Kapp, Elisabeth — klaver
Frese, Bernhard — kompositsioon
Hiob, Johannes — kompositsioon
Hiob, Johannes — orel

Idell, Irmgard — klaver
Juht, Armanda — laul
Karjus, August — tšello
Kubli, Nikolai — trompet
Kuntler, Erich (Kuusna, Tõnis) — tšello
Liblik, Oskar — kontrabass
Miller, Aleksander — laul
Mälk, Osvald — kompositsioon
Orgo, Leida — orel
Pett, Lydia — klaver
Prohhorov, Sergei — kompositsioon
Rotberg, Meta — laul
Siimon, Jenny — laul
Tari, Meta — orel
Tuvik-Kurvits, Natalie — klaver
Unt, Eduard — laul

XI lend (1934/35)

Adler, Lydia — laul
Arro, Edgar — orel
Avesson, Rudolf — viiul
Elbrecht-Einla, Anna — laul
Flink, Artur — tromboon
Gordon, Gabriel — kompositsioon
Gordon, Gabriel — viiul
Grau, Harald — kompositsioon
Jannes, Muusa — viiul
Jeiman, Miralda — laul
Josselov, Hanna — klaver
Kaasik, Marta — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Kasemets, Anton — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Kiiss, August — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Kleitsman, Adele — klaver
Kottisen, Margarete — klaver
Kroon, Armilde — orel
Kuhlman (Kulman), Boris — viiul
Käba, Aino — klaver
Laurimaa, Martin — orel
Lemba, Viktor — klaver
Lensin, Veera — klaver
Lever-Baskin, Lea — klaver
Maasik, Eduard — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Maasik, Elsa — laul
Malm, Helga — klaver
Mihkelson (Mihkelsoo), Friedrich — kompositsioon
Zur Mühlen, Friedrich-Verner — klaver
Põld, Hillar — klaver
Reisberg, Elfriede — orel
Riibak (Rõbak Geruchmanova), Debora — klaver
Roomet, Olev — viiul
Roos (Kansa), Ellen — klaver
Rosin, Basja — klaver

n, Zire — klaver
astjanov-Lovjagin, Ekaterina — klaver
dis, Hilja — klaver
, Eugenie — klaver
meister, Olga — laul
ä, Antonina — laul
ebaum-Tuuna, Elga — klaver
ikevitš, Eugenie — klaver
berg, Erika — klaver
emäe, Parfeni — tsello
rd, Jaan — laul
mann, Elmar — tromboon
naa, Ludmilla — orel

XII lend (1935/36)

, Valentine — klaver
kmann, Kurt — viiul
ck, Vitaali-Voldemar — laul
, Frommhold (Vardo) — klaver
Magda — orel
, Herman — viiul
mäe, Elsa — orel
l, Johannes — orel
rg, August — viiul
(Kaudre), Irmgard — klaver
Niina — viiul
a, Olga — laul
ohannes — viiul
, Leida-Magdalena — klaver
, Jaan — trompet
Kühlen, Friedrich-Verner — orel
Helmi-Therese — laul
Thusnelda-Anna — klaver
kene, Eduard — viiul (lõpet. XI 1936)
horov, Sergei — fagott
an, Villem-Reinhold — klaver
, Mirjam — klaver
kleper, Sterna-Eva — klaver
(Kalmanson), Sonja — klaver
kin, Aaron — klaver
Aleksander — laul
is, Berta — laul
ikevitš, Velli — klaver
nn, Helmuth-Armin-Adolf — komposit-
oon
nn, Helmuth-Armin-Adolf — orel
ro, Adolf-Johann — kompositsioon
ro, Adolf-Johann — kontrabass
as, Paula — laul
(Värik), Artur — viiul

XIII lend (1936/37)

kukk, Eduard — orel
näe, Vladimir — viiul
, Asta-Constance — klaver
k, Ester — klaver
la, Joann — orel

Heuer, Gregor-Konrad — kompositsioon
Jakobi, Arved — viiul
Jurich, Asta — klaver
Kaljaspoolik, Juhan — klarnet
Kaplan, Nesse — klaver
Klement, Else — klaver
Kodanipork, Senta-Luise — orel
Kurvits, Hans — keskkooli laulu- ja muusikaõp. klass
Laurine, Aida — klaver
Lesta, Liidia-Eugenie — klaver
Maasik, Christoph — laul
Mill, Anna — klaver
Millistver, Irene — klaver
Mälk, Osvald — orel
Müür (Leetva), Aili — laul
Pajo, Tatjana — laul
Piir, Evald — viiul
Pirker, Magda-Leontine — laul
Prii (Raudsepp), Karin — klaver
Poska, Susanna — klaver
Põllusaar, Hilda — laul
Rahr, Bruno-Aleksander — klaver
Riiner, Linda — viiul
Söödor, Linda — laul
Tammaru, Evald — trompet
Topman, Udu — orel
Uritamm, Artur — kompositsioon
Uustalu, Elve — harf
Veimet, Aado — klaver
Volmer, Linda-Elisabeth — klaver

XIV lend (1937/38)

Anton, Lydia — klaver
Eier, Irma-Auguste — laul
Falk (Ostapovskaja), Violetta-Natalie — klaver
Greenberg, Hilja — klaver
Hallika, Ilse — klaver
Hamburg, Julius — fagott
Hellat, Veera — klaver
Kapp, Villiam (Villem) — orel
Karis, Tiit — tromboon
Kliimand, Voldemar — orel
Kollist, Meeta — klaver
Krull, Salme-Vilhelmine — orel
Kruus, Martin — metsasarv
Kureniit, Ilmar — klarnet
Kõrboja, Mare — klaver
Metsapa, Nikolai — orel
Niilus, Valentin — orel
Nurk, Olga — klaver
Olbrei, Anna — laul
Pessin, Mirjam — klaver
Peterson, Herbert — orel
Peäske, Elmar — flööt
Pruul, August — orel
Rajamets, Sophie — orel

Saar, Meeri-Pauline — klaver
Saul, Linda — laul
Sepa, Erna-Aline — laul
Sillakivi, Karl — klaver
Simon, Valeeria — klaver
Sink, Marje — kompositsioon
Soonvald, Jaan — kompositsioon
Stein, Florida-Renate — laul
Sõmer, Ellen — laul
Tamarkin, Selma — klaver
Teder, Maimu — klaver
Tolokonnikov, Tatjana — klaver
Türnpu, Ingeborg — klaver
Ullay, Eva-Hildegard — klaver
Vain, Evald — viiul
Varandi, Kaarel — flööt
Vetting, Veera — klaver
Virkhaus, Leonhard — orel
Võrk, Leho — orel
Ounapuu, Villem-Bernhard — viiul

XV lend (1938/39)

Aarne, Else — koolimuusika klass
Ainomäe, Endel — klaver
Aranovitš, Hinde-Pesse — klaver
Arro, Edgar — kompositsioon
Auer, Toni-Britta — koolimuusika klass
Bleive, Johannes — kompositsioon
Hargel, Joann (Jaan) — oboe
Hendla, Erich — viiul
Kahu, Eugenie — laul
Karing, Marta-Elisabeth — laul
Krull, Salme-Vilhelmine — koolimuusika klass
Kuks, Tamara — klaver
Kuprijanov, Irene — harf
Kursk, Raivo — klaver
Kõrboja, Mare — koolimuusika klass
Käver, Helmi-Renate — laul
Käärik, Natalia — laul
Külvand, Harri — viiul
Levald, Leida — klaver
Liblik, Toomas — kontrabass
Loog, Karl — trompet
Luht, Vladimir — trompet
Lukas, Hugo-Martin — kontrabass
Mägi, Malle — klaver
Märtson, Carl-Otto — orel
Narva, Heino — kompositsioon
Orav, Ludmilla — laul
Paal, Ene — klaver
Pranno, Aleksandra — laul
Prij, Karmen (Carmen) — viiul
Radamus, Vaido — viiul
Radamus, Vaido — koolimuusika klass
Raudsepp, Kirill — klaver
Roomere, Aino — koolimuusika klass
Steinberg, Lia-Gabriele — klaver

Stockholm, Friedrich — klaver
Tamm (Aarna), Helga — klaver
Tammaru, Evald — koolimuusika klass
Tannebaum, Friederike — koolimuusika klass
Tanseri, Renata-Gertruda — klaver
Valgemäe, Parfeni — koolimuusika klass
Vellomäe, August — koolimuusika klass
Vihermäe, Kaarel — tšello
Võrk, Leho — koolimuusika klass

XVI lend (1939/40)

Aus, Helmi — laul
Christiansen, Nadežda — klaver
Heuer, Gregor-Konrad — klaver
Hiob, Eduard — metsasarv
Jurak (Ers), Vilma — klaver
Kappel, Johannes — kompositsioon
Kappet, Arvid — klarnet
Kasper, Annette — klaver
Kivi, Rudolf — tromboon
Kuurman, Juta — laul
Kuusik, Dietrich (Tiit) — laul
Laks, Liidia — laul
Mandel, Ludmilla — klaver
Matsov, Roman — klaver
Matsov, Roman — viiul
Nurk, Olga — harf
Olev, Edith-Vanda — klaver
Pank, Marta — laul
Pedak, Anton — klarnet
Pärn, Elsa — laul
Randma, Arnold — viiul
Raukas, Ottomar — laul
Rikand, Erika — klaver
Rööbing (Pebre), Marta — klaver
*Semm (Sarv), Aleksandra — klaver
Spuul, Erna — klaver
Tanner, Friederike — klaver
Uuesson, Helene — klaver
Vain, Ferdinand — tšello
Veenre, Melita — laul
Vellend, Harri — trompet

XVII lend (1940/41)

Moik (Soone), Hilja — koolimuusika
Treumuth, Arnold — koolimuusika
Vahter, Artur — koolimuusika
Variste, Jüri — koolimuusika

XVIII lend (1941/42)

Halliste, Alide — laul
Kangro, Valdeko — viiul
Kasemets, Udo — koorijuhtimine
Koni, Valter — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Künnap, Boris — koolimuusika
Liima, Helle — kirikumuusika
Lokko, Heljo — klaver

ägi, Malle — laul
emurru (Aarne), Else — klaver
uul, Meeta — laul
rtelpoeg, Maria — laul
gi, Artur — viiul
n (Leichter), Laine — tšello

XIX lend (1942/43)

amber, Elmar — flööt
nsa, Veera — klaver
kPäärson, Hilda — kirikumuusika
l, August-Rudolf — tuuba
mik, Voldemar — trompet
oja, Leida — kirikumuusika
aste, August — trompet
a, Nelly — kirikumuusika
, Ellen — klaver
, Elfriede — klaver
, Roland — metsasarv
as, Helen — orel
Roman — puhkpilliorkestri dirigeerimine
ja, Sanda — viiul

XX lend (1943/44)

, Endel — viiul
k (Mets), Laine — klaver
Villem — kompositsioon
g (Raide), Therese — klaver
na, Kustas — orel
Kalju — kompositsioon
itafiira — klaver
Mall — klaver
e (Alango), Tarsina — klaver
e, Herman — oboe

XXI lend (1945/46)

ärru (Aarne), Else — kompositsioon

XXII lend (1946/47)

Elga — koorijuhtimine
Nelly — koorijuhtimine
(Ilves), Ilona — koorijuhtimine
aveer, Vaike — koorijuhtimine
Heljo — klaver
Aita — koorijuhtimine
et, Aado — kompositsioon
e, Helvi — koorijuhtimine

XXIII lend (1947/48)

Erna — klaver
, Helmi — laul
Paul — kontrabass

Tatrik, Lembit — viiul
Toona, Marta — viiul

XXIV lend (1948/49)

Ilves, Heimar — kompositsioon
Kask, Irina — laul
Loo, Asra — klaver
Tiidus, Klaudia — laul
Kannuluik, Paul — lavakunst
Länts (Taarna), Inna — lavakunst

XXV lend (1949/50)

Garšnek, Anatoli — kompositsioon
Kallak (Mets), Laine — klaver [12]
Kiilaspea, Ants — koorijuhtimine
Kõrver, Boris — kompositsioon
Normet, Leo — kompositsioon
Rannap, Heino — koorijuhtimine
Rikand, Heino — klaver

XXVI lend (1950/51)

Gurjev, Viktor — laul
Joamets, Hilda — laul
Järvi, Vallo — orkestridirigeerimine
Kaldver, Inge — klaver
Karm, Aime — klaver
Kõlar, Erich — orkestridirigeerimine
Külvand, Harry — muusikateadus
Laidre, Ellen — laul
Lauren (Vaag), Salme — laul
Lippus, Endel — viiul
Mägi, Ester — kompositsioon
Olm, Hilja — klaver
Orusaar, Helmut — trompet
Ots, Georg — laul
Relvik, Virve — koorijuhtimine
Roolaid, Alice — laul
Rudneva, Olga — klaver
Strutzkin, Aino — muusikateadus
Trilljärv, Ira — koorijuhtimine
Vahi, Vaike — klaver
Eelmäe, Lembit — lavakunst
Kuljus, Judith — lavakunst
Maasik, Oie — lavakunst
Malin, Helene — lavakunst
Novek, Eva — lavakunst
Pahkla, Voldemar — lavakunst
Pant, Elsa — lavakunst
Pirn, Astrid — lavakunst
Põldmaa, Susella — lavakunst
Päss, Aurelie — lavakunst
Rasmus, Leida — lavakunst

[12] Kuna Saksa okupatsiooni ajal välja antud diplomit ei loetud kehtivaks, lõpetas konservatooriumi teistkordselt.

Rummo, Linda — lavakunst
Rüütlane, Asta — lavakunst
Saar, Johannes — lavakunst
Süvalepp, Galina — lavakunst
Süvalepp, Kulno — lavakunst
Urve, Feliks — lavakunst

XXVII lend (1951/52)

Jalajas, Erich — kompositsioon
Joala (Ridamäe), Helgi — koorijuhtimine
Johanson, Ernst — muusikateadus
Järvela, Uno — koorijuhtimine
Kasvand, Roland — viiul
Kõrvits, Harri — muusikateadus
Lippus, Virve — klaver
Mark, Lehte — laul
Muhk, Amalie — harf
Naissoo, Uno — kompositsioon
Rohtla (Saks), Ilme — klaver
Rohtla, Voldemar — oboe
Siimon, Lulli — kompositsioon
Toompea, Georg — koorijuhtimine
Uuehendrik, Aino — klaver
Vahisalu, Robert — laul

XXVIII lend (1952/53)

Aasa, Maie — klaver
Aassalu (Karnavičiene), Aksa — laul
Iline, Magda — koorijuhtimine
Ivalo, Rait — laul
Kaljuste, Galina — laul
Kasemägi, Robert — metsasarv
Kirsipuu, Vilma — viiul
Lepa, Ester — laul
Metsma (Agur), Helju — klaver
Otsa, Harri — kompositsioon
Rannap, Ines — viiul
Rekkaro (Karindi), Laine — koorijuhtimine
Rekkaro, Peeter — klaver
Saanpere, Eugen — fagott
Siimon (Tampere), Aime — klaver
Soosaar, Aino — laul
Tamberg, Eino — kompositsioon
Tamberg, Linda — klaver
Verlin, Lembit — koorijuhtimine

XXIX lend (1953/54)

Barsov, Jüri — laul
Dolgušina, Elena — koorijuhtimine
Ilja, Harry — koorijuhtimine
Jürisalu, Heino — kompositsioon
Kolna, Jaan — kompositsioon
Kõlar, Leelo — klaver
Laasmäe, Roland — koorijuhtimine
Lokk, Peeter — koorijuhtimine
Maisa, Helvi — koorijuhtimine

Pajupuu, Helmeren — klaver
Podelski, Gennadi — kompositsioon
Radamus, Virve — viiul
Raidal, Kuldja — klaver
Reinla, Victor — klarnet
Russak, Ago — klaver
Sõber, Ants — kompositsioon
Uibo, Harald — koorijuhtimine
Urb, Silvia — laul
Uuetoa (Mallene), Vilma — klaver
Väinmaa, Viiva — klaver
Üppis, Gertrud — laul

XXX lend (1954/55)

Alango, Raimond — laul
Aumere, Helga — muusikateadus
Heinvee, Liidia — laul
Issakova, Ludmilla — laul
Kaljuste, Heino — koorijuhtimine
Kuusk, Harri — koorijuhtimine
Külvand, Aino — laul
Lepik, Valve — koorijuhtimine
Lääne, Heli — klaver
Padrik, Paula — laul
Ratassepp, Arvo — koorijuhtimine
Sarv, Mall — klaver [13]
Žitkova, Tatjana — laul
Talvik, Maris — viiul
Tõnson, Helga — muusikateadus
Tõnuri, Harri — muusikateadus

XXXI lend (1955/56)

Alperten, Moissei — viiul
Bargman, Mihhail — koorijuhtimine
Garelik, Oskar — klaver
Goznaja, Renata — klaver
Istomina-Kastrovskaja, Muza — koorijuhtimine
Kaplan, Semjon — vioola
Kareva, Hillar — kompositsioon
Merkson (Vollmann), Sinaida — koorijuhtimine
Nižnikova, Leonora — viiul
Nossenko, Grigori — laul
Oit, Aarne (Arne) — kompositsioon
Ojakäär, Valter — kompositsioon
Pikknurm, Olev — klarnet
Püvi, Aleksander — laul
Raide, Therese — klaver [14]
Rjabov, Aleksander — klarnet
Siiak, Harald — koorijuhtimine
Skoblo, Valentin — tšello
Tertsius, Salma — laul
Tigane, Maie — koorijuhtimine

[13] Vt. viide 12 lk. 64.
[14] Vt. viide 12 lk. 64.

Vilimaa (Himbek), Aino — klaver
Vinter, Ülo — kompositsioon

XXXII lend (1956/57)

Aasa, Harald — viiul
Bergmann, Maare — klaver
Bergmann, Ülo — koorijuhtimine
Hammer, René — laul
Link, Maimu — koorijuhtimine
Loon, Filip — klaver
Galieva, Elmira — laul
Järvet, Ervin — laul
Litvinov, Vsevolod — laul
Lätte, Raimund — koorijuhtimine
Maasing, Renate — laul
Merila, Aino — klaver
Nellis, Niina — klaver
Rinaste, Jaan — tšello
Rokkaro, Virve — koorijuhtimine
Roos, Evi — klaver
Sääts, Jaan — kompositsioon
Saulus, Samuel — flööt
Tilberg, Liidia — flööt
Tuper, Lilian — klaver
Vulkina, Aleksandra — viiul
Zender (Hein), Valentina — laul

XXXIII lend (1957/58)

Abelian, Eva — viiul
Gemina, Galina — klaver
Korma (Ainsalu), Elga — koorijuhtimine
Kurt, Benito (Peeter) — tromboon
Lõhajas, Elli — laul
Mürgens, Leida — laul
Paris (Tordik), Vivian — muusikateadus
Prisson, Johannes — muusikateadus
Ransa, Veera — klaver [15]
Rask, Argo — laul
Rask (Mellik), Silvia — koorijuhtimine
Rull, Imbi — muusikateadus
Sular, Harry — klarnet
Tikre, Raivo — koorijuhtimine
Tani, Endel — laul
Tardi (Saar), Liia-Mai — klaver
Teelaid, Heinar — metsasarv
Teider, Eda — koorijuhtimine
Teverovskaja, Marianna — klaver
Ülspert, Rein — fagott
Vandel, Feliks — muusikateadus
Zötškov, Boris — tšello
Aare, Ülev — klaver
Helberg, Valgar — kompositsioon
Virmais, Helgi — koorijuhtimine
Longi, Karl — koorijuhtimine
Paras, Ruuta — klaver

[15] Vt. viide 12 lk. 64.

Taremaa, Uuno — koorijuhtimine
Tordik, Evald — laul
Viires, Valdar — koorijuhtimine
Viks, Hugo — laul

XXXIV lend (1958/59)

Aasmets, Ilmar — fagott
Areng, Kuno — koorijuhtimine
Arike, Ell — muusikateadus
Ellerhein (Metsala), Anne — kompositsioon
Ivanova, Kira — laul
Kaljulaid, Hudo — oboe
Lani, Dagmar — koorijuhtimine
Lapidus, Vladimir — tšello
Lemmik, Heino — kompositsioon
Loit, Erich — viiola
Luksep, Heldur — muusikateadus
Miks (Valk-Falk), Maris — klaver
Možeiko, Lev — trompet
Oja, Enn — koorijuhtimine
Palm, Tiina — klaver
Parsadanov (Parsadanjan), Boris — kompositsioon
Peets (Jaanivald), Lehte — koorijuhtimine
Poola, Mall — koorijuhtimine
Pärg, Valter-Ivar-Jüri — laul
Reimets, Iris — koorijuhtimine
Rikas, Heino — laul
Roots, Valdur — klaver
Seppik (Freiberg), Imbi — klaver
Soomere, Uno — klaver
Tamm, Alma — koorijuhtimine
Viires, Viido — oboe
Värv, Heldur — oboe

XXXV lend (1959/60)

Anniko, Irina — koorijuhtimine
Antzon, Kaupo — metsasarv
Ginsburg, Semjon — kontrabass
Hõlpus, Olev — koorijuhtimine
Juhanson, Niina — klaver
Kirs, Verni — laul
Kleemeier (Sarapuu), Leili — koorijuhtimine
Kreen, Uno — laul
Krusman, Hugo — koorijuhtimine
Köögard (Toomsalu), Linda — laul
Käsper, Viive — muusikateadus
Lang (Toode), Mai — klaver
Lätte, Hiie — klaver
Lüüs, August — koorijuhtimine
Marguste, Anti — kompositsioon
Meri (Kaevats), Sale — koorijuhtimine
Musting, Villu — klarnet
Pedraudse, Gunnar — kompositsioon
Raias, Ahti — koorijuhtimine
Sau, Olev — koorijuhtimine
Saul (Lääts), Heli — laul

Saviauk, Ell — klaver
Sepp (Ots), Heli — klaver
Sööt, Ants — koorijuhtimine
Vaht, Aino — laul

XXXVI lend (1960/61)

Aulis (Kõrgemägi), Eda — koorijuhtimine
Hindrikson, Viive — koorijuhtimine
Kaerma (Reiljan), Helve — klaver
Kelder, Eugen — klaver
Kulkina, Galina — laul
Laul, Venno — koorijuhtimine
Leesma (Kadarik), Ivika — kompositsioon
Lätte, Raimund — kompositsioon
Markus, Heino — muusikateadus
Markus, Rudolf — klarnet
Mespak, Hirvo — metsasarv
Mikk, Arne — laul
Mälksoo, Rein — viiul
Mürk (Andre), Raidi — koorijuhtimine
Nikitina, Galina — klaver
Orgse, Sulev — viiul
Pajur, Ülo — koorijuhtimine
Raidal (Pakri), Maigi — klaver
Rebane (Arro), Ene — klaver
Rikandi, Elsa — koorijuhtimine
Rikandi, Harry — viiul
Seep, Enn — klaver
Sermand, Laine — koorijuhtimine
Topoleva, Salme — koorijuhtimine
Važinskaja-Solovjova, Jelena — laul
Vasli, Helvi — klaver
Veevo, Lembit — kompositsioon
Üleoja, Ants — koorijuhtimine
Aav, Tõnu — lavakunst
Alev (Sööt), Meeli — lavakunst
Eek, Olev — lavakunst
Kalmet, Hanno — lavakunst
Klooren, Mati — lavakunst
Mikiver, Mikk — lavakunst
Nopri, Ants — lavakunst
Olmaru, Linda — lavakunst
Olmaru, Rein — lavakunst
Parker (Aru), Ines — lavakunst
Põldots, Sirje — lavakunst
Raus, Sander — lavakunst
Rästas, Maila — lavakunst
Saul, Jaan — lavakunst
Tamm, Sulev — lavakunst
Üksküla, Aarne — lavakunst
Üksküla, Sinaida — lavakunst

XXXVII lend (1961/62)

Bergmann, Ülo — viiola
Hirv (Potter), Eva — muusikateadus
Härm (Laul), Reet — klaver
Kirasik (Üleoja), Ene-Juta — koorijuhtimine

King, Jaak — metsasarv
Kipp (Lissovenko), Aino — koorijuhtimine
Kuusepuu (Uke), Helmi — laul
Maiste, Teo-Endel — laul
Marguste, Ellen — koorijuhtimine
Mäeots, Õie — klaver
Orgse (Ots), Mare — klaver
Pedraudse (Selg), Ada — koorijuhtimine
Purga, Sirje — koorijuhtimine
Rööp (Uibopuu), Vaike — koorijuhtimine
Saat (Annikov), Ingrid — viiul
Semlek, Leo — muusikateadus
Sokova (Lööve), Frieda — klaver
Sommer (Kodres), Elna-Imbi — klaver
Soomere, Uno — kompositsioon
Suurväli, Hans — klarnet
Tauk, Helju — muusikateadus
Toomingas, Ants — viiola
Toomjõe (Harju), Ivi-Heljo — koorijuhtimine
Topman, Jaak — viiola
Topman, Oivi-Monika — muusikateadus
Tralla, Tiit — laul
Uudel (Mälksoo), Eha — klaver
Vargin, Ludmilla — klaver

XXXVIII lend (1962/63)

Ehala, Ene-Reet — koorijuhtimine
Hindpere, Hans — kompositsioon
Juul, Ivo — tšello
Kivita, Maie — koorijuhtimine
Krumm, Hendrik — laul
Kulikova, Valleria — klaver
Maimik, Viiu — klaver
Mikiver (Gerretz, Viljanen), Riina — klaver
Muldre, Leho — metsasarv
Noodla, Harald — laul
Oja, Olev — koorijuhtimine
Pajupuu, Aksel — koorijuhtimine
Perens, Peeter — koorijuhtimine
Plink, Jüri — klaver
Pulk, Herbert — koorijuhtimine
Purga, Paul — viiul
Pärt, Arvo — kompositsioon
Regi, Aadu — klarnet
Rosenvald, Helmut — kompositsioon
Sildos, Mihkel — laul
Tamm, Ado — metsasarv
Tauts, Urve-Helgi — laul
Tšargeišvili-Käbin, Aira — klaver
Täht, Linda — koorijuhtimine
Vellner (Sisa), Ülle — klaver
Vest, Kalju — flööt

XXXIX lend (1963/64)

Aljaste, Mari-Ann — klaver
Antoni, Uno-Rudolf — klaver

ramjan, Feliks — tromboon
rossthal (Pakk), Eve-Piia — viiul
antson, Helle — klaver
ogi (Kuuseoks), Ada — klaver
angron, Tõnu — koorijuhtimine
skula, Jüri — tromboon
as, Eri — koorijuhtimine
iksaar, Epp-Eo — koorijuhtimine
lo, Ella — koorijuhtimine
oitme, Endel — koorijuhtimine
uo, Johannes — koorijuhtimine
öove, Elmo — koorijuhtimine
relaid, Sirje — koorijuhtimine
nep, Ants — fagott
ju, Eve — klaver
nd, Tiiu — klaver
atsepp, Reet — koorijuhtimine
ep, Pilvi — koorijuhtimine
i, Henno-Allan — laul
n, Reet — viiul
mere (Erendi), Hille — viiul
s, Väino — koorijuhtimine
k, Ivi — viiul
meleht, Toomas — viiul
sepp, Peep — viiul
Tiiu — klaver
l, Tiiu — koorijuhtimine
es, Margarita — laul

XL lend (1964/65)

l, Elvi — koorijuhtimine
nseel, Laine — koorijuhtimine
esaks, Ott — koorijuhtimine
soo, Aavo-Valdur — muusikateadus
t, Märt — koorijuhtimine
a, Lennart — koorijuhtimine
u (Semlek), Helle-Oode — klaver
, Aare — tromboon
sk, Luule — koorijuhtimine
sk, Priit — muusikateadus
adi, Helle — klaver
, Mart — klaver
ne, Tiia — koorijuhtimine
de, Heili-Maret — laul
ert, Kersti — klaver
ri, Viive — klaver
Henn — laul
k, Eino — koorijuhtimine
osson, Silvia — koorijuhtimine
e, Ago — kontrabass
assepp, Valdo — koorijuhtimine
palu, Liidia — koorijuhtimine
, Rein — puhkpilliorkestri dirigeerimine
memägi, Eeva — koorijuhtimine
ru, Mare — viiul
maa, Enn — kompositsioon
k, Endel — laul
apuu, Anu — koorijuhtimine
bert, Rudolf — lavakunst
Garšnek (Kreem), Ann — lavakunst
Härm, Viiu — lavakunst
Ilo, Helgi — lavakunst
Jõe, Milvi-Maila — lavakunst
Karm, Karin — lavakunst
Kraam, Enn — lavakunst
Laanet (Komissarov), Luule — lavakunst
Lepik, Iivi — lavakunst
Mihhailova, Maria — lavakunst
Mikiver, Tõnu — lavakunst
Mikk, Tõnu — lavakunst
Orlova, Liina — lavakunst
Raus, Mauri — lavakunst
Rändsaar (Dikson), Viivi — lavakunst
Seppik, Peep — lavakunst
Tamm, Tõnu — lavakunst
Tammin, Kalev — lavakunst
Tuuling, Anne — lavakunst
Tuuling, Margus — lavakunst
Vark, Uno — lavakunst

XLI lend (1965/66)

Aedna, Merike — viiul
Eerik, Henn — laul
Eesvald, Aino — koorijuhtimine
Hilpus (Tarum), Malle — koorijuhtimine
Indas, Ilme — koorijuhtimine
Irjas, Heino — flööt
Jaaksoo, Tiina — muusikateadus
Joonase, Maimo — koorijuhtimine
Joonase, Riho — flööt
Jõulma (Vaitmaa), Merike — muusikateadus
Jürisoo (Mägi), Imbi — klaver
Kiilaspää, Enn — koorijuhtimine
Kiviloo, Enn — klaver
Kubenska, Helgi — koorijuhtimine
Kuus, Jüri — trompet
Laur, Lehte — koorijuhtimine
Lõhmus, Aime — klaver
Malm, Heiti — fagott
Merzin (Välba), Taimi — koorijuhtimine
Mäede, Kira — koorijuhtimine
Pedaste, Ene — viiul
Randma, Lille — klaver
Reispuk, Liidia — koorijuhtimine
Rohlin, Arno — muusikateadus
Taal (Laasmäe), Linda — koorijuhtimine
Timakova, Irina — klaver
Tomberg, Nelli — koorijuhtimine
Traks, Vivian — koorijuhtimine
Valdma, Arbo — klaver
Velmet, Malle — klaver
Õruste, Jüri — metsasarv

XLII lend (1966/67)

Aksel, Ado — flööt
Altrov, Riho — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Annamaa, Küllu — klaver
Haamer (Renter), Maarja — laul
Heinsalu (Moik), Maia — klaver
Jakobson, Marta — koorijuhtimine
Jefimova, Liane — klaver
Juurikas, Hendrik — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Jürissaar, Ottniell — koorijuhtimine
Kullam, Ivi — koorijuhtimine
Kuus, Imbi-Malle — viiul
Kuusk, Ivo — laul
Kärmas, Mati — viiul
Laasi (Sau), Olli — klaver
Lamp, Kersti — klaver
Loogna, Vello — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Meier, Udo — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Mägi, Ene — tšello
Märtin, Mati-Ivo — koorijuhtimine
Orav, Illart — laul
Paklar (Arak), Volita — klaver
Pehka, Aare — flööt
Puusta (Maack), Aita — klaver
Pärn (Kurik), Tiina — klaver
Reimann, Matti — klaver
Rinaldo, Lehte — koorijuhtimine
Räästas, Kaljo — laul
Rõuk, Mai — tšello
Saar, Neeme — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Sau, Olev — kompositsioon
Sikk (Üksik), Ene-Mall — klaver
Sõber, Helje — koorijuhtimine
Sõlg, Made — klaver
Topman, Oivi-Monika — klaver
Tõnisson, Ilmar — klarnet
Velmet, Toomas — tšello
Vikat, Maie — koorijuhtimine
Vinnal, Piia — koorijuhtimine
Viru, Valdeko — kompositsioon
Üksik, Ülo-Priit — klarnet

XLIII lend (1967/68)

Annion, Heinrich — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Altrov, Hannes — klarnet
Antanavičius, Jonas — laul
Borissenko, Eduard — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Eessaar (Rohtma), Irja — trompet
Elson, Arda — koorijuhtimine
Elštein, Alla — viiul
Gercans, Janis — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Hedermann, Ene — klaver
Helm, Valdur — koorijuhtimine
Ignatjev, Viktor — kompositsioon
Jakon, Heldur — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Kaal, Anu — laul
Kaldvee, Heino — viiul
Karing (Arouella), Tiiu — klaver
Karu, Iira — klaver
Karu, Vello — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Kiik, Sirje — koorijuhtimine
Kivi, Sirje — klaver
Kraav, Märt — muusikateadus
Kravtsov, Nikolai — muusikateadus
Kravtsov, Nikolai — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Kuslap, Kaie — koorijuhtimine
Kuslap, Voldemar — laul
Laja, Lemmi — koorijuhtimine
Lauring (Köbas), Anu — koorijuhtimine
Luhats, Toivo — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Luide (Loopere), Tiiu — klaver
Martjanov, Boris — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Mustasaar, Laine — laul
Mägi, Nelly — klaver
Mäeots, Anneli — koorijuhtimine
Orusaar, Sigrid — flööt
Palm, Mati-Johannes — laul
Pille, Ebe — koorijuhtimine
Pille, Heino — trompet
Pärtna, Priit-Andres — koorijuhtimine
Rood, Helju — koorijuhtimine
Sepp, Maie — klaver
Sooleht, Helle — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Tammann, Venda — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Tammik, Raivo — koorijuhtimine
Tamra, Maie — koorijuhtimine
Tomberg, Ilmar — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Traksmann, Karin — klaver
Tuberik, Karl — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Ulm, Ester — muusikateadus
Unt, Aile — koorijuhtimine
Vahuri, Aarne — klaver
Vanamölder, Evi — laul
Jakobi (Karisma), Katrin — lavakunst
Jakobi, Peeter — lavakunst
Klooren, Enn — lavakunst
Komissarov (Helenurm), Helle-Reet — lavakunst
Komissarov, Kalju — lavakunst
Kukli, Dina — lavakunst
Ots, Andres — lavakunst
Mikkor, Ilmar — lavakunst
Randviir, Tiiu — lavakunst
Roo, Ago — lavakunst
Sal (Saller), Ago — lavakunst

amm (Lill), Mari — lavakunst
ooming, Jaan — lavakunst
ass, Raivo — lavakunst
rbsoo, Mari — lavakunst

XLIV lend (1968/69)

rov, Mare — muusikateadus
ike, Aita — puhkpilliorkestri dirigeerimine
nilov, Vladislav — klaver
bek, Anne — koorijuhtimine
n, Tiina — klaver
nberg, Epp — klaver
nu, Heli-Maria — koorijuhtimine
ustel, Liivia-Elliki — koorijuhtimine
aimäe, Mati — trompet
ari, Reet — klaver
ns, Mall — koorijuhtimine
rorukov, Anatoli — puhkpilliorkestri dirigeerimine
, Heldi — koorijuhtimine
ar, Viive — koorijuhtimine
urm (Aulis), Urve — muusikateadus
, Silvi — klaver
(Tehva), Irene-Maria — klaver
(Saar), Epp — viiul
sik, Jüri — tromboon
uu, Malle — koorijuhtimine
oo, Ede-Maie — puhkpilliorkestri dirigeerimine
ik, Ahti — laul
ng, Vaike — flööt
, Riina — metsasarv
a, Sirje — klaver
aag, Jaan — viiul
Konstantin — koorijuhtimine
rt (Traksmann), Liina — klaver
Astrid — muusikateadus
k, Heino-Raimund — kompositsioon
, Alo — koorijuhtimine
urm, Tiit — kompositsioon
, Paul — koorijuhtimine
väli, Tiina — tšello
s, Leonid — viiul
enko, Galina — klaver
ina, Larissa — klaver
feld, Eda-Maie — puhkpilliorkestri dirigeerimine
a, Helga — koorijuhtimine
ovskaja, Inna — klaver
nal, Hillar — viiul
, Marju — laul
n, Tõnu — trompet
on, Enn — puhkpilliorkestri dirigeerimine
mann, Mart — viiul
mäe (Tankler), Eve — klaver
r, Helgi — koorijuhtimine

XLV lend (1969/70)

Dikson, Raivo — koorijuhtimine
Eilmann (Laur), Mare — klaver
Elm, Ene-Merike — koorijuhtimine
Erm, Anne — kompositsioon
Fink (Braschinskaja), Meeri — klaver
Heinsalu (Peäske), Tiiu — viiul
Heiste, Anne — klaver
Humal, Mart — klaver
Innos (Schütz), Mare — klaver
Jagomägi, Viktoria — koorijuhtimine
Jukk, Endel — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Jõgeva, Mare — laul
Karin, Epp — viiul
Karin, Rein — klarnet
Kiilaspää, Tiina — koorijuhtimine
Kurvits, Tiiu — koorijuhtimine
Latuta, Jana — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Levald, Tiiu — laul
Loona, Kalle — viiul
Makarenko, Olga — klaver
Matse, Mai — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Mesner, Udo — muusikateadus
Moks, Jaak — koorijuhtimine
Must, Ülle — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Mägi, Riho — tuuba
Neem, Eve — laul
Oja, Olev — sümfooniaorkestri dirigeerimine
Olt, Kaupo — kontrabass
Palm, Kersti — klaver
Palm, Pille — koorijuhtimine
Peiker, Ene — koorijuhtimine
Peäske, Anne — koorijuhtimine
Peäske, Raivo — flööt
Peäske, Toivo — klaver
Pilliroog, Arvo — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Pleksepp, Miralda — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Purga, Arvo — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Põldmäe, Alo — kompositsioon
Püttsepp (Katsuba), Mai — klaver
Randla, Tiiu — koorijuhtimine
Reimann, Tõnu — viiul
Roosimäe, Endel — muusikateadus
Ruht, Endel — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Rõuk, Leelo — klaver
Saareväli, Meeme — kontrabass
Sarv, Jaan — muusikateadus
Saul, Peeter — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Schütz, Juhan — viiul
Sion (Gabral), Lea — klaver
Smirnova, Ljudmila — klaver
Soots, Leo — koorijuhtimine
Sule, Raili — muusikateadus
Svedova (Kirillova), Natalja — klaver
Tolli, Tiia-Helina — koorijuhtimine
Uusma, Rein — klarnet
Vilumets, Aili — muusikateadus
Välja, Toomas — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Bender, Liis — lavakunst
Järvis, Ene — lavakunst
Kaldma, Kalle — lavakunst
Kilvet, Kaarel — lavakunst
Klaser, Mall — lavakunst
Laos, Kristi — lavakunst
Laos, Rein — lavakunst
Loorits, Marje — lavakunst
Niin, Jüri — lavakunst
Pillak, Helene — lavakunst
Pillak, Peep — lavakunst
Pärn, Malle — lavakunst
Tepandi, Tõnu — lavakunst
Uibo, Väino — lavakunst
Ulfsak, Lembit — lavakunst

XLVI lend (1970/71)

Alaberg, Erik — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Eliste, Maire — koorijuhtimine
Gustke (Pilliroog), Ene — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Jürme (Paat), Katrin — klaver
Jürisoo, Epp — klaver
Kardna, Linda — koorijuhtimine
Kase, Andres — klaver
Kasu, Evi — koorijuhtimine
Klesment, Erko — kontrabass
Koehberg (Tõnupärt), Thea — klaver
Koldits, Maie — klaver
Kont, Vello — klarnet
Kostabi, Helmut — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Kuntu, Maaja — koorijuhtimine
Kuulberg, Mati — kompositsioon
Kuulberg, Tiiu — klaver
Laan, Andres — viiul
Lassmann, Peep — klaver
Läos, Johannes — kompositsioon
Lest, Taivo — klaver
Lillepärk, Ene — koorijuhtimine
Linnas, Aino — koorijuhtimine
Metsjärv, Ene — klaver
Milli, Jaan — viiul
Muür, Ants — klarnet
Nagla, Hendrik — klarnet
Pakri, Ilmar — kompositsioon
Petersoo, Anneli — koorijuhtimine
Puškova, Tatjana — klaver
Päbus, Maimu — klaver
Rahula, Aime — koorijuhtimine
Reino, Ülle — koorijuhtimine
Rumessen, Vardo — klaver
Rööp, Peeter — flööt
Sarapuu, Aleksander — laul
Schmidt (Raudmägi, Loide), Helle-Veera — klaver
Schmidt, Madis — fagott
Soode, Virve — klaver
Šeptalova, Inna — koorijuhtimine
Zagorulko, Aleksander — viiul
Tamra, Kalle — muusikateadus
Valdaru, Linda — muusikateadus
Vompa, Heino — laul

XLVII lend (1971/72)

Audru, Jaan — muusikateadus
Djatškovskaja (Tambre), Olga — klaver
Dombrovskaja, Ludmilla — laul
Erss, Eeva-Maria — koorijuhtimine
Grigorenko, Juri — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Hälvin, Inda — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Juul, Jaanus — kompositsioon
Järg, Leida-Tiia — muusikateadus
Kangron, Ene — koorijuhtimine
Karm, Moonika — koorijuhtimine
Keerdo, Aime — viiul
Koppel, Katri-Julia — muusikateadus
Kuimet, Helga — koorijuhtimine
Kuusik, Kaido — laul
Kärner, Anne — muusikateadus
Läänemägi (Rumessen), Maaja — laul
Maior, Viiu — koorijuhtimine
Männik, Virve — koorijuhtimine
Nahkur, Anu — klaver
Nahkur, Toivo — klaver
Nazarov, Vladimir — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Neppi (Olt), Evi — tšello
Nuut, Külliki — laul
Olesk, Ilmar — klarnet
Ostropolets, Mihhail — klaver
Paliale, Heino — klaver
Paliale, Sirje — viiul
Pebre (Piigli), Liine — klaver
Pepik (Toro), Merike — koorijuhtimine
Rookäär, Milvi — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Soome, Aime — laul
Stjuf, Tiia — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Subin (Vabrit-Barkauskas), Tiina — muusikateadus
Zink, Peep — trompet
Tallinn (Antzon), Anu — klaver
Toon, Ludmilla — koorijuhtimine
Tomson, Maret — muusikateadus

Turp, Tiina — muusikateadus
Uffert, Mati — viiul
Villems, Sirje — laul
Väät, Sirje — koorijuhtimine
Annast, Helgi — lavakunst
Arnover, Toivo — lavakunst
Eensalu, Ivo — lavakunst
Jamson, Vello — lavakunst
Kotkas, Rein — lavakunst
Kurve, Igor — lavakunst
Laasik, Paul — lavakunst
Pihlak, Helle — lavakunst
Raag, Kersti — lavakunst
Randus, Koit — lavakunst
Sulli, Siim — lavakunst
Tätsep, Tõnis — lavakunst
Saar, Tõnu — lavakunst
Sang, Katrin — lavakunst
Tamleht, Jaak — lavakunst
Tammet, Raul — lavakunst
Toma, Peeter — lavakunst
Zimmann, Martin — lavakunst
Zilding, Juhan — lavakunst

XLVIII lend (1972/73)

Aleksejev, Aleksander — metsasarv
Ehmann, Tõnu — laul
Jegenko, Natalia — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Jurjev, Rostislav — laul
Kõne (Lohuaru), Marje — klaver
Leesal, Mart — muusikateadus
Lisjev, Vladimir — klaver
Mängova, Tatjana — klaver
Mõõ, Krista — klaver
Pedarik, Helena — klaver
Rinovski, Igor — klaver
Sagro, Raimo — kompositsioon
Semaa, Olavi — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Tõrs, Jaan — viiul
Vaspää, Tiina — kompositsioon
Vahrad, Kaie — laul
Vaik, Mart — klaver
Vaik, Jaan — viiul
Vaiste, Reet — viiul
Vaiste, Kadrin — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Vähe, Olaf — klaver
Vaisik, Jaak — oboe
Vaisik, Mare — koorijuhtimine
Vaik, Kadri — viiul
Valvee, Niina — viiul
Vanik, Aarne — kompositsioon
Vanik, Maris — muusikateadus
Vasin, Igor — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Vee, Tiiu — koorijuhtimine
Ovetškin, Georgii — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Pall (Vanaselja), Reet — klaver
Pilliroog, Ene — muusikateadus
Põld, Anna — klaver
Raik, Priit — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Raik, Siiri — klaver
Rajamägi, Rein — laul
Ratassepp, Jüri — klaver
Rohtmets, Katrin — klaver
Räämet, Heli — klaver
Rääst, Ahti — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Salumets, Sirje — viiul
Salumets, Vello — fagott
Sild, Olavi — viiul
Sildna, Kaja — laul
Sumera, Kersti — klaver
Sumera, Lepo — kompositsioon
Zõkejeva, Jelena — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Tamkõrv, Hedda — koorijuhtimine
Taru, Ene — muusikateadus
Tetsmann, Kaarel — koorijuhtimine
Traks, Lembit — koorijuhtimine
Tseplis, Erna — klaver
Tungal, Olga — koorijuhtimine
Uljantšenko, Viktoria — klaver
Valgma, Ole — koorijuhtimine
Vassipov, Kadim — klaver
Väli, Helju — koorijuhtimine
Väljaots, Mari — viiola

XLIX lend (1973/74)

Aarma, Merike — koorijuhtimine
Aava, Lehte — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Ainbinder, Svetlana — klaver
Belova, Olga — klaver
Bleive, Rein-Mihhail — klaver
Ehala, Olav — kompositsioon
Eimre, Ene — klaver
Gurjev, Maria — laul
Gurjev, Viktor — klaver
Heinmaa, Gerda — klaver
Kaasik, Allar — tšello
Kahar, Marika — koorijuhtimine
Kalaus, Heiki — tromboon
Kisseliova, Tatjana — klaver
Koppel, Annes — viiul
Kostroma, Helle-Mai — koorijuhtimine
Kovaltšuk, Natalja — klaver
Laid, Arvo — laul
Lepik, Liivi — koorijuhtimine
Lilie, Peeter — koorijuhtimine
Linask, Külli — viiul
Lääne, Ilmar — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Markadejeva, Galina — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Mattisen, Enno — klarnet
Mattisen, Tiina — muusikateadus
Morozova, Tatjana — muusikateadus
Nõgene, Endel — trompet
Patune, Ruth — klaver
Põllupüü, Aili — muusikateadus
Ratassepp, Lorita — laul
Saar, Peeter — klaver
Sakkos, Natalia — klaver
Sakkos, Vello — klarnet
Sarrap, Anne — klaver
Sarrap, August — kontrabass
Selgis (Kaldmaa), Maret — klaver
Sildna, Rein — trompet
Stoltsen, Arvo — klarnet
Tammpere, Aita — koorijuhtimine
Tobler (Järva), Inna — muusikateadus
Tulubjev, Vjatšeslav — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Uibokand, Urve — viiul
Urma, Helle — koorijuhtimine
Uuli, Eino — klaver
Veenre, Toomas — viiul
Verrev, Oiela — laul
Oun, Jaan — flööt
Oun, Katrin — koorijuhtimine
Aarma, Jüri — lavakunst
Hanschmidt, Teet — lavakunst
Klenskaja, Maria — lavakunst
Kull, Elle — lavakunst
Laes, Väino — lavakunst
Mellov, Zoja — lavakunst
Mihkelson, Kaie — lavakunst
Nebel, Lauri — lavakunst
Raave, Riita — lavakunst
Rõõmussaar, Jaan — lavakunst
Vaher, Margus — lavakunst

L lend (1974/75)

Elkind, Jelena — klaver
Ernstson, Ruth — klaver
Floss (Sild), Irina — klaver
Grencstein (Traks), Lia — klaver
Grubba, Gisela — koorijuhtimine
Grünthal, Sirje — koorijuhtimine
Haasma, Arne — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Hellermann, Marika — viiul
Ilvik, Valentina — koorijuhtimine
Juurikas, Tiit — klarnet
Jõeleht, Aili — muusikateadus
Kargina, Ludmilla — klaver
Kasik, Kuuno — klarnet
Kauksi, Kalle — metsasarv
Kitzberg, Ruth — laul
Klomann, Tõnu — klaver
Kulm, Tiiu — viiola
Kurg, Külvi — viiul
Kõiv, Aino — laul
Ling, Tõnu — tšello
Lippus, Urve — muusikateadus
Maiorova, Niina — klaver
Maiste, Ellen — klaver
Muts, Paavo — fagott
Mähhar, Mare — muusikateadus
Nõgene, Eve — klaver
Pedriks, Toomas — laul
Põder, Teet — oboe
Raal, Olev — klaver
Rebane, Kai — viiul
Rent, Jüri — koorijuhtimine
Roostalu, Mati — laul
Rööp (Aun), Karin — koorijuhtimine
Smetannikova, Ljudmila — klaver
Sõro, Ülo-Matti — trompet
Sein (Lehtonen), Ariel — klaver
Zink, Ene — klaver
Tali, Rein — koorijuhtimine
Tamm, Liivi — koorijuhtimine
Tomson, Erika — flööt
Truškina, Natalia — klaver
Uuli, Katrin — viiul
Viller, Leo — viiul
Voltein, Valdek — trompet
Voltein, Vello — klarnet
Õunapuu, Marko — kontrabass
Õunpuu, Sirje — viiul

LI lend (1975/76)

Eespere, Evi — koorijuhtimine
Ennet, Anneli — muusikateadus
Esko, Niina — koorijuhtimine
Fuchs, Elle — fagott
Glozman, Natalija — klaver
Haasma, Urvi — muusikateadus
Hiob, Tõnis — klarnet
Juss, Sirje — muusikateadus
Jürgenson, Valter — tromboon
Kaljuste, Tõnu — koorijuhtimine
Kauts, Juss — klarnet
Kerem, Mirjam — viiul
Kiik, Tiit — klaver, orel
Kivi, Inna — muusikateadus
Kongas, Toivo — tromboon
Koppel (Seljov), Alli — klaver
Kreek, Maria — muusikateadus
Kuurme, Tõnis — fagott
Laatre, Milvi — koorijuhtimine
Lokuta, Merike — koorijuhtimine
Maidre, Maie — flööt
Mets, Niina — viiola
Ots, Aavo — koorijuhtimine, trompet
Otto, Anne — klaver
Peterson, Peeter — metsasarv

om, Reet — koorijuhtimine
pov, Viktor — trompet
rga, Arvo — oboe
ura, Sirje — laul
adik, Reet — puhkpilliorkestri dirigeerimine
aste, Anne — klaver
beck, Riho — koorijuhtimine
va, Ene — klaver
v, Vaike — muusikateadus
rka (Talvik), Leelo — laul
da (Uula), Marje — klaver
arl (Kapten), Helin — klaver
kešina, Irina — viiul
inn, Jüri — muusikateadus
ar, Veronika — laul
(Loone), Anu — klaver
ismäe (Kuuskmann), Helve — klaver
Andrus — löökpillid
la, Anu — tšello
la, Tarmo — viiul
nd (Piiskopp), Merike — klaver
Heino — flööt
Maris — viiul
Tauno — kontrabass
Karin — muusikapedagoogika
Katrin — muusikapedagoogika
ne, Eve — muusikapedagoogika
Merle — muusikapedagoogika
n, Maimu — muusikapedagoogika
Riina — muusikapedagoogika
Ene — muusikapedagoogika
Ülo — muusikapedagoogika
Ene — muusikapedagoogika
a, Kadri — muusikapedagoogika
oja, Riho — muusikapedagoogika
n, Leelo — muusikapedagoogika
(Lehtlaan), Sirje — muusikapedagoogika
k, Urve — muusikapedagoogika
Laine — muusikapedagoogika
Arvo — muusikapedagoogika
Mai — muusikapedagoogika
Gina — muusikapedagoogika
Tiina — muusikapedagoogika
Sirje — muusikapedagoogika
Aare — muusikapedagoogika
Leili — muusikapedagoogika
Tiit — lavakunst
oo, Merle — lavakunst
e, Ago-Endrik — lavakunst
spuu, Urmas — lavakunst
kov, Jüri — lavakunst
emets, Aare — lavakunst
Sulev — lavakunst
Kalju — lavakunst
Toomas — lavakunst
er, Anne — lavakunst
as, Priit — lavakunst
Peterson, Lembit — lavakunst
Spriit, Eero — lavakunst
Tamberg, Kadri — lavakunst
Tool, Külliki — lavakunst
Volkonski, Peeter — lavakunst

LII lend (1976/77)

Ainomäe, Sulev — metsasarv
Allikmäe, Sirje — viiul
Alver, Jaan — klarnet
Arumeel, Katrin — koorijuhtimine
Birjukova, Liilia — klaver
Ebre, Bella — koorijuhtimine
Eespere, René — kompositsioon
Einasto, Andres — tšello
Fridman, Marina — klaver
Gordejeva, Lidia — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Jõgi, Aleksander — kontrabass
Jänes, Sirje — viiul
Järvis, Loo — koorijuhtimine
Kanger, Taimi — koorijuhtimine
Kasemägi, Kalle — metsasarv
Kask, Helve — koorijuhtimine
Kits, Margus — flööt
Korolkova, Linda — viiul
Koškina, Lidia — klaver
Lepik, Tarmo — muusikateadus
Lõoke, Ellis — klaver
Mazina, Natalja — klaver
Mustonen, Andres — viiul
Neem, Merle — klaver
Noor, Taisto — laul
Otvagina, Tatjana — klaver
Rais, Mark — kompositsioon
Rannap, Rein — klaver
Reimann, Leelet — harf
Reinsoo, Madis — koorijuhtimine
Riim, Anneli — koorijuhtimine
Roos, Rein — löökpillid
Saar, Erika — klarnet
Soosaar, Reet — muusikateadus
Taniloo, Urmas — klaver, orel
Tarum, Raivo — trompet
Tedre (Kruup), Anne — klaver
Traks, Toivo — klaver
Treiblut, Helvi — koorijuhtimine
Uibo, Kaupo — kompositsioon
Uibo, Tiina — klaver
Vaidla (Ots), Meeli — klaver
Viitol, Rhea — koorijuhtimine
Volkov, Boris — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Vulp, Urmas — viiul
Aaslav, Anne — muusikapedagoogika
Helmoja, Hilja — muusikapedagoogika
Kuljus, Tõnu — muusikapedagoogika
Luht, Arne — muusikapedagoogika
Mõtus, Tiit — muusikapedagoogika
Ojaste, Heli — muusikapedagoogika
Paemurru, Kaja — muusikapedagoogika
Rannala, Aune — muusikapedagoogika
Rebane, Henn — muusikapedagoogika
Ridbeck, Rutt — muusikapedagoogika
Roosaar, Nele — muusikapedagoogika
Tarum, Koidu — muusikapedagoogika
Valdmets, Katrin — muusikapedagoogika

LIII lend (1977/78)

Boiko, Valerie — koorijuhtimine
Buharina, Tatjana — klaver
Bürger, Merike — klaver
Eensalu, Marika — laul
Ennik, Sirje — koorijuhtimine
Getsman, Ljudmilla — viiul
Helmoja, Kalev — trompet
Hoidre, Kristiina — klaver, orel
Järvet (Potter), Imbi — koorijuhtimine
Järvi, Andrus — vioola
Kalaus, Maie — viiul
Karo, Väino — laul
Kasuk, Valju — viiul
Keeroja, Kalev — koorijuhtimine
Liiva, Meeli — koorijuhtimine
Lilje, Maia — muusikateadus
Lindam, Carmen — viiul
Lunjova, Natalja — klaver
Läte, Leho — oboe
Lääne, Tiiu — muusikateadus
Maripuu, Tiiu — klaver
Martõnova, Margarita — tšello
Miilberg, Hans — laul
Nikitina, Natalia — klaver
Nõlman (Jürma), Tiiu — klaver
Noor, Liivi — koorijuhtimine
Noor, Tiiu — klaver
Nuut, Ants — tromboon
Ojavee, Urmas — klarnet
Ontšukova, Tatjana — tšello
Otsa, Mart — löökpillid
Pahla, Vilja — muusikateadus
Pukk, Vello — klarnet
Pung, Andres — muusikateadus
Puura, Väino — laul
Pärnik, Tiina-Mai — viiul
Pütsepp, Aare — trompet
Raamat, Helvi — laul
Rein, Tõnu — klaver
Riismäe, Heiti — fagott
Ruuse, Irene — flööt
Saar, Irina — koorijuhtimine
Sapožna, Irina — klaver
Schüts, Tiiu — koorijuhtimine
Selis, Heli — laul
Taleš, Veera — laul
Tammik, Aili — viiul
Targo, Juta — klaver
Tosso, Tiiu — muusikateadus
Uska, Tiina — klaver
Viitung, Tiiu — klaver
Võrk, Elsa — klaver
Ülenõmm, Arvo — klaver
Arumeel, Helina — muusikapedagoogika
Bondarenko, Irina — muusikapedagoogika
Grigorjeva, Julia — muusikapedagoogika
Ivtšenko, Larissa — muusikapedagoogika
Kaju, Esta — muusikapedagoogika
Kalda, Svetlana — muusikapedagoogika
Kase, Katri — muusikapedagoogika
Kornfeld, Natalia — muusikapedagoogika
Kõpman, Küllike — muusikapedagoogika
Laurimaa, Eve-Mai — muusikapedagoogika
Lipstok, Eve — muusikapedagoogika
Ojavee, Sirje — muusikapedagoogika
Piir, Maris — muusikapedagoogika
Pilli, Merike — muusikapedagoogika
Preegel, Ruth — muusikapedagoogika
Purju, Ülle — muusikapedagoogika
Põldroo, Andres — muusikapedagoogika
Pärg, Eha — muusikapedagoogika
Raamat, Katrin — muusikapedagoogika
Rand, Vello — muusikapedagoogika
Räpp, Vaida — muusikapedagoogika
Salu, Leana — muusikapedagoogika
Takker, Maia — muusikapedagoogika
Tõnnisson, Marjam — muusikapedagoogika
Vesselova, Alla — muusikapedagoogika
Vilbaste, Natalia — muusikapedagoogika
Öpik, Urve — muusikapedagoogika
Alender, Urmas — lavakunst
Hein, Jaak — lavakunst
Jürisson, Veiko — lavakunst
Keerd, Enn — lavakunst
Lepa, Margus — lavakunst
Maremäe, Eve — lavakunst
Oja, Rein — lavakunst
Peetri, Karin — lavakunst
Porss, Tiia — lavakunst
Pukk, Mart — lavakunst
Pukk, Silvi — lavakunst
Rüütel, Raivo — lavakunst
Seljamaa, Heino — lavakunst
Suumann, Toomas — lavakunst
Talvik, Merle — lavakunst
Tommingas, Aivar — lavakunst

LIV lend (1978/79)

Aksjonova, Marina — viiul
Alperten, Jüri — klaver
Bubõr, Boris — vioola
Himma, Elle — koorijuhtimine
Joost, Küllike — koorijuhtimine
Jürisson, Jaak — kompositsioon
Karulin, Rutt — klaver

ase, Aiki — laul
asema, Jüri — viiul
asema, Tiina — klaver
asuk, Judita — klaver
ongo, Elo — kompositsioon
ots-Pärn, Mall — koorijuhtimine
vrigina, Irina — klaver
ningas, Neeme — laul
ilberg, Priit — kontrabass
ndra, Silvia — koorijuhtimine
uk, Tiit — klaver
ibak, Mati — tšello
de, Jaan — puhkpilliorkestri dirigeerimine, trompet
dla, Eha — koorijuhtimine
ister, Jüri — klarnet
lekivi, Maire — klaver
knurm, Vambo — tšello
pva, Ludmilla — klaver
mäe, Mare — kompositsioon
, Juta — laul
, Tõnu — flööt
, Lea — koorijuhtimine
maa, Ivo — klaver
lova, Irina — klaver
ejeva, Zinaida — koorijuhtimine
, Merike — koorijuhtimine
a (Mäemets), Viive — koorijuhtimine
, Jüri — laul
n, Aleksandr — klaver
ina, Irena — klaver
sov, Vladimir — koorijuhtimine
, Epp — viiul
, Jaan — klaver
, Ester — viiul
ma, Ivo — klaver
, Anne — flööt
, Kalev — klarnet
saa, Jüri — klaver
ng, Ene — klaver
, Silva — koorijuhtimine
, Ants — kontrabass
ev, Sergei — muusikapedagoogika
eva, Nenel — muusikapedagoogika
son, Helgi — muusikapedagoogika
rova, Galina — muusikapedagoogika
ina, Svetlana — muusikapedagoogika
nova, Natalia — muusikapedagoogika
v, Alar — muusikapedagoogika
, Sirje — muusikapedagoogika
saar, Lea — muusikapedagoogika
, Veera — muusikapedagoogika
, Kai — muusikapedagoogika
man, T — muusikapedagoogika
ter, Tiiu — muusikapedagoogika
, Kersti — muusikapedagoogika
, Mari — muusikapedagoogika
iv, Epp — muusikapedagoogika
, Ruth — muusikapedagoogika

Nõlvak, Koit — muusikapedagoogika
Pavel, Larissa — muusikapedagoogika
Pavlova, Tatjana — muusikapedagoogika
Põial, Mall — muusikapedagoogika
Raie, Inna — muusikapedagoogika
Rekkaro, Reet — muusikapedagoogika
Roiz, Galina — muusikapedagoogika
Siizel, Eleonora — muusikapedagoogika
Zlatkovskaja, Polina — muusikapedagoogika
Uussaar, Tiiu — muusikapedagoogika
Valova, Alla — muusikapedagoogika
Väljataga, Mare — muusikapedagoogika

LV lend (1979/80)

Alaküla, Ruth — klaver
Andrekson, Aksel — flööt
Avilotšev, Vladimir — koorijuhtimine
Balakirev, Marika — flööt
Baskakov, Jüri — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Eelhein, Ela — klaver
Fefer, Ester — viiul
Filippov, Valeri — trompet
Fufatšova (Perevertkina), Olga — klaver
Gelb, Rita — klaver
Helilaid, Tiit — koorijuhtimine
Hiiesalu, Andrus — koorijuhtimine
Jaanson, Janne — koorijuhtimine
Josua, Ljudmila — klaver
Juul, Riina — viiola
Kaidja, Aleksander — koorijuhtimine
Kapanina, Olga — klaver
Kappel, Margus — klaver
Kastan (Tšelõževa), Ellen — klaver
Kenner, Kaie — viiul
Kenner, Ülle — koorijuhtimine
Kiiv, Jaan — tromboon
Klimova, Marita — viiul
Kriisa, Olev — laul
Kuusler, Mihkel — viiul
Kõlar, Paap — koorijuhtimine
Lehtme, Eha — laul
Liivango, Kersti — klaver
Lõhmuste, Tiina — muusikateadus
Meri, Urmas — viiola
Mägi, Paul — trompet
Oja, Regina — koorijuhtimine
Ossadtši, Vladimir — klaver
Pentus, Siiri — flööt
Priimus (Ottas), Silvi — klaver
Pruuli, Heidi — muusikateadus
Randalu, Kalle — klaver
Rebane, Ülle — klaver
Remmel, Reet — muusikateadus
Rikandi, Peeter — viiul
Ross, Jaan — muusikateadus
Sarn, Vaike — koorijuhtimine
Sild, Tarmo — laul

Sillar, Taivo — kontrabass
Tambaur, Neeme — oboe
Tammeorg, Eevi — laul
Tarum, Imbi — klaver
Tavita, Kaja — klaver
Tomberg, Toomas — klarnet
Tsatsorin, Sergei — orel
Tubli, Enno — trompet
Tõnnisson, Raeli — viiul
Valdma, Sirje — laul
Valdma, Tõnu — laul
Vallimäe, Ain — kontrabass
Varma, Maire — viiul
Voorand, Anne — koorijuhtimine
Vähi, Peeter — kompositsioon
Galan, Olga — muusikapedagoogika
Hakkaja, Helju — muusikapedagoogika
Hein, Leili — muusikapedagoogika
Küdli, Ene — muusikapedagoogika
Kilk, Valdek — muusikapedagoogika
Klaas, Moonika — muusikapedagoogika
Kuhi, Ulvi — muusikapedagoogika
Kullerkupp, Lia — muusikapedagoogika
Kärp, Elve — muusikapedagoogika
Lenter, Kersti — muusikapedagoogika
Loov, Viive — muusikapedagoogika
Mandra, Reet — muusikapedagoogika
Markov, Sergei — muusikapedagoogika
Pall, Katrin — muusikapedagoogika
Poom, Priit — muusikapedagoogika
Pruul, Marko — muusikapedagoogika
Raidla, Helle — muusikapedagoogika
Rikandi, Hiie — muusikapedagoogika
Rikka, Aade — muusikapedagoogika
Roguljova, Valentina — muusikapedagoogika
Saarnak, Liivi — muusikapedagoogika
Sander, Irmgard — muusikapedagoogika
Sarnit, Ruth — muusikapedagoogika
Sepp, Heli — muusikapedagoogika
Sillamaa, Kaari — muusikapedagoogika
Sandrikova, Julia — muusikapedagoogika
Snaider, Irina — muusikapedagoogika
Zlatopolskaja, Asja — muusikapedagoogika
Ukleika, Eevi — muusikapedagoogika
Umbleja, Imbi — muusikapedagoogika
Visnapuu, Mare — muusikapedagoogika
Verrev, Valdeko — muusikapedagoogika
Baskin, Roman — lavakunst
Kalmet, Madis — lavakunst
Kangur, Guido — lavakunst
Kaupinen, Oiva — lavakunst
Kukumägi, Arvo — lavakunst
Lutsepp, Ain — lavakunst
Lõhmuste, Toomas — lavakunst
Oja, Tõnu — lavakunst
Poom, Paul — lavakunst
Raadik, Tõnu — lavakunst
Rebane, Mati — lavakunst
Saukas, Katrin — lavakunst

Side, Ülle — lavakunst
Süvalep, Imbi — lavakunst
Tari, Villu — lavakunst
Tormis, Maret — lavakunst
Veesaar, Anne — lavakunst
Vernik, Marika — lavakunst
Viirand, Krista — lavakunst

LVI lend (1980/81)

Aasmaa, Heli — klaver
Aavik, Silja — kompositsioon
Aesma, Katrin — klaver
Avilotševa, Maria — koorijuhtimine
Beljakov, Mihail — koorijuhtimine
Bendrik, Petro — viiul
Garibjan, Karen — laul
Gerts, Zoja — klaver
Gorškova, Niina — klaver
Hiiemaa, Raivo — viiola
Himma, Paul — viiola
Järvela, Andres — koorijuhtimine
Järvi, Teet — tšello
Kaadu, Ülo — viiul
Kapten, Toomas — koorijuhtimine
Kasak, Linda — koorijuhtimine
Kibaltšitš, Marika — viiul
Klaas, Peeter — tšello
Kollo, Ants — laul
Käesel, Eva — viiul
Kütaru, Kalev — klarnet
Laasalu (Lee), Aili — klaver
Lazikin, Samuel — klaver
Leinatamm, Tarmo — koorijuhtimine
Leitmaa, Thea — klaver
Lend, Maris — flööt
Leštšinski, Aivar — koorijuhtimine
Lilje, Riho — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Loog, Anne — viiul
Luhamets, Tiina — viiul
Läte, Eero — klaver
Mets, Lembi — tšello
Narma, Kai — klaver
Punder, Neeme — flööt
Purga, Urve — viiul
Pähn, Vello — koorijuhtimine
Pärg, Eha — laul
Päss, Sirje — koorijuhtimine
Roos, Lydia — laul
Saadlo, Kersti — koorijuhtimine
Saari, Liina — laul
Schasmin, Pilvi — koorijuhtimine
Sergejeva, Nadežda — klaver
Sergina, Marina — klaver
Siitan, Toomas — kompositsioon
Sildos, Mail — viiul
Sillaste, Aili — viiul
Zidra, Ljubov — koorijuhtimine
Taidla, Rein — laul

Talvik, Aarne — klaver
Tamme, Lii — viiul
Toompalu, Tiiu — koorijuhtimine
Valdaru, Mati — klarnet
Valpeteris, Jelena — viiul
Valpeteris, Miervaldis — kontrabass
Veetamm, Tulike — oboe
Vurm, Vahur — klarnet
Võsa, Margit — koorijuhtimine
Jatšerikova, Ljudmilla — muusikapedagoogika
Arett, Aili — muusikapedagoogika
Jurina, Ljudmila — muusikapedagoogika
Kalivee, Epp-Inna — muusikapedagoogika
Ampi, Margarita — muusikapedagoogika
Ress, Merike — muusikapedagoogika
Epli, Eha — muusikapedagoogika
Ainst, Eva — muusikapedagoogika
Urusk, Ülle — muusikapedagoogika
Aasel, Reeli — muusikapedagoogika
Eripuu, Tiiu — muusikapedagoogika
Ugse, Aino — muusikapedagoogika
Ilupanova, Jelena — muusikapedagoogika
Sein, Linda — muusikapedagoogika
Teder, Ülle — muusikapedagoogika
Tatsenko, Konstantin — muusikapedagoogika
Asse — muusikapedagoogika
Itskaja, Tatjana — muusikapedagoogika
Ode, Anne — muusikapedagoogika
Ameorg, Saidi — muusikapedagoogika
Imbi — muusikapedagoogika
Velüts, Rita — muusikapedagoogika
Andres — muusikapedagoogika
Viive — muusikapedagoogika
Maie — muusikapedagoogika
Eve — muusikapedagoogika

LVII lend (1981/82)

Ilar — klarnet
Ülle — viiul
Eugen — laul
Kalev — oboe
Irina — viiul
Dmitri — laul
Ilmira — klaver
Lauri — koorijuhtimine
Tarmo — klaver
Rait — metsasarv
Igor — kompositsioon
Arvo — viioola
Ülle — tšello
Piret — klaver
Marina — klaver
Kaja — muusikateadus
Anu — klaver
Anne — kompositsioon
Ragne — klaver

Järvela, Anu — viiul
Järvi, Mari — klaver
Kaadu, Merle — viiul
Kadastik, Anu — viiul
Kiik, Kai — flööt
Kiik, Kalmer — metsasarv
King, Hillar — löökpillid
Kirjuškina, Jelena — klaver
Koppel, Ede — koorijuhtimine
Kostabi, Aigar — trompet
Külvja, Lembit — viiul
Künnapas, Tõnu — metsasarv
Laane (Kallaste), Viviane — laul
Laas, Mart — tšello
Liho, Anu — koorijuhtimine
Luur, Pille — viiul
Maandi, Riina — klaver
Maidre, Ines — klaver
Naissoo, Tõnu — kompositsioon
Narma, Andres — tšello
Nikkel, Reet — muusikateadus
Nimeti, Edita — viiul
Normet, Sirje — klaver
Papp, Evi — muusikateadus
Paršin, Boriss — klarnet
Poobus, Marika — laul
Põllu, Väino — tromboon
Pärisalu, Aime — koorijuhtimine
Raiend, Ester — laul
Riisikamp, Marju — klaver
Rosenfeld, Jelena — klaver
Saarma, Raivo — fagott
Sild, Astrid — klaver
Simson-Valtin, Eugen — viiul
Soode, Henno — viiul
Starostina, Tatjana — klaver
Suik, Jelena — laul
Svidovskaja, Nadežda — klaver
Žabinskaja, Alla — klaver
Zimmermann, Priit — tromboon
Taamal (Käver), Merike — klaver
Talmar, Raul — koorijuhtimine
Tokareva, Jelena — klaver
Ulvik, Avo — klarnet
Vahar, Heiki — viiul
Aedna, Sirje — muusikapedagoogika
Allikvee, Heli — muusikapedagoogika
Antonov, Valeri — muusikapedagoogika
Goor, Zoja — muusikapedagoogika
Heidmets, Ruth — muusikapedagoogika
Hägänen, Marina — muusikapedagoogika
Jõudvald, Aili — muusikapedagoogika
Kalda, Tiina — muusikapedagoogika
Kaldaru, Maris — muusikapedagoogika
Kaljula, Virve — muusikapedagoogika
Kandel, Inna — muusikapedagoogika
Klimberg, Marika — muusikapedagoogika
Kolomainen, Valentina — muusikapedagoogika

Korotkova, Galina — muusikapedagoogika
Lepa, Olga — muusikapedagoogika
Maasalu, Elviira — muusikapedagoogika
Martin, Hille — muusikapedagoogika
Martin, Iivi — muusikapedagoogika
Mihhailova, Natalja — muusikapedagoogika
Mlotkovskaja, Jelena — muusikapedagoogika
Ots, Heidi — muusikapedagoogika
Raun, Peep — muusikapedagoogika
Reimets, Ülle — muusikapedagoogika
Reinhold, Aet — muusikapedagoogika
Repnau, Marju — muusikapedagoogika
Saluveer, Aarne — muusikapedagoogika
Savlovskaja, Larissa — muusikapedagoogika
Sillamaa, Monika — muusikapedagoogika
Sõsun, Erika — muusikapedagoogika
Taremaa, Tõnu — muusikapedagoogika
Tenisson, Svetlana — muusikapedagoogika
Urbsalu, Kaja — muusikapedagoogika
Vokk, Viive — muusikapedagoogika
Vürmer, Riina — muusikapedagoogika
Johanson, Jaak — lavakunst
Kreen, Toomas — lavakunst
Lamp, Anu — lavakunst
Lepik, Andres — lavakunst
Luik, Vilma — lavakunst
Mägi, Laine — lavakunst
Nielsen, Katrin — lavakunst
Oopkaup, Margus — lavakunst
Peterson, Mare — lavakunst
Rekkor, Jaan — lavakunst
Simmermann, Aivar — lavakunst
Teppart, Sulev — lavakunst
Trink, Elmar — lavakunst
Vaarik, Andrus — lavakunst
Valdma, Viire — lavakunst
Valentin, Maanus — lavakunst

LVIII lend (1982/83)

Aljas, Eve — koorijuhtimine
Ausmaa, Aabi — tromboon
Bann, Jelena — klaver
Breks, Marina — klaver
Dergunova, Ljudmila — klaver
Eespere, Leila — viiul
Fjodorova, Marina — klaver
Heinapuu, Andres — koorijuhtimine
Hellamaa, Eve — klaver
Hommuk, Kaie — laul
Kell, Ville-Markus — kompositsioon
Kikas, Piret — koorijuhtimine
Kostik, Marina — klaver
Kostrõkina, Natalia — flööt
Kruusement, Vilja — laul
Kriv, Elar — viiul
Kuldjärv, Katrin — klaver
Kuznetsova, Margarita — klaver
Kuusk, Mari-Ann — viiul

Kuuskvere, Livia — laul
Laht, Urmas — klarnet
Laido, Meelis — flööt
Maadik, Maido — klaver
Maasing, Tiiu — klaver
Maksimova, Lilija — klaver
Mets, Reet — tšello
Mets, Sirje — tšello
Mägi, Gaida — koorijuhtimine
Pett, Anto — klaver
Poobus, Lembit — laul
Puks, Elvi — laul
Purga, Paul — tšello
Ratassepp, Märt — kompositsioon
Rindesalu, Ene — klaver
Roose, Aili — viiul
Sepp, Laine — viiul
Sepp, Urve — flööt
Skorohod, Irina — klaver
Soots, Ants — koorijuhtimine
Soots, Ene — koorijuhtimine
Sein, Erik — tromboon
Tael, Ernst — fagott
Teder, Tiia — muusikateadus
Toom, Ülle — koorijuhtimine
Toompere, Indrek — klarnet
Vahisalu, Andres — koorijuhtimine
Vallsalu, Maris — tšello
Veeborn, Anneli — koorijuhtimine
Veike, Leena — klaver
Virkhausen, Mariann — koorijuhtimine
Vurma, Marika — klaver
Värk, Malle — muusikateadus
Domnitš, Larissa — muusikapedagoogika
Jõgi, Riina — muusikapedagoogika
Kalašnikova, Irina — muusikapedagoogika
Kannik, Helle — muusikapedagoogika
Kolesnik, Svetlana — muusikapedagoogika
Kriger, Vladimir — muusikapedagoogika
Kuut, Tiina — muusikapedagoogika
Lehtmets, Ülle — muusikapedagoogika
Luik, Malle — muusikapedagoogika
Lüüs, Onne — muusikapedagoogika
Münz, Mari-Anne — muusikapedagoogika
Nõmmik, Merike — muusikapedagoogika
Olhovikova, Irina — muusikapedagoogika
Paabo, Piret — muusikapedagoogika
Pern, Ulvi — muusikapedagoogika
Potter, Lia — muusikapedagoogika
Põrjajeva, Jelena — muusikapedagoogika
Põrjeva, Tatjana — muusikapedagoogika
Rannat, Eva — muusikapedagoogika
Rausma, Maarika — muusikapedagoogika
Reispuk, Ain — muusikapedagoogika
Rikas, Eve — muusikapedagoogika
Rõõmus, Riho — muusikapedagoogika
Skljanskaja, Jelena — muusikapedagoogika
Taukar, Karin — muusikapedagoogika
Uus, Erika — muusikapedagoogika

LIX lend (1983/84)

Allmers, Ülle — koorijuhtimine
Bubert, Toomas — viiul
Gert, Natalia — klaver
Hahndorf, Pille — viiola
Herne, Karin — koorijuhtimine
Joametsa, Ive — klaver
Jefremova (Kõrts), Ludmilla — laul
Jõgila, Ly — flööt
Kadaja, Riina — koorijuhtimine
Kadarpik, Leelo — klaver
Kell, Katrin — klaver
Kont, Jaan — klarnet
Kristian, Ulrika — viiul
Kukk, Kersti — viiola
Kõbar (Hiis), Signe — klaver
Leivategija, Andres — viiul
Lend, Reet — koorijuhtimine
Luk, Reet — klaver
Lõhmägi, Mati — klarnet
Madam, Tiina — laul
Mägi, Mati — kontrabass
Nik, Ljudmila — tšello
Paala, Heli — muusikateadus
Tor, Toomas — viiul
Ma, Mare — klaver
Merle — klaver
Lembit — klaver
Sergei — klarnet
Aivar — trompet
Eda — harf
Ines — klaver
Urmas — viiul
Olga — laul
Iris — viiul
Tauno — flööt
Viktoria — klaver
Marina — koorijuhtimine
Raivo — trompet
Katrin — koorijuhtimine
Jüri — kompositsioon
Kersti — viiul
Sven — kompositsioon
(Pikani), Riina — klaver
Pille — klaver
Kai-Tõe — koorijuhtimine
Irina — klaver
Irina — klaver
Maren — laul
Maire — muusikapedagoogika
Andres — muusikapedagoogika
Helen — muusikapedagoogika
Aslar — muusikapedagoogika
Tiiu — muusikapedagoogika
Pille — muusikapedagoogika
Miina — muusikapedagoogika
Lea — muusikapedagoogika
Kai — muusikapedagoogika
Kivi, Maire — muusikapedagoogika
Kovalevskaja, Inna — muusikapedagoogika
Kuld, Piret — muusikapedagoogika
Leiman, Lilia — muusikapedagoogika
Lukk, Külli — muusikapedagoogika
Mattiisen, Alo — muusikapedagoogika
Nazarova, Niina — muusikapedagoogika
Piiritalo, Endla — muusikapedagoogika
Põder, Riina — muusikapedagoogika
Roovik, Maire — muusikapedagoogika
Samuilov, Inna — muusikapedagoogika
Semerik, Lea — muusikapedagoogika
Sisask, Eve — muusikapedagoogika
Süld, Laivi — muusikapedagoogika
Tamm, Tiia — muusikapedagoogika
Trink, Jana — muusikapedagoogika
Turm, Helina — muusikapedagoogika
Urbel, Liivi — muusikapedagoogika
Kulla, Hannes — lavakunst
Nõmmik, Enn — lavakunst
Pabut, Talvo — lavakunst
Pass, Raimo — lavakunst
Pennie, Terje — lavakunst
Põld, Üllar — lavakunst
Ruubel, Tene — lavakunst
Ränk, Gita — lavakunst
Rätsepp, Rita — lavakunst
Salmistu, Eduard — lavakunst
Sauter, Peeter — lavakunst
Semjonova, Angelina — lavakunst
Suuster, Kaupo — lavakunst
Tabor, Margus — lavakunst
Tamm, Kiiri — lavakunst
Toots, Reeda — lavakunst
Urb, Toomas — lavakunst
Vihma, Ülo — lavakunst
Vilt, Eva — lavakunst
Visnapuu, Märt — lavakunst

LX lend (1984/85)

Arjus, Andi — laul
Brambat, Õnnela — klaver
Endoja, Eve — klaver
Himma, Ülle — kompositsioon
Ibragimova, Jekaterina — viiul
Jaanson, Inge — koorijuhtimine
Judanov, Ivari — laul
Järvsalu, Maire — klaver
Kalvet, Tiina — klaver
Kapten, Ene — koorijuhtimine
Kattai, Kaja — koorijuhtimine
Keningi, Eino — klarnet
Kiho, Kaja — viiola
Kiik (Salupere), Vaike — laul
Kolesnik, Ljubov — viiul
Kopõlova, Jelena — klaver
Kornet, Dagmar — viiul
Koval-Volkova, Marina — klaver
Krüüsmann (Taniloo), Pille — klaver
Kukk, Jüri — viiul
Kõbelik, Vello — viiul
Kärblane, Tiina — klaver
Leivategija, Kadri — klaver
Lemba, Riina — klaver
Maidre, Ines — klaver
Miido, Arvi — metsasarv
Mišuris, Svetlana — viiul
Mällo, Signe — klaver
Nedzvetski, Avi — klaver
Ots, Maire — viiul
Pappel, Kristel — viiul
Parm, Pille — klaver
Parmas, Kai — laul
Pihelgas, Lele — koorijuhtimine
Ploompuu, Kadri — klaver
Puhvel, Tiia — koorijuhtimine
Remmel, Varje — viiul
Rääts, Aago — flööt
Sergejeva, Olga — klaver
Sildos, Arno — klaver
Sisask, Urmas — kompositsioon
Soonets, Mall — viiola
Suviste, Heli — laul
Tammesalu, Aare — tšello
Tasa (Randkivi), Eve — laul
Tomson, Malle — viiul
Toom, Tarmo — tšello
Tundla, Ülle — laul
Turmann, Raivo — trompet
Tõõr, Anne — klaver
Unt, Anneli — muusikateadus
Veski, Villu — saksofon
Visnapuu, Kai — harf
Volmer, Arvo — koorijuhtimine
Aedmäe, Pirika — muusikapedagoogika
Arop, Erja — muusikapedagoogika
Hakkaja, Angela — muusikapedagoogika
Ilmjärv, Sirje — muusikapedagoogika
Kaarlep, Aime — muusikapedagoogika
Kabonen, Irene — muusikapedagoogika
Kajak, Ingrid — muusikapedagoogika
Kardna, Tiiu — muusikapedagoogika
Karjahärm, Ruth — muusikapedagoogika
Kivirand, Evelin — muusikapedagoogika
Lill, Pille — muusikapedagoogika
Lindal, Kalev — muusikapedagoogika
Miisna, Elon — muusikapedagoogika
Mäe, Aivar — muusikapedagoogika
Mäesalu, Aime — muusikapedagoogika
Männi, Katrin — muusikapedagoogika
Nurk, Mari-Kroot — muusikapedagoogika
Oert, Ingrid — muusikapedagoogika
Oidekivi, Ants — muusikapedagoogika
Oja, Heidi — muusikapedagoogika
Pullerits, Monika — muusikapedagoogika
Reinhold, Ants — muusikapedagoogika
Rätsep, Anneli — muusikapedagoogika
Saar, Silvi — muusikapedagoogika
Sinivee, Heli — muusikapedagoogika
Sinka, Ingrid — muusikapedagoogika
Soomaa, Taimi — muusikapedagoogika
Soonberg, Vahur — muusikapedagoogika
Tikerpäe, Külli — muusikapedagoogika
Ustav, Ivar — muusikapedagoogika

LXI lend (1985/86)

Aigro, Ervin — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Aigro, Piia — klaver
Ausmaa, Guido — koorijuhtimine
Besštšotnov, Igor — viiul
Biltse, Inge — klaver
Brambat, Peeter — flööt
Eeljõe, Per — laul
Erik, Eve — viiul
German, Tatjana — viiul
Hürünen, Ülle — klaver
Jegorova, Kaia — muusikateadus
Jenko, Natalia — klaver
Jeremjan, Levon — viiul
Jeremjan, Vladima — klaver
Juganson, Juliana — klaver
Järvlepp, Katrin — koorijuhtimine
Kaarde, Maimu — oboe
Kaarna, Helene — koorijuhtimine
Kaldre, Monika — klaver
Kalluste, Tiit — koorijuhtimine
Kopli, Taimi — viiul
Krell, Märt — koorijuhtimine
Kubo, Tiina — viiul
Kukk, Piret — koorijuhtimine
Kunik, Tatjana — klaver
Kurem, Nadežda — laul
Kuusemäe, Küllike — koorijuhtimine
Kuusk, Anneli — flööt
Kuusk, Kersti — koorijuhtimine
Kõlar, Margo — kompositsioon
Lagle, Ariel — viiul
Lattikas, Urmas — kompositsioon
Leks, Ene — koorijuhtimine
Leuna, Zemfira — viiul
Lige, Virve-Ingrid — koorijuhtimine
Lukjanov, Aleksander — klaver
Lunde, Anne — viiul
Luts, Jaak — klaver
Matsov, Natalja-Hermine — laul
Naan, Katrin — klaver
Nestor, Thea — klaver
Neumann, Valdur — saksofon
Oserov, Jaak — trompet
Pajupuu, Tõnis — viiul
Pallum, Ago — kompositsioon

Paronjan, Lev — tšello
Pechter, Siiri — flööt
Põhi, Heikki — koorijuhtimine
Rannamets, Annela — vioola
Rannaveer (Paemurru), Piia — klaver
Reier, Veljo — koorijuhtimine
Reimal, Tiia — klaver
Rosenfeldt, Maimu — viiul
Russak, Anu — klaver
Saard, Terje — klaver
Sarri, Margit — koorijuhtimine
Suss, Karin — klaver
Sael, Aade — klaver
Samra, Kulvo — fagott
Saremaa, Tiina — koorijuhtimine
Sint, Sergei — klarnet
Treufeldt, Tiiu — klaver
Trosina, Natalja — klaver
Susmäe, Vigo — metsasarv
Tahemets, Margus — klarnet
Tahter, Heldi — klaver
Talkmaa, Mati — laul
Taus, Heili — klaver
Tutsel, Virge — viiul
Taski, Inna — koorijuhtimine
Tak, Aive — flööt
Tav, Katrin — lavakunst
Tenapas, Priit — lavakunst
Tel, Aita — lavakunst
Peeter — lavakunst
Maret — lavakunst
Tõnu — lavakunst
Piret — lavakunst
Liina — lavakunst
Toomas — lavakunst
Peeter — lavakunst
Anne — lavakunst
Toomas — lavakunst
Lii — muusikapedagoogika
Mervet — muusikapedagoogika
Hairi — muusikapedagoogika
Heli — muusikapedagoogika
Evelin — muusikapedagoogika
Jelena — muusikapedagoogika
Tatjana — muusikapedagoogika
Anti — muusikapedagoogika
Helle — muusikapedagoogika
Maiu — muusikapedagoogika
Terje — muusikapedagoogika
Ailen — muusikapedagoogika
Aini — muusikapedagoogika
Epp — muusikapedagoogika
Elbe — muusikapedagoogika
Triin — muusikapedagoogika
Anu — muusikapedagoogika
Ene — muusikapedagoogika
Kadri — muusikapedagoogika
Ljudmilla — muusikapedagoogika

LXII lend (1986/87)

Aasmaa, Aivo — metsasarv
Adson, Tarmo — viiul
Ausmaa, Maris — muusikateadus
Auväärt, Aivar — laul
Eesmaa, Katrin — klaver
Gelman, Jefim — klaver
Hepner, Vilve — koorijuhtimine
Horetskaja, Veronika — klaver
Hunt, Auri — koorijuhtimine
Jastrebova, Margarita — klaver
Jauhonen, Merike — klaver
Johannson (Reinau), Tiiu — laul
Kaarepere, Elo — koorijuhtimine
Kaasik, Sirje — koorijuhtimine
Kapral (Rebane), Siiri — klaver
Kask, Urve — muusikateadus
Kuljus, Airi — klaver
Kullerkupp, Sven — klaver
Kõiv, Reet — klaver
Kõlar, Anu — muusikateadus
Kõrts, Mati — laul
Lagle, Liina — viiul
Lampe (Kits), Lande — flööt
Lass, Anu — viiul
Laur, Ädu — klaver
Mürk, Thomas — laul
Piisang, Sirle — klaver
Podgornaja, Andžela — klaver
Poll, Kadri — koorijuhtimine
Pärtlas, Margus — muusikateadus
Reispuk, Ain — tuuba
Roosaar, Jan — koorijuhtimine
Ruudi, Triin — klaver
Rüga, Piret — koorijuhtimine
Schifrin, Irene — koorijuhtimine
Sibul, Aita — klaver
Subbe, Sirje — klaver
Talvik, Aili — klaver
Terasmaa, Terje — löökpillid
Traks, Annelii — koorijuhtimine
Treimann, Anne-Liis — koorijuhtimine
Tsopp, Lilian — muusikateadus
Vagula, Jana — klaver
Vahermägi, Mari — klaver
Veski, Nargiz — koorijuhtimine
Vooglaid, Ingrit — klaver
Välja, Egmont — tšello
Aavik, Kulla — muusikapedagoogika
Aidulo, Piret — muusikapedagoogika
Burtnaja, Ljudmilla — muusikapedagoogika
Eljand, Eve — muusikapedagoogika
Jürisson, Iveta — muusikapedagoogika
Kartau, Tiina — muusikapedagoogika
Kulli, Katrin — muusikapedagoogika
Laido, Ilona — muusikapedagoogika
Moks, Marika — muusikapedagoogika
Mutso, Seidi — muusikapedagoogika
Nõmme, Meeli — muusikapedagoogika
Peedu, Janne — muusikapedagoogika
Potašenkova, Veera — muusikapedagoogika
Randoja, Kersti — muusikapedagoogika
Reinhold, Maarika — muusikapedagoogika
Roose, Marge-Elin — muusikapedagoogika
Vahmjanina, Irina — muusikapedagoogika
Viiu, Heli — muusikapedagoogika

LXIII lend (1987/88)

Annuk, Vello — kontrabass
Arak, Raina — klaver
Gehlert, Anu — viiul
Habak, Piret — klaver
Hargel, Jüri — flööt
Hirvesoo, Aet — viiul
Jaama, Ürjo — viiul
Kareda, Madis — koorijuhtimine
King, Piret — klaver
Kivi, Mariell — koorijuhtimine
Kopvillem, Reet — klaver
Kostik, Svetlana — klaver
Kutsar, Mare — viiul
Lahe, Alari — klaver
Lakatos, Orsolya — klaver
Luhasoo, Ivika — koorijuhtimine
Malkov, Peeter — flööt
Maltizov, Grigori — klarnet
Martovaja, Jelena — klaver
Mattiisen, Alo — kompositsioon
Metsala, Mehis — tšello
Oja, Katrin — tšello
Ojasaar, Annely — klaver
Okapuu, Marju — klaver
Paara, Helge — flööt
Paesüld, Anneli — koorijuhtimine
Pajusaar, Priit — koorijuhtimine
Peebo, Riina — klaver
Petrov, Valeri — trompet
Ploom, Piret — klaver
Pormeister, Piret — klaver
Rjabova, Jelena — klaver
Roose, Riina — koorijuhtimine
Rätsepp, Tiina — klaver
Saan, Peeter — klarnet
Sibul, Jaan-Villem — laul
Suss, Kaido — fagott
Tamm, Liliana — viiul
Toodo, Elo — viiul
Tuhkur, Ave — koorijuhtimine
Viiu, Rain — vioola
Välja, Tiiu — klaver
Ahmetov, Dajan — lavakunst
Dvinjaninov, Andres — lavakunst
Kespaev, Epp — lavakunst
Jääger, Merle — lavakunst
Kalda, Piret — lavakunst
Noormets, Allan — lavakunst
Noormets, Andres — lavakunst
Nurk, Mart — lavakunst
Nüganen, Elmo — lavakunst
Palmsaar, Külli — lavakunst
Pjanova, Galina — lavakunst
Poprjaduhha, Olga — lavakunst
Reemann, Anne — lavakunst
Simmul, Rain — lavakunst
Stortšak, Valeri — lavakunst
Talvik, Artur — lavakunst
Tamm, Raivo — lavakunst
Toompere, Hendrik — lavakunst
Vooglaid, Toomas — lavakunst
Dmitrieva, Tamara — muusikapedagoogika
Jaanivald, Elo — muusikapedagoogika
Kaasik, Kadi — muusikapedagoogika
Kapustina, Olga — muusikapedagoogika
Kipper, Monika — muusikapedagoogika
Kolk, Imbi — muusikapedagoogika
Korosteljova, Jelena — muusikapedagoogika
Laats, Britt — muusikapedagoogika
Laisaar, Galina — muusikapedagoogika
Liivik, Piret — muusikapedagoogika
Luur, Leelo — muusikapedagoogika
Maiberg, Anne — muusikapedagoogika
Nefidov, Vladimir — muusikapedagoogika
Nikitina, Galina — muusikapedagoogika
Nõgel, Ester — muusikapedagoogika
Orissaar, Karmen — muusikapedagoogika
Otsing, Maike — muusikapedagoogika
Pavlovskaja, Inna — muusikapedagoogika
Plaks, Marge — muusikapedagoogika
Ruljand, Kai — muusikapedagoogika
Semjonova, Anžela — muusikapedagoogika
Skuin, Aive — muusikapedagoogika
Steinberg, Tiina — muusikapedagoogika
Sõrikova, Tatjana — muusikapedagoogika
Tamberg, Tiina — muusikapedagoogika
Tamra, Eve — muusikapedagoogika
Tohver, Kaie — muusikapedagoogika

LXIV lend (1988/89)

Aasa, Mari — viiul
Abõzova, Tatjana — laul
Allik, Margus — trompet
Aruvee, Tiit — laul
Beresneva, Larissa — klaver
Eenmaa, Alla — koorijuhtimine
Eglon, Lea — klaver
Floss, Ingrid — koorijuhtimine
Frenkel, Simona — orel
Haav, Tarmo — klarnet
Hromtšenko, Vladimir — orel
Jans, Ingrid — viiul
Jemelina, Irina — klaver
Joller, Riina — klaver
Joller, Uku — laul

Jõesaar, Lilian — klaver
Jõesaar, Tõnu — tšello
Jänes, Laine — koorijuhtimine
Jürisoo, Eda — flööt
Kadaja, Riina — laul
Kalvet, Andrus — koorijuhtimine
Kask, Ott — puhkpilliorkestri dirigeerimine
Kont, Anneli — koorijuhtimine
Kull, Kalev — trompet
Kuus, Heli — tšello
Kuusk, Viljar — viiola
Lepp, Jüri — kontrabass
Luik, Astrid — koorijuhtimine
Lõmberg, Leelo — klaver
Maaten, Ott — klarnet
Mel, Evelin — koorijuhtimine
Mitt, Andrus — viiola
Mitt, Lenne — koorijuhtimine
Moodla, Dede — klaver
Nappel, Kristel — muusikateadus
Nõmanson, Ilona — klaver
Nõu, Margit — muusikateadus
Oja, Visto, Anne — klaver
Pärd, Mailis — klaver
Pärn, Anu — klaver
Rannel, Ja — klaver
Rõõm, Tiina — koorijuhtimine
Saare, Célia — koorijuhtimine
Sapun, Peeter — fagott
Sarova, Inna — klaver
Sõõr, Riina — viiul
Tõnisson, Valdo — viiul
Tõnisson, Moonika — laul
Tõrme, Marina — koorijuhtimine
Vaiko, Kersti — koorijuhtimine
Valk, Terje — klaver
Toomast, Taimo — laul
Tõnuri, Annika — laul
Vellomäe, Anne — viiul
Aabmets, Tuuliki — muusikapedagoogika
Ilmjärv, Koidu — muusikapedagoogika
Kallus, Piia — muusikapedagoogika
Kalluste, Olivia — muusikapedagoogika
Kruuse, Epp — muusikapedagoogika
Kuuli, Tiina — muusikapedagoogika
Lükk, Karin — muusikapedagoogika
Moik, Silja — muusikapedagoogika
Ney, Mall — muusikapedagoogika
Paade, Urmi — muusikapedagoogika
Paas, Katri — muusikapedagoogika
Pihlak, Maia — muusikapedagoogika
Sibul, Kadi — muusikapedagoogika
Tammerik, Ly — muusikapedagoogika
Tilk, Anu — muusikapedagoogika
Tilk, Marje — muusikapedagoogika
Trisberg, Silja — muusikapedagoogika
Veskimäe, Siiri — muusikapedagoogika

Lõpetanute nimekirja 1925—1968 on koostanud M. Topman lõpetajate diplomite ja lõputunnistuste registreerimise raamatute, «Muusikaleht» ja kauaaegse TRK töötaja L. Varalaiu materjalide põhjal (esmakordselt avaldatud kogumikus «Tallinna Riiklik Konservatoorium 1919—1969» — Tln., «Eesti Raamat», 1969, lk. 48—79). Alates 1969. aastast lõpetanute nimekirja on koostanud M. Tarum ja A. Truumets lõpetajate diplomite registreerimise raamatu põhjal.

M. Topman

THE HISTORY OF TALLINN STATE CONSERVATOIRE

(Summary)

The livening up of musical life in Estonia at the beginning of the 20th century created the need for a professional higher educational establishment in homeland. Since then the majority of our leading musicians had been educated at the Conservatoire of St. Petersburg, some had been learning in Moscow or abroad — in Berlin, Dresden, Paris etc.

Already before World War I ideas had come up in educated circles to establish a professional music school in Estonia and the idea was realized in 1918 when the orchestra of the music section of "Estonia" proposed the board of "Estonia" Society to establish the school. In November 17, 1918 the great assembly of "Estonia" Society decided the matter favourably. Preparatory works began, a well-known composer and an active organizer Mihkel Lüdig was elected the director of the school. In September 10, 1919 the Minister of Education confirmed the statutes and the first lecturers of the school. It was named Tallinn Higher Music School. The Ministry of Education didn't approve of the proposed name — Tallinn Conservatoire — because the statutes of "Estonia" Society did not include the right to establish a conservatoire.

In September 28, 1919 the opening ceremony of the Tallinn Higher Music School took place at the "Estonia" concert-hall, the lectures began the following day. Classes were mostly conducted in the auxiliary rooms of the concert-hall, sometimes the rooms of the Bank of Estonia and Lender grammar school could be used.

452 students enrolled in and they were supervised by 32 lecturers including Peeter Süda, Sigrid Hörschelmann-Antropoff, Johannes Paulsen, Raimond Bööcke, Ludvig Juht, Anton Schutinski, Bernhard Lukk, Mathilde Lüdig-Sinkel, Leonard Neumann, August Topmann, and others. In 1920 former lecturers from St. Petersburg complemented the staff — professors Artur and Teodor Lemba and Jaan Tamm, also the director of Astrahan music school Artur Kapp, piano-teacher from Moscow Peeter Ramul and others.

During the first years the school was directed by Mihkel Lüdig. Under his supervision construction-works at a new academic building between Müürivahe Street and St. John's church were started. The first part of the building was ready in 1922.

In 1923 M. Lüdig left and Jaan Tamm was elected the new director of the Tallinn Higher Music School. Under his iniative "Conservatoire Society" was founded, which took the school over from the "Estonia" Society in June 11, 1923. Since then the school was named the Conservatoire. In 1925 new statutes were confirmed and first professors were elected: R. Bööcke, A. Kapp, J. Paulsen, P. Ramul, A. Topman. Along with professors A. Lemba, T. Lemba and J. Tamm, who had already been granted the titles in St. Petersburg, Tallinn Conservatoire then employed 8 professors. Later on the number increased.

In 1925 first students — 10 young musicians — graduated.

The years when the school was directed by J. Tamm were the years of economical stabilisation of the Conservatoire. During that time the school finally develoned into a higher educational establishment. The staff was complemented with new members, new classes in different specialities were opened. According to the new statutes the time of studies was prolonged. Now it took 9 years to master piano, violin and cello, instead of former 5 years; the singers, organ theory and special theory (composition) students had now 6 instead of 5 years.

The study plan and programmes were made up by the example of the plans of its proto-type — the Conservatoire of St. Pe-

tersburg. The Tallinn Conservatoire likewise combined 3 different levels — elementary, secondary, higher level.

In 1933, after J. Tamm's death, Juhan Aavik was elected the new director. He managed to get the school nationalized in 1935. Now it was subjected to the Ministeries of Education and Social Affairs and was called Tallinn Conservatoire of the Republic of Estonia. The 5 departments of the Conservatoire were divided into elementary, secondary and higher courses. On the last course pupils, if they had secondary education, were called students. Annual transition exams in the speciality were established and much attention was paid to the requests in passing on to a higher course. In 1938 theatre studio was opened. Leo Kalmet was appointed its supervisor, Ants Lauter, Paul Sepp, Ott Raukas, Gerd Neggo and others were employed as lecturers.

The re-establishment of Soviet power in June 1940 and the deep changes in the economic and cultural life of Estonia led to fundamental rearrangements of the activities at the Conservatoire. In August 1940 Heino Päts was appointed the acting director of the school. Fees were reduced, best students were granted scholarships — higher musical education had to be available for talented young people.

In connection with the re-organizing of the studies and supplementing the plans the number of lecturers increased. Several outstanding musicians like composers Heino Eller and Cyrillus Kreek, the specialist in music theory Karl Leichter, and the pianist Bruno Lukk and others were offered jobs at the Conservatoire.

In Feb. 1, 1941 Vladimir Alumäe was appointed the director of the Tallinn Conservatoire of the Estonian SSR. In Feb. 1941 new statutes were confirmed and other sections were substituted by departments which were concentrated into two faculties. During the first Soviet years mainly essential transformations took place at the Conservatoire, which were however interrupted by the attack of the fascist Germany on the Soviet Union in June 22, 1941.

During the years of fascist occupation the Conservatoire was working in difficult conditions. Some of the lecturers were evacuated to the rare of the Soviet Union, some enlisted in the Red Army. Several lectures were discharged due to "the reduction of the staff". Still J. Aavik, who became the head of the Conservatoire again since October 1941, managed to keep many of the lecturers. The studies were conducted with gaps, attendance at classes and even at the examinations was casual. In March 1944 the house of the Conservatoire and most of what was inside was destroyed by the bombing. The studies were concluded with difficulties and few of the preserved things were taken to the country and were brought back only after Tallinn was taken by Soviet troops and preparatory works began for re-opening of the Conservatoire.

In late September 1944 the lecturers who had been members of the State Art Ensembles of the ESSR — V. Alumäe, A. Arder, G. Ernesaks, E. Kapp, A. Klas, H. Lepnurm, B. Lukk and J. Variste — reached Tallinn. The Conservatoire was given a dwelling-house at Kaarli Avenue 3 (now Suvorovi Avenue 3) for temporary use the replace the destroyed house. The pianos and other musical instruments, which had been preserved, were gathered, new ones were obtained where possible and suitable instruments were repaired. The restoring of the music collection began.

In November 15, 1944 the classes were opened, it was preceded by the registration of students and entrance exams. The rudiments of the structure of the new school were developed. At first all three levels: elementary music school, secondary music school and the Conservatoire — were working under the same roof and under the supervision of the same board. This enabled full employment for the existent lecturers of high qualification. During the year new plans and programmes were worked out. In 1944 the preparation of conductors with special education began, in 1945/46 the classes in music theory were opened.

During the first post-war years a basis for methodical work inside the departments was established. Visiting consultants from Moscow and Leningrad lectured, other conservatoires were visited in order to study their experience. The classes on methods of teaching one's speciality and pedagogical training were included into the programmes in order to promote the student's preparation for their future jobs.

Lecturers and students took active part in cultural life. Several talented postgraduates were sent to Moscow and Leningrad to complete their studies. First Master's degrees were granted.

In 1948 Bruno Lukk was appointed the director of the Tallinn State Conservatoire and was working there until 1951 when he was replaced by Georg Ots, a recent graduate of the school.

At the end of the 1940-ies and at the beginning of the 1950-ies, in connection with the decision of the Central Committee of the Communist (Bolshevist) Party of the Soviet Union "About Muradeli's Opera "Great Friendship"" and the plenum of the Communist (Bolshevist) Party of the Estonian SSR, a great number of art intelligentia was unjustly criticised. As a result many outstandig lecturers had to leave the Conservatoire, which of course hindered the development of the school. In spite of that several specialities — mainly the departments of interpretation, but also the department of composition showed considerable results. Much negativity was revealed in the field of preparing specialists in music theory-dogmatism in dealing with the subject and primitive understanding of national elements.

In 1952 Eugen Kapp was appointed the director of the Conservatoire. Since the middle of the 1950-ies creative atmosphere began to predominate. Many lecturers who had been temporarily away, continued their work. Postgraduates were also employed as lecturers. Aspiration to apply the best achievements of the world music culture in pedagogical and scientific work got engrossed. In 1957 drama department was re-opened under the supervision of Voldemar Panso. In 1958 a two- year preparatory section was opened at the singing department. In 1959 corresponding studies department was established to enable higher education for many musicians-practicians. A relevant contribution to the education of younger generation was the opening of the Secondary Music School by the Conservatoire in 1961.

In 1964 V. Alumäe was re-nominated the rector of the Conservatoire. As the intensive development of the school had brought about an acute deficiency of space V. Alumäe decided to accept the buildings of a former boarding-school at Kivimäe, Vabaduse Avenue 130, where first in 1969 the Secondary Music School moved in and as the repair-works got on several departments of the Conservatoire followed. Since then the classes are held in three different places (in addition to the academic buildings at Kivimäe and Suvorovi Avenue also at Toomkooli 4, where part of the rooms of drama department are situated).

In 1970 Viktor Gurjev was appointed the rector and was working there until 1982, when the present rector Venno Laul became the head of the Conservatoire. In 1971 the speciality of music education was taken over from the Tallinn Teachers Training Institute and it achieved full capacity towards the end of the 1970-ies.

The Tallinn State Conservatoire today is a high-level Soviet music institution, the influence of which on the republic's music life is hard to overestimate. The majority of musicians in Soviet Estonia — composers, conductors, singers, instrumentalists — have got their education at the Tallinn State Conservatoire.

A. Pung

TALLINN STATE CONSERVATOIRE TODAY

TSC has reached the threshold of its 70th anniversary. During that period it has undergone rapid developement. There have been continuous changes in the structure of the institution, in the field of studies, in the nomenclature of specialities, in the optic between the subjects, in the body of students and lecturers as well as in its material basis and in other spheres. The present article is an attempt to fix the actual state of TSC.[16]

The organizational structure of studies at present is as following:

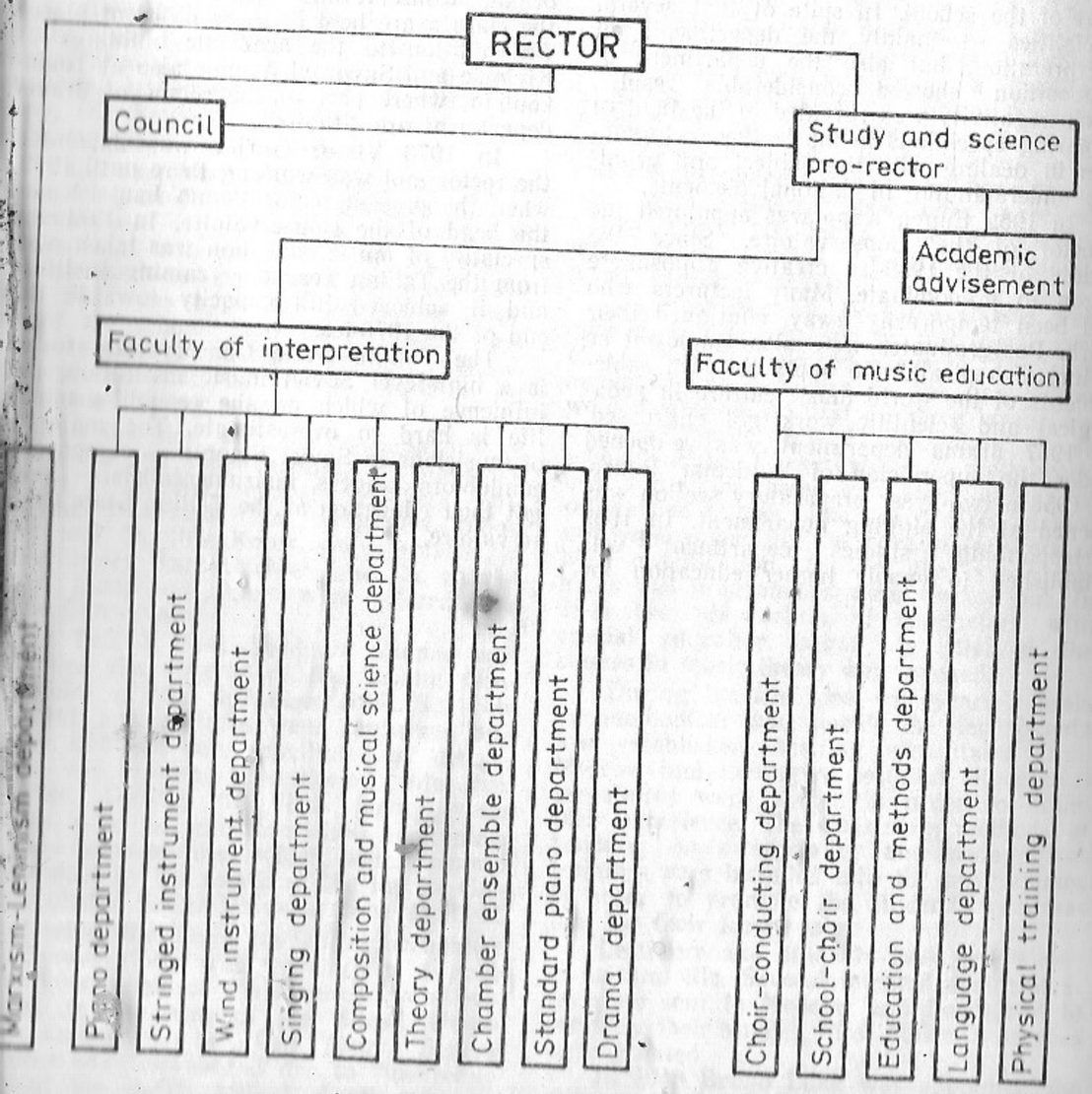

[16] All data given as of January 1, 1989.

At present TSC employs 159 lecturers including the rector and the pro-rector. About thirty of them work halftime, others are full-time employees. In recent times the qualification of TSC lecturers has considerably gone up. There are 22 professors and 43 assistant professors; 15 instructors have scientific degrees (2 of them possess Doctor's degree and 13 Candidate's degree), 56 lecturers have been granted titles of honour: there are 4 People's Artists of the USSR, 20 People's Artists of the Estonian SSR, 31 Merited Artists, Merited Workers in Arts and Culture and 1 Merited Teacher. New members of the academic staff are appointed from among the best graduates of TSC, who are sent to Moscow or Leningrad for 2—4 years to postgraduate studies or to graduate assistant courses.

The main task of the Conservatoire is to provide our republic with musicians and actors with higher education. The language of instruction thus is Estonian. The time of study in music specialities is 5 years, actors are prepared within 4 years.

It's possible to acquire higher education on 11 specialities. There are two forms of studies: regular studies and study by correspondence. The total number of students at present is 492, there are 393 regular students and 99 corresponding students. The distribution of students according to the specialities and study forms is a following:

speciality	regular courses	correspondence courses
piano	62	23
organ	1	4
stringed instrument	61	12
wind-instrument	33	13
singing	37	—
musical science	9	2
composition	14	—
choir conducting	49	14
brass-band conducting	5	8
musical education	93	23
theatre	29	—

As can be seen from the schedule above all specialities don't enable correspondence studies. It's primarily due to the specification of the speciality.

During the first decades of its existence the Conservatoire provided students with complete musical education beginning from the elementary level up to the higher education, but during the Soviet power it has been a higher educational establishment only. Future musicians acquire elementary education at children's music schools. There are 45 elementary music schools with 6800 pupils in Estonia. The number of secondary music schools in our republic is 3: Tallinn and Tartu music schools and Tallinn Musical Highschool. The latter was established in 1961 as 11-year highschool which in addition to profound musical education on elementary and secondary level would also provide the pupils with general secondary education. The school was founded at TSC with the aim of preparing very talanted young people from all over the republic, who want to continue their studies at the Conservatoire. The graduates of these 3 secondary schools make up the majority of applicants to the Conservatoire. An exception is the speciality of musical education, where students with secondary education and elementary musical education are also admitted, and drama department. Talented young people who specialize in singing can also enroll in the Conservatoire after attending preparatory courses. This two-year course provides students with sufficient minimum musical education necessary to be admitted.

The sessional work at the Conservatoire is rather intensive. Study plans contain a large number of subjects from different spheres and are rather tense. Thus the load of the students is great. Beside lectures and lessons there's also individual work, which takes a considerable amount of time at the Conservatoire due to the specification. It's considered normal, that a future interpreter practices 3—4 hours a day. Other subjects must also be prepared. We hope that the present renovation of higher schools in the Soviet Union will reduce the load to some extent.

The planned classes at school are not enough to develop an interpreter with professional skills and proficiency. In addition to academic concerts within the department the students have been given comparatively good possibilites during the last decade to acquire wider performing experience. Seve-

ral series of concerts in different halls of Tallinn and other places in the republic, the performers being mostly students, have developed from the activities of the Students' Scientific Society. There's a small concert-agency, which receives order and acts as a mediator between different schools and institutions and the Conservatoire. Future singers can practice in an opera studio, which similar to theatre department, organizes quite many public performances all over the republic. There are also several choirs and orchestras in the Conservatoire, not to speak of smaller groups, which in addition to their activities on study purposes also perform to the audience.

It's also possible to acquire other kinds of knowledge and experience at the Conservatoire. There's a faculty of social specialities, where students can get acquainted with 4 different specialities (piano-tuner, instrumentmaker, sound director, guide-interpreter etc.). In summer many students join the Estonian Students' Construction Brigade. There are several social organisations (e.g. the Komsomol, which among several other activities, also organizes the all-union festival "Student Jazz» for many years running). There are sport sections. The trade union organizes visiting concerts to Leningrad from time to time. The students take part in amateur choir, orchestra and ensemble activities. Many students already work on their speciality. It is patronized by the council, because it's the best specialty training the students can get. The students have several other possibilities to realize their enthusiasm.

After graduating young specialists receive qualification in the speciality and the majority of them also the qualification in teaching (except for the graduates of the theatre department). The majority of the graduates are appointed according to the appointment plan. Many of them are employed in orchestras (in the Estonian State Symphony Orchestra, in the orchestra of the State Opera and Ballett Theatre "Estonia", in the orchestra of the Tartu State Academic Theatre "Vanemuine", in the Estonian Radio and Television Variety orchestra, in professional brass bands); ensembles (in the early music ensemble "Hortus Musicus", variety ensembles); professional choirs (in the State Academic Male Choir, in the mixed choir of the Estonian Radio and Television, in the choirs of the SAT "Estonia" and "Vanemuine", in the chamber choir of the Estonian State Philharmonic Society); as educationists in different music institutions, as music teachers in general educational establishments; as sound directors and music editors in Estonian Radio and Television; as music editors in publishing-houses and in the press, as assistants in museums; as concert-masters, as leaders of professional and amateur groups; as solo-singers, as actors in theaters etc. It can be said that on the whole the Conservatoire has covered the republic's requirements for musicians with higher education. All in all 2665 students have graduated from TSC by 1989 (included).

When the first generation of Estonian professional musicians was educated outside Estonia (the majority of them in the Conservatoire of St. Petersburg), then the following generations have got their education primarily here at home. The most successful graduates of the Conservatoire have won international recognition. The last decades in particular have been a break-through. Composers of international renown are A. Pärt, E. Tamberg, J. Rääts and L. Sumera. Great international success has lately followed 2 groups attached to the Philharmonic Society — the early music ensemble "Hortus Musicus" and the Chamber Choir, whose artistic directors (correspondingly A. Mustonen and T. Kaljuste) as well as many members of the groups have been educated in TSC. A graduate of TSC Eri Klas is at present the musical director of the Royal Opera in Stockholm. The State Academic Theatre "Estonia", the chief conductor of which is also Eri Klas, was recently on a tour to Stockholm, Savonlinna (Finland) and Paris. Success has accompanied TSC graduates on international contests: the clarinet-player H. Altrov and pianists I. Ilja and K. Randalu have been prize-winners of international contests, the latter even thrice. We'll confine here the list of success of TSC graduates on international scale, yet it is far from being complete.

TSC is extending contacts within the Soviet Union. The closest ties are with the conservatoires of Leningrad and Riga, contracts of creative cooperation have been made. There are also steady contacts with higher musical establishments in Moscow, with conservatoires in Vilnius, Minsk, Tbilisi, Baku and others. Predominating interactions are changing concert-groups, as well as participation in scientific conferences and festivals. A widely spread form of communication is interchanging lecturers.

As for the foreign contacts the only possibility is to send lectures to one or another foreign country to present papers, lectures or to perform with concerts. At recent times quite a number of lecturers have visited Sweden (V. Lippus, M. Humal, U. Lippus, L. Normet, T. Velmet, T. Karjahärm, I. Mets, L. Sumera and others), Finland (L. Normet), West-Germany (L. Sumera and T. Karjahärm), Italy (V. Laul and L. Sumera), Costa Rica (L. Sumera) and other countries. But such visits only are not sufficient to keep up normal contacts with educational and scientific institutions abroad.

And now some words about the research-work performed at TSC. It can be divided into 3 principal trends: 1. music history, 2. music theory, 3. education and methods; in addition to this also some research topics in the field of social sciences and Estonian theatre. All in all in 1987 TSC lecturers were engaged with 34 research themes. In the field of music history principally Estonian music history was studied, for example "Main Stylistic Traits at the Beginning of the 20th Century and Estonian Music Culture" (L. Normet), "Instrumental Chamber Ensembles by E. Vain" (T. Järg), "The Life and Work of D. O. Wirkhaus" (O. Kasemaa) etc. The largest number of topics-14 — was studied in 1987 in the field of education and methods. The Conservatoire was also engaged in 2 contractual researches. Estonian musicians' biographical data basis is being put together by the order of the Language and Literature Institute and the requirement for specialists in music in the Estonian SSR is being studied by the order of the Ministry of Culture.

The precondition for conducting educational and research work is the existence of well-developed material basis. The study buildings are situated in 3 different places. As all the buildings have only been applied, within the limits of possibilities, to meet the needs of the Conservatoire, they can't satisfy the necessities of the contemporary higher musical establishment. We expect that the Conservatoire will soon get a new study building in the centre of the city, the construction works should, according to the plans, be started in 1989.

Good instruments are very important in conducting normal studies. TSC is quite well supplied with pianos, there are about 150 different instruments at use now. There's also a Chechoslovakian-made organ, several cembalos and spinets, a lot of stringed instruments (the total number is about 80) and wind-instruments (about 200). The quantity of instruments more or less satisfies the necessities of the Conservatoire, but there's a steady need for stringed and wind-instruments with extra quality.

The library of the Conservatoire is supplied with numerous new publications every year. Now the fund contains all in all about 199 800 books, pieces of music and text-books. During the year 1987 the number of visitors was 29 500, the number of books lent out was 76 000. In general the library satisfies the students' needs for literature and pieces of music, there's only a shortage of publications about early music and contemporary western music.

There are about 7 300 records and 1 650 tapes in the listening-room. There's also a lack of contemporary western music, in this case the recordings. The quantity of the equipment satisfies the needs of the studies (there are 24 grammophones of different make and 30 tape-recorders available), but the quality needs to be improved.

Such is the present situation at the Tallinn State Conservatoire on the threshold of its anniversary. During 70 years the school has undergone great changes. We expect that the further developement will be more rapid, that the possibilities to educate Estonian national specialists in music will be wider, which will create preconditions to further growth and fruitful developement of Estonian national music culture.

M. Kuus

CONCERT-LIFE AT THE CONSERVATOIRE IN 1980-S

(Summary)

There was a qualitative change in the rangement of concert-life at TSC at the ginning of the 80-s. Several interesting ies of concerts were initiated at Tallinn amber halls and a concert agency was nded.

The symphony orchestra of TSC has cessfully been a part of the republic's sical life. It is directed by the chief con- tor of the Estonian State Symphony hestra Peeter Lilje. Under the baton of Merited Artist of the Russian SSR, the essor of Moscow Conservatoire Igor rodnoi it has performed Mozart's Sin- concertante for violin, alto, cello and hestra, soloists being Mari Tampere, Fjo- Druzinin and Valentin Feigin for the time in the Soviet Union and one work the first time in Estonia (Schumann's certo for Violin, soloist Mari Tampere). of the orchestra's greatest achievements the rendition of J. Sibelius' Symphony — is also connected with I. Bezrod- name. In Tallinn the concerts have en place in our finest concert hall — concert hall of the theatre "Estonia". certs have been held in other concert of our republic and even outside (in

The work of the chamber orchestra of became more active in 1979 thanks to conductor Toomas Kapten. Later Arvo ier and Peeter Paemurru have been king with the orchestra, they have parti- ted in several series of concerts.

Since autumn 1983 there have been ular students' solo and group concerts St. Olai's hall of the Youth Cultural Club ned after J. Kreuks. These full-length certs test students' abilities and give m an example of interpreter's independent tive life. From 1987 the series known "The concerts at St. Olai's Hall" takes e at the Old Town Music House, since previous building is in capital repairs. In October 1983 the first concert for an audience took place in the organ class with Kadri Ploompuu and Toomas Trass performing. Two seasons later the young organ-players were already given the right to play the great organ at the Niguliste concert-hall. There are 10 concerts planned for the season 1987/1988, the programme will be diversified with singers and stringed instrument players.

In the season 1984/1985 a new series entirely dedicated to Estonian music was presented at the Theatre and Music Museum. In this cycle TSC lecturers and students perform side by side, verbal commentaries are added.

In 1985 concerts were commenced at the Museum for Applied Arts, in the season 1986/1987 already 6 performances took place. The opening concert was given by TSC Chamber Orchestra, who played Vivaldi, the conductor was Peeter Paemurru. The programmes have been made up for large chamber casts, as there's no piano in the hall.

Since 1981, in collaboration with the Estonian State Philharmonic Society, series of lecture-concerts have been organized in general educational and vocational schools all over the republic. Such series as «Instrument, Part and Score", "Musical Europe", "Early and Contemporary Music" have been a good practical training for future interpreters as well as for young lecturers — for the students specialized in music theory.

During 2 seasons (1985—1987) performances were held at the capital hall of Kuressaare castle. In the first season 5 concerts were given, in the second season already 8. The programmes were made more expressive with major classical ensembles — several different string quartets, a wind-instrument quintet, chamber orchestra etc.

For 25 seasons the lecturers of the Conservatoire had been performing in the beautiful baroque hall of Kadriorg palace. Since 1987 this traditional series of afternoon concerts takes place in the hall of the Old Town Music House.

The concert-life at the Conservatoire has not been limited by the programmes made up into series. In the conditions of students' growing interpretational activity the need for a concert-life co-ordinating agency was obvious (was founded in 1981). By the medium of the agency steady intercommunications with a number of schools, institutions and enterprises have been established and students have given full-length concerts as well as performed on festive occasions. In 1981 patronage-bonds were established with Riisipere orphanage and in 1982 with Pärnu sanatorium. A series "I Draw Music" was organised in general educational and children's art schools of Tallinn.

The chamber music festival among the conservatoires of the Baltic republics was born in 1966 at Tõravere. The festival is being organized in the three capitals of the republics in succession. The festival makes the students more active, because only the best can join in and this also enables comparison and competition with music students from other republics. During 1980-s the festivals have been held in Tallinn in 1981, 1984 and 1987. There have been certain tendencies at the festivals to prefer one or another repertoire or ensemble cast.

TSC students have repeatedly performed outside the republic. There have been several concerts in Baku, In 1983 students performed at the conservatoire, at a music school and at an oil-refining enterprise, in 1987 they participated in a friendship festival among 6 musical high schools.

To advertise students' concerts posters and booklets have been used, which give a survey of the most significant concerts. Information has regularly been given in the newspapers (the column "From the Conservatoire, for the Week-end" in the "Õhtuleht" and monthly surveys in the "Noorte Hääl") and during some seasons also in the Estonian Radio. Purposeful advertising has given good results: in spite of relatively vivid concert-life in Tallinn there has always been audience at students' concerts. The concerts have constantly been reviewed in the press.

Thus in 1980-s the concert-life of the Conservatoire has come out of the walls of *alma mater* and as become a relevant part of the republic's and especially Tallinn's musical life. In addition to the increasing number of concerts several qualitative shifts took place: the concentration of concerts into series was linked with high qualitative requests, the planning of the season enabled students to prepare better for important appearances and work for top form, the prospect of performing in nice halls with good acoustics inspired students and stimulated them creatively.

T09 **Tallinna** Riiklik Konservatoorium — 70. / Koost. A. Pung. — Tln.: Eesti Raamat, 1989. — 104 lk. ill.

ISBN 5—450—00890—2

Kogumik Tallinna Riikliku Konservatooriumi 70. aastapäeva tähistamiseks on järg eelmistele juubelitrükistele (ilmunud 1969 ja 1979) ning märgib ära järgmise kümnendi täitumise Eesti muusika *alma mater*'i arenguloos.

490500000—453
901(15)—89 **Tellitud** 74.58

ТАЛЛИННСКАЯ ГОСУДАРСТВЕННАЯ КОНСЕРВАТОРИЯ — 70. Составитель А. Пунг. На эстонском языке. Художник-оформитель К. Тормис. Таллинн, изд-во «Ээсти Раамат». Toimetaja T. Tormar. Kunstiline toimetaja A. Kangur. Tehniline toimetaja S. Ombler. Korrektorid R. Pokk ja S. Suisalu.

ISBN 5-450-00890-2 № 7698

Anduda antud 27. 04. 89. Trükkida antud 11. 08. 89. MB-05245. Formaat 70×90/16. Trükipaber nr. 1. Eesti literaturnaja. Kõrgtrükk. Trükipoognaid 6,5+1,5 (kleebised). Tingtrükipoognaid 7,61. Tingvärvimõõdusid 9,95. Arvestuspoognaid 9,81. Trükiarv 1500. Tellimuse nr. 1933. Hind 90 kop. Kirjastus «Eesti Raamat». 200090 Tallinn, Pärnu mnt. 10. H. Heidemanni nim. trükikoda. 202400 Tartu, Üliõpilase 17/19. II